

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ ELEKTROBUDOWA**

**ZA ROK ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2018 ROKU**

**SPORZĄDZONE ZGODNIE Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ
ZATWIERDZONYMI PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ**

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
1. Informacje ogólne	8
1.1 Przedmiot działalności Grupy Kapitałowej	8
1.2 Kontynuacja działalności	8
1.3 Informacja na temat jednorazowego zdarzenia mającego wpływ na wynik finansowy Grupy Kapitałowej ELEKTROBUDOWA w 2018 roku	10
1.4 Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej	11
1.5 Jednostka dominująca ELEKTROBUDOWA SA	11
1.5.1 Podstawowe informacje	11
1.5.2 Skład Zarządu	12
1.5.3 Skład Rady Nadzorczej	13
1.6 Podmioty zależne i stowarzyszone wchodzące w skład Grupy Kapitałowej	14
2. Postawa sporządzenia i prezentacji	15
3. Interpretacje i zmiany wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet do spraw Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej	15
3.1 Zmiany Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)	18
3.2 Zmiana prezentacji danych	20
4. Zasady rachunkowości	20
4.1. Konsolidacja	20
4.2 Wycena wartości godziwej	21
4.3 Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz zasady przyjęte do przeliczenia danych finansowych	22
4.4 Rzeczowe aktywa trwałe	23
4.5 Aktywa niematerialne	24
4.6 Leasing	25
4.7 Koszty finansowania zewnętrznego	25
4.8 Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	25
4.9 Pozostałe aktywa niefinansowe	26
4.10 Zapasy	26
4.11 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26
4.12 Aktywa trwałe klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana	27
4.13 Kapitały własne	27
4.14 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe	27
4.15 Pozostałe zobowiązania niefinansowe	27
4.16 Kredyty	27
4.17 Świadczenia pracownicze	28
4.18 Rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia	28
4.19 Instrumenty finansowe	29
4.20 Rozliczenia międzyokresowe przychodów	33
4.21 Przychody ze sprzedaży	34
4.22 Przychody z odsetek	35
4.23 Przychody z tytułu dywidend	35
4.24 Dotacje	35
4.25 Ujmowanie kosztów	36
4.26 Podatki	36
4.27 Zobowiązania i aktywa warunkowe	37
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	37
6. Cele i zasady zarządzania ryzykiem	40
6.1 Ryzyko walutowe	40
6.2 Ryzyko stopy procentowej	41
6.3 Ryzyko kredytowe	42
6.3.1 Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi	42

Spis treści

6.3.2 Ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu dostaw i usług oraz pozostałymi należnościami	43
6.4 Ryzyko płynności finansowej.....	44
6.5 Ryzyko cenowe.....	45
6.6 Zarządzanie ryzykiem kapitałowym	46
7. Sezonowość działalności lub cykliczność działalności Grupy Kapitałowej	47
8. Informacje dotyczące segmentów działalności	47
8.1 Przychody, koszty, wyniki finansowe Grupy Kapitałowej z podziałem na segmenty.....	48
9. Rzeczowe aktywa trwałe.....	50
10. Aktywa niematerialne.....	53
11. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	56
12. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej	56
13. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności długoterminowe	56
14. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe krótkoterminowe	57
14.1 Analiza przeterminowanych należności z tytułu dostaw i usług w okresach czasowych przeterminowania	58
14.2 Oczekiwane zyski (straty) kredytowe (Odpis aktualizujący wartość należności).....	59
14.3 Oczekiwane zyski (straty) kredytowe (Odpis aktualizujący wartość należności z tytułu dostaw i usług)	59
15. Pozostałe aktywa niefinansowe	60
15.1 Pozostałe długoterminowe aktywa niefinansowe	60
15.2 Pozostałe krótkoterminowe aktywa niefinansowe.....	60
16. Zapasy.....	60
17. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	61
18. Klasyfikacja aktywów do grup instrumentów finansowych	62
19. Kapitał podstawowy	63
20. Pozostałe kapitały.....	64
20.1 Kapitał zapasowy.....	64
20.2 Kapitał z wyceny aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwych	64
20.3 Zyski zatrzymane/(niepokryte straty)	64
20.4 Zysk / (strata) przypadające na jedną akcję.....	65
21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	65
21.1 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	65
21.2 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe.....	65
21.3 Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego.....	66
22. Pozostałe zobowiązania niefinansowe.....	66
22.1 Pozostałe zobowiązania niefinansowe długoterminowe	66
22.2 Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe	67
22.3 Gwarancja zwrotu zaliczki.....	67
23. Kredyty	67
24. Podatek dochodowy.....	70
24.1 Obciążenia podatkowe	70
24.2 Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej.....	71
24.3 Podatek dochodowy odroczony	72
25. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	73
26. Rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia.....	75
27. Rozliczenia międzyokresowe.....	76
28. Klasyfikacja instrumentów finansowych wykazywanych w pasywach	77
29. Przychody ze sprzedaży oraz umowy o usługę budowlaną	78
29.1 Przychody ze sprzedaży	78
29.1.1 Przychody ze sprzedaży - struktura rzeczowa.....	78
29.1.2 Przychody ze sprzedaży w układzie geograficznym	78
29.2 Umowy o usługę budowlaną.....	79
30. Koszty według rodzajów	80
31. Pozostałe przychody operacyjne	80
32. Pozostałe koszty operacyjne	81

Spis treści

33. Przychody finansowe.....	81
34. Koszty finansowe.....	81
35. Informacja o wypłaconej (lub zadeklarowanej) dywidendzie, w przeliczeniu na jedną akcję jednostki dominującej	82
36. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze skonsolidowanych sprawozdań z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze skonsolidowanych sprawozdań z przepływów pieniężnych.....	82
37. Transakcje z podmiotami powiązаными, Członkami Zarządu i Radą Nadzorczą.....	83
37.1 Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi.....	83
37.2 Istotne transakcje z udziałem Członków Zarządu i Rady Nadzorczej.....	84
37.3 Pożyczka udzielona Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej.....	84
38. Zobowiązania warunkowe.....	84
38.1 Gwarancje, weksle, poręczenie kredytu lub pożyczki.....	84
38.2 Zobowiązania umowne z tytułu zakupu środków trwałych i aktywów niematerialnych.....	85
39. Informacja o udzielonych gwarancjach bankowych i ubezpieczeniowych.....	85
40. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS.....	85
41. Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.....	86
42. Zatrudnienie.....	87
43. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań.....	87
44. Informacja o wynagrodzeniu Członków Zarządu Spółki.....	88
45. Zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy.....	89
46. Oświadczenie Zarządu jednostki dominującej.....	90

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Przychody ze sprzedaży	29.1	763 496	902 901
Koszt własny sprzedaży	30	(829 492)	(804 232)
Zysk / (strata) brutto ze sprzedaży		(65 996)	98 669
Koszty sprzedaży	30	(954)	(1 285)
Koszty ogólnego zarządu	30	(21 079)	(21 035)
Pozostałe przychody operacyjne	31	24 182	6 568
Pozostałe koszty operacyjne	32	(23 295)	(13 166)
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej		(87 142)	69 751
Przychody finansowe	33	43	51
Koszty finansowe	34	(1 882)	(1 451)
Udział w zysku jednostek stowarzyszonych		2 766	6 061
Zysk / (strata) brutto		(86 215)	74 412
Podatek dochodowy	24.1	14 468	(15 804)
Zysk / (strata) netto		(71 747)	58 608
Zysk / (strata) netto przypadający na:			
- akcjonariuszy ELEKTROBUDOWA SA		(71 747)	58 609
- udziały niekontrolujące		-	(1)
Zysk / (strata) na akcję (wyrażony w złotych na jedną akcję)			
- podstawowy	20.4	(15,11)	12,34
- rozwodniony	20.4	(15,11)	12,34

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Zysk / (strata) netto	(71 747)	58 608
Składniki, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		
Wycena aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej	(3)	(78)
Podatek odroczony	-	15
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	(985)	(3 453)
Różnice kursowe z przeliczenia udziałów niekontrolujących	(3)	7
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków lub strat:		
Zyski / (straty) aktuarialne	(35)	(32)
Podatek odroczony	7	6
Inne całkowite dochody netto	(1 020)	(3 535)
Łączne całkowite dochody netto	(72 767)	55 073
Łączne całkowite dochody netto przypadające na:		
- akcjonariuszy ELEKTROBUDOWA SA	(72 764)	55 067
- udziały niekontrolujące	(3)	6

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2018	Stan na dzień 31 grudnia 2017 (*)
AKTYWA			
Aktywa trwałe		209 202	203 598
Rzeczowe aktywa trwałe	9	87 309	86 524
Aktywa niematerialne	10	41 974	46 270
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	11	15 255	25 302
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej	12	227	230
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	14	2 100	4 459
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	24.3	61 095	39 080
Pozostałe aktywa niefinansowe	15.1	1 242	1 733
Aktywa obrotowe		564 050	686 632
Zapasy	16	73 171	44 841
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	14	342 608	343 777
Należności z tytułu podatku dochodowego		11 052	1 146
Należności z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych	29.2	108 438	163 401
Pozostałe aktywa niefinansowe	15.2	5 525	18 715
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	17	23 255	114 752
AKTYWA RAZEM		773 252	890 230
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA			
Kapitał własny		290 534	430 925
Kapitał podstawowy	19	10 003	10 003
Kapitał zapasowy	20.1	370 143	367 963
Kapitał z wyceny aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej	20.2	177	180
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą		(12 836)	(11 852)
Zyski zatrzymane / (niepokryte straty)	20.3	(76 954)	64 654
Razem kapitał własny przypadający na akcjonariuszy ELEKTROBUDOWA SA		290 534	430 948
Udziały niekontrolujące		-	(23)
Zobowiązania razem		482 718	459 305
Zobowiązania długoterminowe		26 311	42 433
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	25	5 601	5 058
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	26	16 013	27 790
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	21.1	4 696	5 898
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	22.1	-	3 687
Zobowiązania krótkoterminowe		456 407	416 872
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	21.2	206 866	189 891
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		194	4 210
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych	29.2	150 548	111 623
Kredyty i pożyczki	23	18 694	-
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	25	8 609	15 541
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	26	21 964	27 995
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	22.2	48 158	67 187
Rozliczenia międzyokresowe	27	1 374	425
PASYWA RAZEM		773 252	890 230

(*) przekształcenie zostało opisane w notcie 3.2

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk / (strata) brutto		(86 215)	74 412
Korekty		35 666	9 847
Udziały w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności		(2 766)	(6 061)
Amortyzacja		16 433	14 560
(Zysk) / strata z tytułu różnic kursowych		(2 012)	2 514
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		1 349	1 376
(Zysk) / strata z działalności inwestycyjnej		9 112	(135)
(Zwiększenie) / zmniejszenie stanu zapasów		(27 034)	13 529
Zmiana stanu aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności		-	(27)
(Zwiększenie) / zmniejszenie stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	36	108	(46 785)
Zwiększenie /(zmniejszenie) stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	36	(34 073)	(23 521)
Zapłacony podatek dochodowy	36	(14 035)	(18 306)
(Zwiększenie) / zmniejszenie stanu pozostałych aktywów niefinansowych		13 643	(9 719)
Zwiększenie /(zmniejszenie) stanu rozliczeń międzyokresowych		986	14 859
Zwiększenie /(zmniejszenie) stanu z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych		77 049	68 697
Inne korekty	36	(3 093)	(1 134)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		(50 549)	84 259
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		1 110	334
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych		(21 193)	(18 601)
Dywidendy otrzymane		10 912	24
Zbycie udziałów w pozostałych jednostkach		-	6
Nabycie aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności		-	27
Inne wypływy		-	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(9 171)	(18 210)
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Otrzymane kredyty		18 663	-
Odsetki zapłacone od kredytów i leasingu		(267)	(401)
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(1 287)	(1 766)
Prowizje od kredytów		(1 051)	(1 142)
Spłata kredytów		-	(34 929)
Dywidendy wypłacone na rzecz właścicieli		(49 850)	(47 476)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(33 792)	(85 714)
Zwiększenie / zmniejszenie stanu netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(93 512)	(19 665)
Różnice kursowe netto z wyceny środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		2 014	(2 514)
Stan środków pieniężnych na początek okresu		116 735	136 400
ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU		23 223	116 735

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Przypadające na akcjonariuszy ELEKTROBUDOWA SA

Nota	Przypadające na akcjonariuszy ELEKTROBUDOWA SA						
	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z wyceny aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	Zyski zatrzymane / (niepokryte straty)	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
	19	20.1	20.2		20.3		
Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku	10 003	367 963	180	(11 852)	64 654	(23)	430 925
Zmiany polityki rachunkowości							
Nota 4.1	-	-	-	-	(17 802)	-	(17 802)
Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku (przekształcony)	10 003	367 963	180	(11 852)	46 852	(23)	413 125
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	(71 747)	-	(71 747)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	-
Wycena aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej	-	-	(3)	-	-	-	(3)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	(985)	-	(3)	(988)
Zyski / (straty) aktuarialne	-	-	-	-	(35)	-	(35)
Podatek odroczony	-	-	-	-	7	-	7
Całkowite dochody ogółem	-	-	(3)	(985)	(71 775)	(3)	(72 767)
Rozliczenie wyniku finansowego z lat ubiegłych	-	2 180	-	-	(2 180)	-	-
Dywidenda	-	-	-	-	(49 850)	-	(49 850)
Inne	-	-	-	-	-	26	26
Stan na dzień 31 grudnia 2018	10 003	370 143	177	(12 837)	(76 954)	-	290 534

Przypadające na akcjonariuszy ELEKTROBUDOWA SA

Nota	Przypadające na akcjonariuszy ELEKTROBUDOWA SA						
	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z wyceny inwestycji dostępnych do sprzedaży	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	Zyski zatrzymane / (niepokryte straty)	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
	19	20.1	20.2		20.3		
Stan na dzień 1 stycznia 2017 roku	10 003	362 318	243	(8 399)	59 192	(29)	423 328
Zysk (strata) netto	-	-	-	-	58 609	(1)	58 608
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	(3 453)	-	7	(3 446)
Odwrocenie wyceny inwestycji dostępnych do sprzedaży	-	-	(78)	-	-	-	(78)
Podatek odroczony	-	-	15	-	-	-	15
Zyski / (straty) aktuarialne	-	-	-	-	(32)	-	(32)
Podatek odroczony	-	-	-	-	6	-	6
Całkowite dochody ogółem	-	-	(63)	(3 453)	58 583	6	55 073
Rozliczenie wyniku finansowego z lat ubiegłych	-	5 645	-	-	(5 645)	-	-
Dywidenda	-	-	-	-	(47 476)	-	(47 476)
Stan na dzień 31 grudnia 2017	10 003	367 963	180	(11 852)	64 654	(23)	430 925

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa ELEKTROBUDOWA („Grupa”, Grupa Kapitałowa”) składa się z jednostki dominującej ELEKTROBUDOWA SA („jednostka dominująca”, „Spółka”) oraz jej spółek zależnych i stowarzyszonych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej („sprawozdanie finansowe”) obejmuje rok zakończony 31 grudnia 2018 roku i dane porównywalne za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku.

1.1 Przedmiot działalności Grupy Kapitałowej

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej ELEKTROBUDOWA jest szeroko rozumiane wykonywanie kompletnych obiektów i instalacji elektrycznych oraz produkcja urządzeń elektroenergetycznych.

1.2 Kontynuacja działalności

Niniejsze Sprawozdanie Finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości.

Najistotniejszym czynnikiem mającym wpływ na kontynuację działalności Grupy Kapitałowej ELEKTROBUDOWA jest sytuacja finansowa jednostki dominującej.

Informacja o sytuacji finansowej Spółki

W pierwszym kwartale 2019 roku instytucje finansujące dokonały obniżenia dostępnych limitów kredytowych i gwarancyjnych, o czym Spółka informowała m.in. raportami bieżącymi nr 12/2019, 13/2019 oraz 16/2019. Było to spowodowane w szczególności dokonaną przez te instytucje oceną ryzyka kredytowego w związku z pogorszeniem niektórych wskaźników finansowych Spółki, na co w głównej mierze wpływ miały śródroczne wyniki finansowe za 2018 rok, przedłużająca się realizacja kontraktu „budowa instalacji Metatezy” dla PKN Orlen S.A. oraz związane z nią rezerwy (patrz nota 3.1.1), pomniejszenie środków finansowych w związku z wypłatą dywidendy, a także korekta prognozy wyników finansowych na 2018 rok.

Osiągnięte przez Spółkę wyniki finansowe w roku obrotowym 2018, będą skutkować naruszeniem części zawartych w umowach z Bankami kowenantów finansowych, w szczególności grupy wskaźników uwzględniających poziom EBITDA oraz poziom kapitałów własnych.

Na dzień 31.12.2018 roku limit kredytowy w Bankach z którymi Spółka współpracuje wynosił 57,7 mln złotych, z czego wykorzystanie 18,6 mln złotych (patrz nota 23). Na dzień 15.04.2019 roku łączna wartość limitów kredytowych dla Spółki wynosiła 39,5 mln złotych, z czego wykorzystanie 31,2 mln złotych. Dominującą rolę w zawartych umowach z bankami, dotyczących przyznanych limitów wielocelowych odgrywają linie gwarancyjne. Na dzień 31.12.2018 roku łączna wartość limitów gwarancyjnych wynosiła 485,9 mln złotych, z czego wykorzystanie 261,8 mln złotych. Największy udział przypadł na gwarancje „dobrego wykonania kontraktu”.

Oprócz wyżej wymienionych limitów w Bankach, Spółka współpracuje również z towarzystwami ubezpieczeniowymi w zakresie udzielania gwarancji ubezpieczeniowych. Na dzień 31.12.2018 roku w towarzystwach ubezpieczeniowych Spółka posiadała łączny limit w wysokości 202 mln złotych, z czego wykorzystano 66,5 mln złotych. Największy udział (64%) przypadł na gwarancje zabezpieczające dobre wykonanie kontraktu.

Na dzień 15.04.2019 roku łączna wartość udzielonych przez Spółkę klientom gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych wynosiła 320 mln złotych, natomiast wartość dostępnych limitów gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych na dzień 15.04.2019 roku wynosiła 18 mln złotych. Obniżenie limitów kredytowych i gwarancyjnych ma negatywny wpływ na sytuację finansową i operacyjną Spółki, ponieważ ogranicza swobodę startowania w przetargach oraz możliwość wykorzystywania kredytów kupieckich.

Na dzień 14 kwietnia 2019 roku wartość przeterminowanych zobowiązań handlowych wynosiła 71 mln złotych (na dzień 31 grudnia 2018 roku 88 mln złotych), co stanowi 72,3% całości tej grupy zobowiązań. Spółka nie posiada przeterminowanych zobowiązań publicznoprawnych.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, Zarząd Spółki jest w trakcie wypracowywania z Instytucjami Finansującymi umowy w sprawie tymczasowego modelu finansowania z perspektywą do lipca 2019 roku, który określi zasady finansowania do czasu wypracowania zasad długoterminowych. W ramach zaproponowanego na obecnym etapie projektu Umowy Instytucje Finansujące przewidują następujące kluczowe założenia (przy czym poniżej zaprezentowano jedynie informacje poglądowe):

1. Data końcowa obowiązywania Umowy Tymczasowej wyznaczona zostanie na lipiec 2019 roku. Do tej daty strony powinny wypracować docelowy model finansowania działalności Spółki. („Data Końcowa”)
2. Instytucje finansowe wyraziły oczekiwanie, że nastąpi dokapitalizowanie Spółki.
3. Do daty wygaśnięcia Umowy żadna z Instytucji Finansujących nie będzie pod określonymi szczegółowo w Umowie warunkami podejmować czynności egzekucyjnych, ani (co do zasady) czynności zabezpieczających.
4. Na mocy Projektu Umowy żadna Instytucja Finansująca co do zasady i z wyłączeniem pewnych wyjątków nie zmieni w okresie jej obowiązywania warunków żadnej z umów związanych z finansowaniem tak, aby pogorszyć warunki dla Spółki.
5. Z zastrzeżeniem przypadków opisanych w projekcie Umowy, przewidziano, że każde istniejące finansowanie w formie linii gwarancyjnej lub linii akredytyw ma charakter nieodnawialny, a tym samym wygaśnięcie gwarancji lub akredytywy wystawionej w ramach takiego istniejącego finansowania nie skutkuje powstaniem po stronie Spółki uprawnienia do wnioskowania o wystawienie nowej gwarancji lub akredytywy.
6. W projekcie Umowy przewidziano zapewnienie finansowania Spółki na dostępnym obecnie poziomie wykorzystywanego przez Spółkę limitu kredytowego do Daty Końcowej.
7. Ponadto projekt Umowy przewiduje charakterystyczne dla tego typu umów obostrzenia w zakresie zakazów pogarszania sytuacji majątkowej oraz finansowej - w zakresie zaciągania zobowiązań lub rozporządzania aktywami, ograniczenia działalności inwestycyjnej do wymaganych nakładów dozwolonych.

W ocenie Zarządu wskazane wyżej warunki ograniczają możliwość budowania portfela zamówień z uwagi na ograniczoną wielkość kapitału obrotowego oraz nieodnawialny charakter linii gwarancyjnych. Z uwagi na powyższe Zarząd Spółki dokładał będzie wszelkich starań w celu wprowadzenia do obecnej i docelowej Umowy rozwiązań niezbędnych dla Spółki, w tym m.in. wprowadzenia odnawialnego charakteru linii gwarancyjnych, a docelowo zwiększenia ich wartości o kwotę co najmniej 80 mln zł, a także udostępnienia dodatkowego finansowania w formie zwiększenia limitów kredytowych, co najmniej do poziomu z dnia 31.12.2018 r.

Informacja na temat kontraktu „budowa instalacji Metatezy” dla PKN Orlen S.A.

Informacja na temat wpływu w/w kontraktu na wynik finansowy Spółki za 2018 rok została przedstawiona w nocie nr 3. W dniu 5 kwietnia 2019 r. został podpisany przez strony protokół odbioru rozruchu technologicznego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania, prace związane z przekazaniem obiektu do eksploatacji zostały zakończone. Zarząd Spółki spodziewa się, że podpisanie protokołu przejęcia instalacji do eksploatacji nastąpi w dniu 30 kwietnia 2019 roku. Po podpisaniu protokołu, Spółka wystąpi do PKN Orlen S.A. w sprawie końcowego rozliczenia płatności za wykonane prace.

Na dzień publikacji saldo pozostających nierozliczonych należności z tytułu zrealizowanych prac na rzecz PKN Orlen S.A. z tytułu w/w kontraktu wynosiło 79 mln złotych (w tym kaucje zatrzymane na poczet należytego wykonania umowy w wysokości 24 mln złotych).

Zarząd Spółki będzie prowadził z Klientem negocjacje zmierzające do uzgodnienia warunków ostatecznego rozliczenia kontraktu, w tym przede wszystkim dotyczące kwestii wydłużenia terminu realizacji i związanych z tym uprawnień Klienta do naliczenia kar umownych, rozliczenia prac dodatkowych i zamiennych oraz zapłaty przez Klienta należności za wykonane prace. Spółka będzie podejmowała działania zmierzające do rozstrzygnięcia powyższych kwestii na drodze polubownej.

Podsumowanie

Jak wskazano na wstępie Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości.

Powyższe stanowisko zostało przez Zarząd Spółki przyjęte w związku z tym, że Zarząd jednostki dominującej prowadzi i liczy na pozytywne zakończenie szeroko zakrojonych działań zmierzających do ograniczenia ryzyk opisanych powyżej, w tym w szczególności na to, że:

1. Jednostka dominująca wynegocjuje i podpisze z Instytucjami Finansowymi (Bankami i Ubezpieczycielami) umowę (umowy) o współpracy w zakresie finansowania jej działalności. Przyjęto założenie, iż w wyniku prowadzonych obecnie negocjacji z Instytucjami Finansującymi zostaną wypracowane warunki współpracy w zakresie finansowania działalności jednostki dominującej, w tym w zakresie udostępniania linii kredytowych i gwarancyjnych na warunkach, które będą możliwe do zrealizowania przez jednostkę dominującą, a udostępnione finansowanie umożliwi docelowo pozyskanie dodatkowego kapitału obrotowego oraz instrumentów

gwarancyjnych wymaganych z punktu widzenia bieżącej działalności jednostki dominującej i jej rozwoju, w tym możliwości pozyskiwania oraz obsługi kolejnych zamówień i kontraktów w przyszłości.

2. Jednostka dominująca zakończy realizację kontraktu „budowa instalacji Metatezy” dla PKN Orlen S.A. (podpisanie Protokołu Przejęcia Instalacji do Eksploatacji) oraz w toku prowadzonych negocjacji z Klientem wypracuje w trybie polubownym rozwiązanie w zakresie rozliczenia kontraktu, w tym w szczególności w zakresie zasadności i ograniczenia potencjalnego poziomu kar umownych oraz rozliczenia wynagrodzenia za wykonane prace i zapłaty należności jednostki dominującej.

W sytuacji niezrealizowania powyższych założeń i braku pożądaných efektów działań może dojść do dalszego ograniczenia możliwości Grupy do pozyskiwania finansowania niezbędnego dla prowadzenia bieżącej działalności operacyjnej. Mając to na uwadze należy stwierdzić, że zachodzi istotna niepewność spowodowana zdarzeniami lub uwarunkowaniami, które mogą budzić poważne wątpliwości co do zdolności Grupy do kontynuacji działalności i z tego względu Grupa może nie móc w przyszłości spieniężać aktywów i spłacać zobowiązań w toku zwykłej działalności.

1.3 Informacja na temat jednorazowego zdarzenia mającego wpływ na wynik finansowy Grupy Kapitałowej ELEKTROBUDOWA w 2018 roku

Od sierpnia 2016 roku Spółka realizuje umowę na budowę instalacji Metatezy dla PKN Orlen S.A. Wartość kontraktu wynosi 132 mln złotych i 26 mln euro. Przedmiotem umowy jest zaprojektowanie, dostawa oraz budowa w systemie „pod klucz” instalacji Metatezy w zakładzie produkcyjnym Polskiego Koncernu Naftowego Orlen S.A. w Płocku z terminem wykonania 24 miesiące.

PKN Orlen S.A. („PKN Orlen”) dostarczył ELEKTROBUDOWA SA („Spółka”) projekt bazowy instalacji, pochodzący od licencjodawcy tj. Lummus Technology Inc. z grupy CB&I (USA) oraz Decyzję o pozwoleniu na budowę wraz z projektem budowlanym.

Podczas wykonywania umowy, ujawniony został szereg zdarzeń, a także błędów i braków w Projekcie Bazowym, które miały wpływ na zaistnienie opóźnień w pracach, zarówno projektowych jak i wykonawczych. Były wśród nich m. in. niezgodności lub nieprawidłowości, braki wynikające z konieczności dostosowania Projektu Bazowego do miejsca i warunków, w jakich wykonywana jest Instalacja oraz konieczność wprowadzenia zmian wynikających z analiz HAZOP. Wskazane okoliczności wymagały przeprowadzenia konsultacji z Zamawiającym, Licencjodawcą oraz ponownie z Zamawiającym, a także wykonania prac adaptacyjnych oraz prac dodatkowych. W rezultacie opisanych powyżej zdarzeń, po stronie Spółki wystąpiły liczne roboty dodatkowe i zamienne, które skutkowały opóźnieniem w realizacji, obniżeniem marży i rozpoznaniem straty na kontrakcie w wysokości 40 mln złotych.

Dodatkowo Spółka doznała także opóźnień na etapie Rozruchu Technologicznego, spowodowanych przez dostawców pomp oraz chromatografów gazowych. Spółka analizuje możliwości wystąpienia z roszczeniem w stosunku do producentów powyższych urządzeń.

W związku z przekroczeniem umownego terminu przekazania instalacji do eksploatacji, Zarząd Spółki po przeprowadzeniu analizy w toku procesu ustalania wyniku I półrocza 2018 roku, podjął decyzję o skorygowaniu wyceny kontraktu poprzez pomniejszenie przychodu ze sprzedaży. W konsekwencji wynik finansowy Spółki za 2018 rok został pogorszony o ok. 61 mln złotych. Spółka skorygowała wycenę kontraktu w związku z MSSF 15 i ogólną zasadą ostrożności jaka jest stosowana przy sporządzaniu sprawozdań finansowych, jednakże w ocenie Spółki opóźnienie w realizacji kontraktu spowodowane było w głównej mierze przyczynami niezawinionymi przez Spółkę i wynikało głównie ze zmian braku projektu bazowego oraz opóźnieniami wynikającymi w jej ocenie z problemów technicznych urządzeń pochodzących od dostawców zewnętrznych (głównie pomp oraz chromatografów gazowych).

W listopadzie 2018 roku PKN Orlen przesłał Spółce zawiadomienie o naliczeniu kar umownych w wysokości 29 mln złotych (raport bieżący nr 47/2018) za opóźnienia w realizacji niektórych działań w ramach kontraktu oraz wskazał iż kary mają charakter częściowy, gdyż przejście instalacji do eksploatacji na moment wystawienia not obciążeniowych nie nastąpiło.

Zdaniem Zarządu kary umowne, których ryzyko zapłaty może wystąpić po stronie Spółki, są wygórowane w stosunku do obowiązujących na rynku standardów. Zgodnie z zapisami umownymi wykonawca może zwolnić się z obowiązku zapłaty kary umownej w zakresie w jakim wykaże, że opóźnienie wynikało z przyczyn, za które nie ponosił odpowiedzialności. Biorąc pod uwagę przebieg wykonania umowy, w ocenie Zarządu istnieją zasadne podstawy do żądania ich zmniejszenia.

W dniu 5 kwietnia 2019 r. został podpisany przez strony protokół odbioru rozruchu technologicznego. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania, prace związane z przekazaniem obiektu do eksploatacji zostały zakończone. Zarząd Spółki spodziewa się, że podpisanie protokołu przejścia instalacji do eksploatacji nastąpi w dniu 30 kwietnia 2019 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

23 kwietnia 2019 roku ELEKTROBUDOWA SA otrzymała wniosek o zawezwanie do próby ugodowej złożony w imieniu PKN Orlen, w którym PKN Orlen wnosi o zawezwanie Spółki do próby ugodowej w sprawie zapłaty przez Spółkę na rzecz PKN Orlen kwoty 15 mln złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 27 listopada 2018 roku do dnia zapłaty. Roszczenie PKN Orlen wynika z kar umownych naliczonych w listopadzie 2018 roku w wysokości 29 mln złotych w części która nie została dotychczas potrącona przez PKN Orlen z wynagrodzeniem przysługującym Spółce w związku z realizacją kontraktu. Złożony wniosek zawiera wstępne propozycje ugodowe PKN Orlen i Spółka również wyraża wolę polubownego zakończenia sporu. Odpowiednie propozycje ugodowe Spółka przedstawi w postępowaniu.

Poniżej przedstawiono wpływ realizacji kontraktu „budowa instalacji Metatezy” dla PKN Orlen S.A. na wybrane pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat w 2018 roku:

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Wpływ Metatezy na wyniki za 2018 rok			Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku (po wyeliminowaniu Metatezy)
		Pomniejszenie przychodów	Strata na kontrakcie	razem METATEZA	
Przychody ze sprzedaży	763 496	(61 424)	69 465	8 041	755 455
Koszt własny sprzedaży	(829 492)	-	(109 534)	(109 534)	-719 958
Zysk / (strata) brutto ze sprzedaży	(65 996)	(61 424)	(40 069)	(101 493)	35 497
Koszty sprzedaży	(954)	-	-	-	(954)
Koszty ogólnego zarządu	(21 079)	-	-	-	(21 079)
Pozostałe przychody operacyjne	24 182	-	-	-	24 182
Pozostałe koszty operacyjne	(23 295)	-	-	-	(23 295)
Zysk / (strata) z działalności operacyjnej	(87 142)	(61 424)	(40 069)	(101 493)	14 351
Przychody finansowe	43	-	-	-	43
Koszty finansowe	(1 882)	-	-	-	(1 882)
Udział w zysku jednostek stowarzyszonych	2 766	-	-	-	2 766
Zysk / (strata) brutto	(86 215)	(61 424)	(40 069)	(101 493)	15 278

1.4 Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej

Rada Nadzorcza jednostki dominującej ELEKTROBUDOWA SA podjęła uchwałę o wystąpieniu ze spółki zależnej ELEKTROBUDOWA UKRAINA sp. z o.o., w której posiadała 62% udział w kapitale. W dniu 12 czerwca 2018 roku Zarząd Spółki złożył na ręce Dyrektora spółki ELEKTROBUDOWA UKRAINA sp. z o.o. z siedzibą w Zaporozu, oświadczenie o wystąpieniu ze spółki. Zgodnie z prawem ukraińskim w momencie doręczenia spółce wyżej wspomnianego oświadczenia ELEKTROBUDOWA SA utraciła kontrolę nad spółką ELEKTROBUDOWA UKRAINA sp. z o.o. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa osiągnęła wynik dodatni w wysokości 43 tys. zł w związku z rozliczeniem wystąpienia ze Spółki ELEKTROBUDOWA UKRAINA Sp. o.o.

1.5 Jednostka dominująca ELEKTROBUDOWA SA

1.5.1 Podstawowe informacje

ELEKTROBUDOWA SA została utworzona na podstawie Aktu Notarialnego z dnia 09.01.1992 roku sporządzonego w Kancelarii Notarialnej nr 18 w Warszawie (Repertorium nr 225/92). Spółka powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego o nazwie Przedsiębiorstwo Montażu Elektrycznego „ELEKTROBUDOWA” z siedzibą w Katowicach.

Siedziba Spółki mieści się w Katowicach, ul. Porcelanowa 12, 40-246 Katowice. ELEKTROBUDOWA SA jest aktualnie zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Sądzie Rejonowym Katowice - Wschód w Katowicach Wydział VIII Gospodarczy pod numerem KRS: 0000074725. Spółce nadano numer statystyczny REGON 271173609 oraz nr NIP 634-01-35-506.

Czas trwania działalności Spółki jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 4321Z), jest wykonywanie instalacji elektrycznych.

Akcje ELEKTROBUDOWA SA są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Sektor według klasyfikacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie - budownictwo.

Działalność gospodarcza ELEKTROBUDOWA SA obejmuje:

- produkcję urządzeń elektroenergetycznych i ich sprzedaż;
- kompleksową realizację usług w zakresie projektowania, kompleksowej realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych, kompletacji dostaw, obrotu towarowego, nadzoru, pomiarów elektrycznych, kontrolnych i gwarancyjnych, rozruchu oraz eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i automatyki, napraw serwisowych.

1.5.2 Skład Zarządu

W okresie od 1 stycznia do dnia 26 kwietnia 2018 roku w skład Zarządu Spółki wchodzili:

Juszczyk Janusz	-	Prezes Zarządu,
Skrzypczak Paweł	-	Wiceprezes Zarządu,
Paleczny Wojciech	-	Wiceprezes Zarządu,
Janczyk Piotr	-	Członek Zarządu.

Dnia 12 kwietnia 2018 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu dotychczasowego Prezesa Zarządu Spółki, Janusza Juszczyka z dniem upływu IX kadencji Zarządu (tj. z dniem 26 kwietnia 2018 roku), na Prezesa X kadencji Zarządu Spółki ELEKTROBUDOWA SA.

Dnia 26 kwietnia 2018 roku Rada Nadzorcza, na wniosek Prezesa, powołała skład Zarządu Spółki na X kadencję. Od dnia 27 kwietnia 2018 roku skład Zarządu Spółki przedstawia się następująco:

Juszczyk Janusz	-	Prezes Zarządu,
Świgulski Adam	-	Wiceprezes Zarządu,
Paleczny Wojciech	-	Wiceprezes Zarządu.

Rada Nadzorcza w dniu 28 sierpnia 2018 roku podjęła uchwałę w sprawie odwołania Janusza Juszczyka ze składu Zarządu Spółki, w tym ze sprawowanej funkcji Prezesa Zarządu Spółki. Równocześnie Rada Nadzorcza powołała Romana Wojciecha Przybyła (Przybył) do składu Zarządu Spółki X kadencji. Od 28 sierpnia 2018 roku skład Zarządu przedstawia się następująco:

Przybył Roman	-	Prezes Zarządu,
Świgulski Adam	-	Wiceprezes Zarządu,
Paleczny Wojciech	-	Wiceprezes Zarządu,

Skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawiał się następująco:

Przybył Roman	-	Prezes Zarządu,
Świgulski Adam	-	Wiceprezes Zarządu,
Paleczny Wojciech	-	Wiceprezes Zarządu,

Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 8 stycznia 2019 roku podjęła uchwałę w sprawie odwołania Wojciecha Palecznego ze składu Zarządu Spółki, w tym ze sprawowanej funkcji Wiceprezesa Zarządu.

Równocześnie Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 8 stycznia 2019 roku podjęła uchwałę o zmianie liczebności Członków Zarządu ELEKTROBUDOWY SA w kadencji rozpoczynającej się dnia 27 kwietnia 2018 roku rozszerzając skład Zarządu do pięciu Członków.

Ponadto Rada Nadzorcza Spółki w dniu 8 stycznia 2019 roku., na wniosek Prezesa Zarządu, powołała Huberta Staszewskiego oraz Krzysztofa Czajkę na Członków Zarządu Spółki ELEKTROBUDOWY SA aktualnej X kadencji ze skutkiem na dzień 8.01.2019 roku.

Rada Nadzorcza Spółki w dniu 8 stycznia 2019 r., na wniosek Prezesa Zarządu, powołała Sławomira Staszaka na Członka Zarządu Spółki ELEKTROBUDOWY SA aktualnej X kadencji ze skutkiem na dzień 31.01.2019 roku.

W dniu 31 stycznia 2019 roku Sławomir Staszak złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu Spółki.

Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania skład Zarządu nie zmienił się.

Na dzień publikacji niniejszego Sprawozdania Finansowego w skład Zarządu wchodzili:

Przybył Roman	-	Prezes Zarządu,
Świgulski Adam	-	Wiceprezes Zarządu,
Staszewski Hubert	-	Członek Zarządu,
Czajka Krzysztof	-	Członek Zarządu.

1.5.3 Skład Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej na dzień 1 stycznia 2018 roku przedstawiał się następująco:

Żbikowski Karol	-	Przewodniczący Rady Nadzorczej,
Mosiek Tomasz	-	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
Krystek Grzegorz	-	Członek Rady Nadzorczej,
Małek Artur	-	Członek Rady Nadzorczej,
Sołdek Andrzej	-	Członek Rady Nadzorczej,
Staszewski Hubert	-	Członek Rady Nadzorczej.

W dniu 8 maja 2018 roku Andrzej Sołdek złożył oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej z dniem 30 czerwca 2018 roku.

18 grudnia 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie ELEKTROBUDOWA SA powołało Konrada Hernika na Członka Rady Nadzorczej Spółki trwającej obecnie X kadencji

Na dzień 31.12.2018 roku w skład Rady Nadzorczej ELEKTROBUDOWA SA wchodzili:

Żbikowski Karol	-	Przewodniczący Rady Nadzorczej,
Mosiek Tomasz	-	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
Krystek Grzegorz	-	Członek Rady Nadzorczej,
Małek Artur	-	Członek Rady Nadzorczej,
Hernik Konrad	-	Członek Rady Nadzorczej,
Staszewski Hubert	-	Członek Rady Nadzorczej.

Hubert Staszewski złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej Spółki z dniem 8 stycznia 2019 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

1.6 Podmioty zależne i stowarzyszone wchodzące w skład Grupy Kapitałowej

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale	metoda konsolidacji
ENERGOTEST sp. z o.o.	Gliwice	usługi związane z budową, modernizacją i eksploatacją obiektów elektroenergetycznych, produkcja urządzeń do przetwarzania informacji oraz aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej	100%	spółka zależna metoda pełna
ELEKTROBUDOWA UKRAINA sp. z o.o. (*)	Zaporoże Ukraina	sprzedaż systemów elektrycznych wysokiego, średniego i niskiego napięcia, montaż aparatury elektrorozdzielczej i kontrolnej, remont oraz obsługa techniczna aparatury elektrorozdzielczej i kontrolnej	62%	spółka zależna metoda pełna
Zakład Produkcji Urządzeń Elektroenergetycznych VECTOR sp. z o.o.	Wotkińsk Rosja	produkcja urządzeń elektrycznych oraz części aparatury elektropróżniowej, produkcja rozdzielnic i stacji transformatorowych średniego napięcia	49%	spółka stowarzyszona metoda praw własności
SAUDI ELEKTROBUDOWA sp. z o.o.	Rijad Królestwo Arabii Saudyjskiej	sprzedaż systemów elektrycznych wysokiego, średniego i niskiego napięcia, prace montażowe, naprawcze i konserwacyjne dla systemów sterowania i dystrybucji energii elektrycznej	33%	spółka stowarzyszona metoda praw własności

*) W dniu 12 czerwca 2018 roku Spółka dominująca utraciła kontrolę nad Spółką zależną

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę Kapitałową w podmiotach zależnych i stowarzyszonych był równy udziałowi Grupy Kapitałowej w kapitałach tych jednostek.

2. Postawa sporządzenia i prezentacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”), obowiązującymi na dzień bilansowy niniejszego sprawozdania finansowego.

3. Interpretacje i zmiany wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet do spraw Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”), obowiązującymi na dzień bilansowy niniejszego sprawozdania finansowego.

Interpretacje i zmiany wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet do spraw Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej oraz zmiana prezentacji danych

W niniejszym sprawozdaniu finansowym zastosowano po raz pierwszy następujące nowe standardy oraz zmiany do obowiązujących standardów, które weszły w życie od 1 stycznia 2018 roku:

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** MSSF 9 zastępuje MSR 39. Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów. MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych. Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy. W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.
- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** zastępuje MSR 18 i MSR 11 oraz odpowiednie interpretacje. Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu kontroli nad towarami lub usług na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.
- **Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15, m.in. na temat identyfikacji osobnych obowiązków, ustalenia czy jednostka pełni rolę pośrednika (agenta), czy też jest głównym dostawcą dóbr i usług (principal) oraz sposobu ewidencji przychodów z tytułu licencji. Oprócz dodatkowych objaśnień, wprowadzono także zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy.
- **“Roczne zmiany MSSF 2014-2016”** zmieniają 3 standardy: MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”, MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”. Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz zmiany dotyczące zakresu standardów, ujmowania oraz wyceny, a także zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne.

Zmiany do MSSF 12 obowiązują do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r. Natomiast pozostałe zmiany są obligatoryjne od 1 stycznia 2018 roku.

- **KIMSF 22: Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe** KIMSF 22 wyjaśnia zasady rachunkowości dotyczące transakcji, w ramach których jednostka otrzymuje lub przekazuje zaliczki w walucie obcej.

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Grupa nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie:

- **MSSF 16 „Leasing”** obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników. MSSF 16 w znaczącej części powtarza regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. W konsekwencji, leasingodawca kontynuuje klasyfikację w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowe.

Grupa zastosuje MSSF 16 od 1 stycznia 2019 roku. Analiza wpływu stosowania powyższego standardu została przedstawiona w notce 3.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

- **Zmiany do MSSF 9: Prawo wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem** Zmiana do MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie, z możliwością jej wcześniejszego zastosowania. Na skutek zmiany do MSSF 9, jednostki będą mogły wyceniać aktywa finansowe z tak zwanym prawem do wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody, jeżeli spełniony jest określony warunek - zamiast dokonywania wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r. Zarząd Spółki ocenia iż zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”**

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” wyjaśniają, że w odniesieniu do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, do których nie stosuje się metody praw własności, spółki stosują MSSF 9. Dodatkowo, Rada opublikowała również przykład ilustrujący zastosowanie wymogów MSSF 9 i MSR 28 do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską. Zarząd Spółki ocenia iż zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **KIMSF 23: Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego**

KIMSF 23 wyjaśnia wymogi w zakresie rozpoznania i wyceny zawarte w MSR 12 w sytuacji niepewności związanej z ujęciem podatku dochodowego. Wytyczne obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 roku. Zarząd Spółki ocenia iż zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **Roczne zmiany do MSSF 2015 - 2017**

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2017 r. „Roczne zmiany MSSF 2015-2017”, które wprowadzają zmiany do 4 standardów: MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”, MSR 12 „Podatek dochodowy” oraz MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”. Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardów w zakresie ujmowania oraz wyceny. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

Zarząd Spółki ocenia iż zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **MSR 19 „Świadczenia pracownicze”**

Zmiany do MSR 19 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Poprawki do standardu określają wymogi związane z ujęciem księgowym modyfikacji, ograniczenia lub rozliczenia programu określonych świadczeń.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

Zarząd Spółki ocenia iż zmiany nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **Zmiany w zakresie referencji do Założeń Konceptyjnych w MSSF**

Zmiany w zakresie referencji do Założeń Konceptyjnych w MSSF będą miały zastosowanie z dniem 1 stycznia 2020 roku.

- **MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”**

W wyniku zmiany do MSSF 3 zmodyfikowana została definicja „przedsięwzięcia”. Aktualnie wprowadzona definicja została zawężona i prawdopodobnie spowoduje, że więcej transakcji przejęć zostanie zakwalifikowanych jako nabycie aktywów. Zmiany do MSSF 3 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2020 r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

- **MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”**

Rada opublikowała nową definicję terminu „istotność”. Zmiany do MSR 1 i MSR 8 doprecyzowują definicję istotności i zwiększają spójność pomiędzy standardami, ale nie oczekuje się, że będą miały znaczący wpływ na przygotowanie sprawozdań finansowych. Zmiana jest obowiązkowa dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

- **MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”**

Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.

- **Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami**

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykaże pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z wyłączeniem części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 roku. Data obowiązywania zmienionych przepisów nie została ustalona przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę do spraw Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

3.1 Zmiany Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)

Wpływ wdrożenia nowych MSSF 9 i MSSF 15

Grupa podjęła decyzję o wdrożeniu standardów z dniem 1 stycznia 2018 roku bez korygowania danych porównawczych, co oznacza że dane za rok 2017 i za 2018 nie są ze sobą porównywalne ponieważ zostały sporządzone przy zastosowaniu różnych zasad rachunkowości, które zostały opisane w notach. Korekty związane z dostosowaniem do MSSF zostały wprowadzone na dzień 1 stycznia 2018 roku z odniesieniem wpływu na kapitał własny.

Poniższa tabela podsumowuje wpływ wdrożenia MSSF 9 i MSSF 15 na sprawozdanie finansowe Grupy na dzień 1 stycznia 2018 roku:

Pozycje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	31 grudnia 2017 dane opublikowane (przekształcone zgodnie z notą 3.2)	Wpływ MSSF 9	Wpływ MSSF 15	stan na dzień 1 stycznia 2018 dane przekształcone
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	343 777	(4 275)	-	339 502
Należności z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych	163 401	-	(18 791)	144 610
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych	111 623	-	(1 952)	109 671
Zapasy	44 841	-	1 295	46 136
Pozostałe zobowiązania niefinansowe długoterminowe	3 687	-	2 160	5 847
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	39 080	813	3 364	43 257
Zyski zatrzymane	64 654	(3 462)	(14 340)	46 852

Zmiana wartości należności z tytułu dostaw i usług wynika ze zmiany wyceny odpisów z tytułu utraty wartości oszacowanych zgodnie z MSSF 9 uwzględniającej wymogi modelu oczekiwanych strat kredytowych.

W związku z powyższymi zmianami polityka rachunkowości została zaktualizowana – patrz pkt 4 niniejszego sprawozdania finansowego.

Wdrożenie MSSF 16

MSSF 16 „Leasing” obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Grupa przeprowadziła ocenę wpływu wdrożenia MSSF 16 na dzień 1 stycznia 2019 roku.

Jednostka każdorazowo oceniła, czy umowa jest leasingiem, czy zawiera leasing. Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli na jej mocy przekazuje się prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Proces identyfikacji umowy odbywał się na podstawie drzewka decyzyjnego zgodnie z MSSF 16 pkt B.31

Grupa ustaliła wartość prawa do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania wycenione zostały się według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu;

- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe;
- początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę w związku z zawarciem umowy leasingu;
- szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z obowiązkiem demontażu i usunięcia bazowego składnika aktywów lub przeprowadzenia renowacji.

Zobowiązania z tytułu leasingu wycenione zostały początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o krańcową stopę procentową. Krańcowa stopa procentowa to stopa, jaką leasingobiorca musiałby zapłacić, aby na podobny okres i przy podobnych zabezpieczeniach pozyczyć środki niezbędne do zakupu składnika aktywów o podobnej wartości co składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w podobnym środowisku gospodarczym. W celu oszacowania wysokości krańcowej stopy procentowej jednostka bierze pod uwagę następujące parametry umowy:

- waluta umowy determinująca przyjmowaną w modelu krzywą dochodowości w przedziale od 1 roku do 10 lat;
- ryzyko rynkowe kalkulowane zostało dla każdej umowy i zależy od średnioważonego rocznego okresu trwania umowy leasingowej;
- do ryzyka rynkowego zostało dodane zostało ryzyko specyficzne oszacowane dla Grupy ELEKTROBUDOWA S.A.;
- ryzyko specyficzne skorygowane zostało następnie o wpływ rodzaju aktywa będącego przedmiotem umowy leasingowej.

Na datę początkowego ujęcia opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące rodzaje opłat za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów przez okres trwania leasingu:

- stałe opłaty leasingowe pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe;
- zmienne opłaty leasingowe uzależnione od indeksów rynkowych;
- kwoty, których zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej przedmiotu leasingu;
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że zostanie ona zrealizowana;
- płatności kar umownych za wypowiedzenie leasingu jeżeli okres leasingu odzwierciedla wykorzystanie przez leasingobiorcę opcji wypowiedzenia umowy.

Grupa zaprezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa z tytułu prawa do użytkowania oddzielnie od innych aktywów oraz zobowiązania z tytułu leasingu oddzielnie od innych zobowiązań.

Grupa skorzysta z uproszczeń dotyczących leasingów krótkoterminowych (poniżej 12 miesięcy) oraz leasingów, w odniesieniu do których bazowy składnik aktywów ma niską wartość (poniżej 15 000 PLN) i dla tych umów nie będzie ujmowała zobowiązań finansowych i odnośnych aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Opłaty leasingowe z tego tytułu będą ujmowane jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Grupa zastosuje również poniższe rozwiązania praktyczne w odniesieniu do poszczególnych leasingów:

- Grupa zdecydowała o nierozpoznawaniu zobowiązań z tytułu leasingów i aktywów z tytułu prawa do użytkowania do leasingów, których okres leasingu kończy się po upływie 12 miesięcy od dnia pierwszego zastosowania. W tym przypadku leasingobiorca:
 - ujmuje te leasingi jako leasingi krótkoterminowe;
 - oraz przedstawia koszty związane z tymi leasingami w ramach ujawniania informacji dotyczących kosztów odnoszących się do leasingu krótkoterminowego w rocznym okresie sprawozdawczym, który obejmuje dzień pierwszego zastosowania.

Podsumowując, Grupa oczekuje, że wpływ wdrożenia MSSF 16 będzie następujący:

Pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	1 stycznia 2019 r.
Prawo do użytkowania aktywów	32 161
Zobowiązania leasingowe krótkoterminowe	6 348
Zobowiązania leasingowe długoterminowe	25 813

3.2 Zmiana prezentacji danych

Grupa zmieniła zasady prezentacji rozliczeń międzyokresowych biernych. Wpływ wprowadzonej zmiany na dane finansowe wg stanu na 31.12.2017 roku przedstawia poniższa tabela:

Pozycje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Stan na dzień 31 grudnia 2017 (dane zatwierdzone)	Niezafakturowane koszty kontraktów	Premie roczne	Niewykorzystane urlopy	Sporne roszczenia pracownicze	Straty na kontraktach	Stan na dzień 31 grudnia 2017 (przekształcone)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	162 720	27 171	-	-	-	-	189 891
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych - krótkoterminowe	643		8 829	6 069	-	-	15 541
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia krótkoterminowe	25 995	-	-	-	2 000	-	27 995
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych	110 091	-	-	-	-	1 532	111 623
Rozliczenia międzyokresowe	46 026	(27 171)	(8 829)	(6 069)	(2 000)	(1 532)	425

4. Zasady rachunkowości

4.1. Konsolidacja

Podmioty zależne

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera sprawozdanie finansowe Jednostki Dominującej oraz sprawozdania jednostek kontrolowanych przez Jednostkę Dominującą sporządzone na dzień bilansowy. Kontrola występuje wówczas, gdy Jednostka Dominująca sprawuje władzę nad jednostką, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe z tytułu swojego zaangażowania w jednostce lub posiada prawa do zmiennych wyników finansowych oraz gdy posiada możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką do wywierania wpływu na wysokość jej wyników finansowych. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli. Całkowite dochody jednostek zależnych są przypisywane do właścicieli Jednostki Dominującej oraz do udziałów niedających kontroli, nawet jeśli skutkiem tego przypisania będzie ujemne saldo udziałów niedających kontroli. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie Jednostki Dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości.

Procedury konsolidacyjne

Konsolidacja metodą pełną jednostek zależnych dokonana została z zachowaniem następujących zasad:

- wszystkie odpowiednie pozycje aktywów i zobowiązań jednostek zależnych i Jednostki Dominującej zostały zsumowane w pełnej wysokości bez względu na to, w jakiej części Jednostka Dominująca jest właścicielem jednostki zależnej;
- wszystkie odpowiednie pozycje przychodów i kosztów jednostek zależnych i Jednostki Dominującej zostały zsumowane w pełnej wysokości bez względu na to, w jakiej części Jednostka Dominująca jest właścicielem jednostki zależnej;
- po dokonaniu sumowania dokonano korekt i wyłączeń konsolidacyjnych.

Ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyłączono:

- kapitały własne jednostek zależnych powstałe przed objęciem kontroli;
- wartość udziałów posiadanych przez Jednostkę Dominującą i inne jednostki objęte konsolidacją w jednostkach zależnych;
- wzajemne należności i zobowiązania oraz inne rozrachunki o podobnym charakterze jednostek objętych konsolidacją;
- przychody i koszty dotyczące operacji gospodarczych dokonywanych między jednostkami objętymi konsolidacją;

- niezrealizowane, z punktu widzenia Grupy, zyski powstałe na operacjach dokonywanych między jednostkami objętymi konsolidacją, a zawarte w wartości podlegających konsolidacji aktywów i zobowiązań, a także niezrealizowane straty, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów;
- dywidendy naliczone lub wypłacone przez jednostki zależne Jednostce Dominującej i innym jednostkom objętym konsolidacją.

Skonsolidowany wynik netto jest przypisywany akcjonariuszom Jednostki Dominującej oraz udziałom niedającym kontroli.

Podmioty stowarzyszone

Podmiotem stowarzyszonym jest jednostka, na którą Jednostka Dominująca wywiera znaczący wpływ i która nie jest ani jednostką zależną od inwestora ani wspólnym ustaleniem umownym. Znaczący wpływ oznacza możliwość uczestniczenia w podejmowaniu decyzji dotyczących polityki finansowej i operacyjnej w danej spółce, niestanowiący jednak kontroli ani współkontroli tej polityki.

Udziały finansowe w podmiotach stowarzyszonych wyceniane są przy wykorzystaniu metody praw własności, z wyjątkiem sytuacji, gdy inwestycja jest klasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży. Inwestycje w podmiot stowarzyszony są wyceniane według ceny nabycia z uwzględnieniem zmian udziału Grupy w aktywach netto, jakie wystąpiły do dnia bilansowego, pomniejszonych o utratę wartości poszczególnych inwestycji. Straty podmiotów stowarzyszonych przekraczające wartość udziału Grupy w tych podmiotach stowarzyszonych nie są rozpoznawane, o ile Spółka Dominująca nie wzięła na siebie obowiązku pokrycia strat lub dokonania płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej.

Nadwyżka ceny nabycia powyżej udziału w wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów netto (z uwzględnieniem zobowiązań warunkowych) podmiotu stowarzyszonego na dzień nabycia jest ujmowana jako wartość firmy, powiększając wartość inwestycji w podmiotach stowarzyszonych. W przypadku, gdy cena nabycia jest niższa od udziału w wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów netto (z uwzględnieniem zobowiązań warunkowych) podmiotu stowarzyszonego na dzień nabycia, różnica ujmowana jest jako przychód podczas ustalania udziału inwestora w zysku lub stracie jednostki stowarzyszonej za okres, w którym nastąpiło nabycie.

Utrata kontroli

W momencie utraty przez Grupę kontroli nad jednostką zależną Grupa wyłącza aktywa i zobowiązania byłej jednostki zależnej ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej oraz oblicza zysk lub stratę - jako różnicę między:

- sumą wartości godziwej otrzymanej zapłaty oraz wartości godziwej zachowanych udziałów oraz
- wartością bilansową aktywów (z uwzględnieniem wartości firmy) i zobowiązań jednostki zależnej;

oraz ujmuje się w wyniku. Wartość godziwą inwestycji utrzymanej w byłej jednostce zależnej na dzień utraty kontroli uznaje się za wartość godziwą w momencie początkowego ujęcia, rozliczaną następnie zgodnie z MSSF 9 „Instrumenty finansowe” lub za koszt w momencie początkowego ujęcia inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub jednostce współkontrolowanej.

4.2 Wycena wartości godziwej

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych.

Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania;
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 - Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań;
- Poziom 2 - Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny;
- Poziom 3 - Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej (traktowanej jako całość).

Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości dotyczących wyceny do wartości godziwej

Zarząd Jednostki Dominującej określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej nienotowanych aktywów finansowych jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży.

Grupa analizuje główne założenia przyjęte do wyceny, bierze pod uwagę właściwości danego składnika i analizuje zmiany w wartości godziwej wycenianego aktywa lub zobowiązania. Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

4.3 Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz zasady przyjęte do przeliczenia danych finansowych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy prezentowane jest w złotych polskich, która jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Jednostki Dominującej. Dane finansowe podano w zaokrągleniu do pełnych tysięcy złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach podano inaczej.

Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji w sposób następujący:

- w przypadku sprzedaży walut obcych - według kursu zakupu stosowanego przez bank, z którego usług korzysta jednostka Grupy Kapitałowej;
- w przypadku zakupu walut obcych - według kursu sprzedaży stosowanego przez bank, z którego usług korzysta jednostka Grupy Kapitałowej;
- w przypadku innych transakcji - według średniego kursu określonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski, o ile dokumenty celne nie podają innego kursu;
- w przypadku aktywów i zobowiązań na dzień bilansowy - według średniego kursu określonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Zyski i straty z tytułu rozliczenia wyżej wymienionych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów o ile nie odracza się ich w kapitale własnym, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych i zabezpieczenie udziałów w aktywach netto.

Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji.

Przeliczenie pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej oraz skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów

Sprawozdania z sytuacji finansowej oraz sprawozdania z całkowitych dochodów oddziałów i spółek powiązanych znajdujących się poza terytorium kraju, z których żadna nie prowadzi działalności w warunkach hiperinflacji, przelicza się na walutę prezentacji w następujący sposób:

- aktywa i zobowiązania w każdym prezentowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę polską po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ogłoszonym dla waluty przez Narodowy Bank Polski;
- pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów, wyrażone w walutach obcych przelicza się po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów na dzień kończący każdy miesiąc roku obrotowego, a w uzasadnionych przypadkach po kursie będącym średnią arytmetyczną średnich kursów na dzień kończący poprzedni rok obrotowy i dzień kończący bieżący rok obrotowy, ogłoszonych dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski;
- różnice kursowe powstałe z przeliczenia na walutę polską wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako odrębny składnik kapitału własnego. Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych ujmują się jako przychód bądź koszt w okresie, w którym następuje zamknięcie lub sprzedaż jednostki zlokalizowanej za granicą.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny aktywów i zobowiązań na dzień bilansowy oraz przeliczenia pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat oraz skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów:

waluta	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
	Sprawozdanie z sytuacji finansowej	Sprawozdanie z sytuacji finansowej
	w PLN	w PLN
EUR	4,3000	4,1709
USD	3,7597	3,4813
UAH	0,1357	0,1236
RUB	0,0541	0,0604
SAR	1,0010	0,9386

waluta	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
	Sprawozdanie z całkowitych dochodów	Sprawozdanie z całkowitych dochodów
	w PLN	w PLN
EUR	4,2669	4,2447
UAH	0,1324	0,1402
RUB	0,0576	0,0644
SAR	0,964625	1,0007

4.4 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia / kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do użytkowania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do użytkowania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Amortyzacja środków trwałych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywane okresy ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda liniowa. Okresy ekonomicznej przydatności poszczególnych grup środków trwałych są następujące:

- budynki oraz obiekty inżynierii wodnej i lądowej - 25 do 40 lat;
- urządzenia techniczne i maszyny - 3 do 15 lat;
- środki transportu - 5 do 7 lat;
- pozostałe - 4 do 10 lat.

Grunty własne oraz posiadane prawa wieczystego użytkowania gruntów nie podlegają amortyzacji.

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie i w razie konieczności - koryguje z efektem od następnego roku obrotowego.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w zysku lub stracie okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Środki trwałe i środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości, jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla środków trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy.

4.5 Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne obejmują aktywa Grupy, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy. Aktywa niematerialne ujmuje się pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Koszty prac rozwojowych obejmują projektowanie i testy nowych lub ulepszonych produktów, jeżeli przedsięwzięcie spełnia warunki określone w MSR 38.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia / kosztów wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia (do 5 lat, przy uzasadnionych przesłankach do 10 lat).

Zakupione licencje na oprogramowanie komputerowe aktywuje się w wysokości kosztów poniesionych na ich zakup i przygotowanie do użytkowania.

Amortyzacji dokonuje się metodą liniową w okresie 2 lat. Koszty związane z utrzymywaniem programów komputerowych odnoszone są w koszty działalności z chwilą ich poniesienia.

Pozostałe prawa majątkowe ewidencjonuje się w wysokości kosztów poniesionych na ich zakup i amortyzuje się metodą liniową poprzez szacowany okres użytkowania (do 10 lat).

Aktywa niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla aktywów niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy.

Na dzień bilansowy aktywa niematerialne wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Wartość firmy

Wartość firmy jest nadwyżką sumy obejmującej:

- wynagrodzenie przekazane, wyceniane na dzień przejęcia według wartości godziwej;
- zapłatę warunkową, wycenioną na dzień przejęcia według wartości godziwej;
- wartość udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej wycenianą w wartości godziwej lub proporcjonalnie do udziałów w zidentyfikowanych aktywach netto;
- w przypadku połączeń jednostek przeprowadzanych etapowo, wycenioną na dzień przejęcia wartość godziwą udziałów uprzednio posiadanych przez przejmującego w jednostce przejmowanej;

nad wartością godziwą możliwych do zidentyfikowania aktywów netto na dzień nabycia, z uwzględnieniem wyjątków wymienionych w MSSF 3.

Wartość firmy odpowiada płatności dokonanej przez jednostkę przejmującą w oczekiwaniu na przyszłe korzyści ekonomiczne z tytułu aktywów, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć.

Wartość firmy jest wykazywana jako składnik aktywów, nie podlega amortyzacji, lecz przynajmniej raz w roku podlega analizie pod kątem utraty wartości. Ewentualna utrata wartości rozpoznawana jest od razu w rachunku zysków i strat i nie podlega odwróceniu w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Jeżeli działalność wchodząca w skład danego ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została przyporządkowana wartość firmy zostanie sprzedana, to wartość firmy odnosząca się do zbytej działalności uwzględniana jest przy ustalaniu zysku lub straty z tytułu zbycia.

Wartość firmy powstała przed datą zmiany zasad na MSSF ujęta została zgodnie z wartością rozpoznaną według wcześniej stosowanych zasad rachunkowości i podlegała testowi na utratę wartości na dzień przejścia na MSSF. Ponadto wartość firmy jest testowana corocznie pod kątem utraty wartości i wykazywana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości. W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości, wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne jest najmniejszym, możliwym do określenia zespołem aktywów generującym wpływy pieniężne, w znacznym stopniu niezależne od wpływów pieniężnych pochodzących z innych aktywów lub grup aktywów.

4.6 Leasing

Umowa leasingu, w ramach której zasadniczo całość ryzyka i wszystkie pożytki z tytułu posiadania aktywów zostały przeniesione na leasingobiorcę klasyfikuje się jako leasing finansowy.

Przedmiot leasingu ujmuje się w aktywach z dniem rozpoczęcia leasingu i wycenia w ich wartości godziwej, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową i zmniejszenie zobowiązania z tytułu leasingu, tak by stopa od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą.

Podlegające amortyzacji aktywa nabyte w ramach leasingu finansowego amortyzowane są metodą liniową przez okres użytkowania aktywów lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

Od 1 stycznia 2019 roku Grupa wdrożyła nowy standard MSSF 16 w zakresie leasingu. Szczegóły związane z oceną wpływu na sprawozdanie finansowe zamieszczono w notcie 3.1

4.7 Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, są aktywowane jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów, aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz różnice kursowe powstałe w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu.

Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmuje się jako koszty w okresie, w którym je poniesiono.

4.8 Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółki Grupy oceniają, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Spółki Grupy oceniają, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, spółka z Grupy szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

4.9 Pozostałe aktywa niefinansowe

Rozliczenia międzyokresowe kosztów wykazuje się w wysokości już poniesionych kosztów, które dotyczą następných okresów sprawozdawczych po dniu bilansowym. Koszty te wykazuje się w wartości nominalnej po uprzednim upewnieniu się, że koszty te przyniosą jednostce korzyści w przyszłości. Rozliczenia międzyokresowe obejmują przede wszystkim:

- ubezpieczenia;
- prowizje od gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych;
- opłaty za utrzymanie i aktualizacje licencji.

4.10 Zapasy

Zapasy materiałów i towarów wycenione są według cen nabycia nie wyższych od ich cen sprzedaży netto, przy zastosowaniu metody „pierwsze przyszło - pierwsze wyszło” (FIFO) do wyceny rozchodu.

Zapasy produktów gotowych wycenione są po koszcie wytworzenia nie wyższym niż wartość sprzedaży netto.

Wartość produkcji niezakończonych produktów gotowych wyceniana jest według kosztów bezpośrednich materiałów i robocizny oraz uzasadnionej części pośrednich kosztów produkcji, ustalonej przy normalnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

Wyżej wymieniony koszt nie obejmuje kosztów finansowania zewnętrznego.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów, wynikające z zasady ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenie, odnoszone są w pozostałe przychody lub koszty operacyjne.

4.11 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku i w kasie wyceniane są według wartości nominalnej.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, na rachunkach bankowych, depozyty w bankach, pozostałe krótkoterminowe inwestycje, lokaty o dużym stopniu płynności z terminem wymagalności nie przekraczającym trzech miesięcy od dnia ich założenia, otrzymania, nabycia lub wystawienia. Kredyty w rachunku bieżącym wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Kredyty”.

Do środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania Grupa zalicza przede wszystkim środki:

- stanowiące zabezpieczenie gwarancji bankowych;
- zgromadzone na rachunkach podzielonej płatności.

Grupa wykazuje środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

4.12 Aktywa trwałe klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana

Aktywa trwałe (lub grupy aktywów) klasyfikuje się jako aktywa przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania.

Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie.

Aktywa trwałe (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

4.13 Kapitały własne

Kapitał podstawowy jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wysokości określonej w statucie i wpisanej do rejestru sądowego.

W przypadku wykupu akcji kwota zapłaty za akcje obciąża kapitał własny i jest wykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „akcje własne”.

Koszty dodatkowe bezpośrednio związane z emisją nowych akcji lub opcji wykazuje się w kapitale własnym jako pomniejszenie wpływów z emisji po odjęciu opodatkowania.

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą obejmują efekt przeliczenia pozycji sprawozdania finansowego zagranicznego oddziału Grupy z walut obcych na złote polskie.

Kapitał zapasowy tworzy się zgodnie ze statutem Spółki z zysku zatrzymanego oraz w wyniku przeniesienia z innych kapitałów rezerwowych. Ponadto różnice między wartością godziwą uzyskanej zapłaty a wartością nominalną akcji są ujmowane w kapitale zapasowym ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej.

Kapitał własny przypisany udziałom niedającym kontroli stanowi część kapitałów własnych jednostek zależnych objętych konsolidacją pełną, która należy do innych udziałowców (akcjonariuszy) aniżeli jednostki wchodzące w skład Grupy.

Zysk / (strata) netto jednostek zależnych w części należącej do udziałowców (akcjonariuszy) innych niż jednostki wchodzące w skład Grupy stanowi zysk (stratę) udziałów niedających kontroli.

4.14 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania finansowe

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

4.15 Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatków, wynagrodzeń oraz otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów lub usług. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

4.16 Kredyty

Kredyty bankowe ujmuje się według wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcyjne. W późniejszym okresie kredyty wyceniane są według skorygowanej ceny nabycia (zamortyzowanego kosztu), natomiast różnicę pomiędzy wpływami z transakcji (pomniejszonymi o koszty transakcji) a wartością wykupu wykazuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przez okres trwania umowy pożyczki, metodą efektywnej stopy procentowej.

Kredyty zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych chyba, że Spółka Grupy posiada bezwarunkowe prawo do odroczenia spłaty o co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

4.17 Świadczenia pracownicze

Odprawy emerytalne

Jednostki Grupy prowadzą program wypłaty odpraw emerytalnych i rentowych, w związku z czym tworzą rezerwy na wartość bieżącą zobowiązań z tytułu wyżej wymienionych świadczeń. Odprawy są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę. Wysokość odpraw emerytalnych i rentowych zależy od stażu pracownika w firmie i liczona jest jako krotność podstawy wymiaru odprawy.

Według MSR 19 odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarusza.

Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Spółka z Grupy rozpoznaje następujące zmiany w zobowiązaniach netto z tytułu określonych świadczeń w ramach odpowiednio kosztu własnego sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu oraz pozostałych kosztów operacyjnych na które składają się:

- koszty zatrudnienia (w tym między innymi koszty bieżącego zatrudnienia, kosztów przeszłego zatrudnienia);
- odsetki netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń.

Zyski i straty aktuarialne z wyceny programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia zwiększają lub zmniejszają pozycje innych całkowitych dochodów w okresie, w którym powstały.

Koszty przeszłego zatrudnienia dotyczące programów określonych świadczeń ujmuje się w zysku lub stracie w okresie, w którym powstały.

Niewykorzystane urlopy

Pracownikom przysługuje prawo do urlopów na warunkach określonych w przepisach Kodeksu Pracy. Jednostka uznaje koszt urlopów pracowniczych na bazie memoriałowej, stosując metodę zobowiązań. Zobowiązanie z tytułu urlopów pracowniczych ustalane jest w oparciu o różnicę pomiędzy faktycznym stanem wykorzystania urlopów przez pracowników a stanem jaki wynikałby z wykorzystania proporcjonalnego do upływu czasu. Koszty urlopów pracowniczych rozlicza się w korespondencji z odpowiednimi kosztami operacyjnymi (kosztami wynagrodzeń i ubezpieczeń społecznych).

Świadczenia związane z rozwiązaniem stosunku pracy (zakaz konkurencji)

W czasie zatrudnienia Spółki z Grupy ELEKTROBUDOWA zawierają z kluczowymi pracownikami umowy o zakazie konkurencji. Umowa o zakazie konkurencji jest odrębną umową i stanowi oddzielne zobowiązanie. Wysokość odszkodowania za powstrzymanie się od działalności konkurencyjnej po ustaniu zatrudnienia zależy od wynagrodzenia za pracę w trakcie trwania stosunku pracy.

Premie i nagrody

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych w okresie zatrudnienia obejmują premie i nagrody, które wynikają z funkcjonujących w Spółkach Grupy płacowych systemów motywacyjnych.

Szczegółowe informacje dotyczące świadczeń pracowniczych zawiera nota 24 gdzie poza ujawnieniami poszczególnych pozycji zobowiązań i kosztów z tytułu świadczeń pracowniczych, przedstawiono założenia aktuarialne, a także analizę wrażliwości szacunków na zmianę tych założeń.

4.18 Rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia

Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych

Jednostki Grupy tworzą rezerwy na przyszłe zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota nie są pewne. Rezerwę tworzy się gdy:

- na jednostce gospodarczej ciąży obecny obowiązek świadczenia (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych;
- prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zwierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

W przypadku usług budowlanych, Spółki Grupy są zobowiązane do udzielenia gwarancji na swoje usługi. Podstawą tworzenia rezerwy jest rzetelny szacunek dokonany przez kierownika odpowiedzialnego za daną budowę i może ulec zwiększeniu lub zmniejszeniu w uzasadnionych przypadkach. Na każdy dzień bilansowy Grupa weryfikuje zasadność i wysokość utworzonej rezerwy.

Spółki Grupy tworzą rezerwy na koszty przewidywanych napraw gwarancyjnych, na wyprodukowane i dostarczone urządzenia elektroenergetyczne w oparciu o poziom napraw gwarancyjnych z ostatnich 5 lat obrotowych. Założenia zastosowane do obliczenia rezerwy na naprawy gwarancyjne opierają się na bieżących poziomach sprzedaży i aktualnych dostępnych informacjach na temat kosztów napraw gwarancyjnych poniesionych w 5 letnim okresie gwarancyjnym na wszystkie sprzedane produkty.

Rezerwy na sprawy sądowe

Rezerwy związane ze skutkami toczącego się postępowania sądowego tworzy się wówczas, gdy przeciwko jednostce wniesiono pozew, a prawdopodobieństwo wyroku niekorzystnego dla jednostki jest większe niż prawdopodobieństwo wyroku korzystnego. Podstawą oceny tego prawdopodobieństwa jest przebieg postępowania sądowego oraz opinie prawników. Utworzone rezerwy obciążają pozostałe koszty operacyjne.

4.19 Instrumenty finansowe

Polityka rachunkowości stosowana od 1 stycznia 2018 roku (MSSF 9)

Instrument finansowy jest to każdy kontrakt, który skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej jednostki i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej jednostki.

Klasyfikacja i wycena

Aktywo finansowe stanowi każdy składnik aktywów mający postać:

- środków pieniężnych;
- instrumentu kapitałowego innej jednostki;
- umownego prawa do:
 - otrzymania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych od innej jednostki; lub
 - wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na warunkach potencjalnie korzystnych dla Spółek Grupy ELEKTROBUDOWA;
- kontrakt, który będzie rozliczony lub może być rozliczony we własnych instrumentach kapitałowych jednostki i jest:
 - instrumentem niepochodnym, z którego wynika lub może wynikać obowiązek przyjęcia przez jednostkę zmiennej liczby własnych instrumentów kapitałowych; lub
 - instrumentem pochodnym, który będzie rozliczony lub może być rozliczony w inny sposób niż przez wymianę ustalonej kwoty środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych na ustaloną liczbę własnych instrumentów kapitałowych jednostki.

Zobowiązanie finansowe to każde zobowiązanie będące:

- wynikającym z umowy obowiązkiem:
 - wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce; lub
 - wymiany aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych z inną jednostką na potencjalnie niekorzystnych warunkach,
- kontraktem, który będzie rozliczony lub może być rozliczony we własnych instrumentach kapitałowych jednostki i jest:
 - instrumentem niepochodnym, z którego wynika lub może wynikać obowiązek przyjęcia przez Spółkę Grupy ELEKTROBUDOWA zmiennej liczby własnych instrumentów kapitałowych; lub
 - instrumentem pochodnym, który będzie rozliczony lub może być rozliczony w inny sposób niż przez wymianę ustalonej kwoty środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych na ustaloną liczbę własnych instrumentów kapitałowych spółki z Grupy ELEKTROBUDOWA.

Aktywa i zobowiązania finansowe są ujmowane w momencie, gdy Spółki z Grupy ELEKTROBUDOWA stają się stroną wiążącej umowy.

Początkowo aktywa finansowe wycenia się według wartości godziwej (w przypadku aktywów/zobowiązań finansowych wycenianych później według zamortyzowanego kosztu wartość początkowa korygowana jest o koszty transakcyjne).

Należności z tytułu dostaw i usług, które nie zawierają istotnego składnika finansowania (rozumianego zgodnie z MSSF 15) ujmowane są początkowo według ich ceny transakcyjnej.

Klasyfikacja aktywów finansowych opiera się na modelu biznesowym spółek Grupy ELEKTROBUDOWA w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz na charakterystyce wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla tego składnika aktywów.

W okresach następujących po początkowym ujęciu aktywa finansowe wycenia się w:

- zamortyzowanym koszcie;
- wartości godziwej przez rachunek innych całkowitych dochodów;
- wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Składnik aktywów finansowych wyceniany jest w zamortyzowanym koszcie, jeśli:

- składnik aktywów finansowych utrzymywany jest zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest uzyskanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Składnik aktywów finansowych wyceniany jest w wartości godziwej przez rachunek innych całkowitych dochodów, jeśli:

- składnik aktywów finansowych utrzymywany jest zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno uzyskanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Ponadto spółka Grupy ELEKTROBUDOWA ma prawo do nieodwołalnego wyznaczenia nieprzeznaczonej do obrotu inwestycji w instrumenty kapitałowe, która na moment początkowego ujęcia została wyznaczona jako wyceniana przez inne całkowite dochody (w przeciwnym wypadku taka inwestycja wyceniana byłaby w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat). Kwot skumulowanych w innych całkowitych dochodach nie można reklasyfikować do rachunku zysków i strat, nawet w momencie usunięcia ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Inwestycja taka jest pozycją niepieniężną. Jeśli pozycja jest denominowana w walucie obcej, różnice kursowe oraz dywidendy otrzymane również ujmowane są w innych całkowitych dochodach.

Składnik aktywów finansowych wyceniany jest w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat we wszystkich pozostałych przypadkach.

Należności z tytułu dostaw i usług dotyczące realizowanych kontraktów budowlanych (niezaliczanych do instrumentów finansowych) klasyfikowane są jako należności krótkoterminowe, gdyż oczekuje się, że zostaną uregulowane w toku normalnego cyklu operacyjnego jednostki.

Należności z tytułu kaucji gwarancyjnych, których termin wymagalności jest krótszy niż 12 miesięcy ujmowane są jako aktywa obrotowe w pozycji: „należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności”. Długoterminowe należności z tytułu kaucji gwarancyjnych podlegają dyskontowaniu do wartości bieżącej według efektywnych stóp procentowych.

Aktywa wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub zostały przeniesione i dokonano przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Przychody z tytułu odsetek od aktywów finansowych (wycenianych odpowiednio: w zamortyzowanym koszcie, w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat lub w wartości godziwej przez rachunek innych całkowitych dochodów) ujmowane są w pozostałych przychodach operacyjnych.

Wszystkie zobowiązania finansowe klasyfikowane są jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie po początkowym ujęciu, z wyjątkiem zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (spełniających definicję przeznaczonych do obrotu) – instrumenty te wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej.

Specjalną podkategorię aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu są instrumenty pochodne. Transakcje pochodne zawierane są w celu zabezpieczenia przepływów pieniężnych przed ryzykiem kursowym oraz ryzykiem stóp procentowych.

Instrumenty pochodne wyceniane są na dzień bilansowy w wiarygodnie ustalonej wartości godziwej. Wartość godziwa instrumentów pochodnych jest szacowana przy użyciu modelu bazującego między innymi na wartości kursów walutowych (średnie kursy NBP) na dzień bilansowy lub różnicach w poziomach stóp procentowych waluty kwotowej i bazowej.

Skutki okresowej wyceny instrumentów pochodnych, zabezpieczających wahania kursów walutowych na kontraktach budowlanych denominowanych w walutach obcych oraz zyski i straty na dzień ich rozliczenia ujmują się w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe przychody (koszty) operacyjne” w ramach działalności operacyjnej.

Skutki okresowej wyceny instrumentów pochodnych, zabezpieczających wahania stopy procentowej lub kursów walutowych pozycji zaliczanych do działalności finansowej oraz zyski i straty na dzień ich rozliczenia wykazuje się w rachunku zysków i strat w pozycji „Przychody (koszty) finansowe” w ramach działalności finansowej.

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Spółki Grupy współpracują, zarówno w ramach transakcji na rynku pieniężnym, kapitałowym, jak i instrumentów pochodnych z bankami o wysokiej wiarygodności, nie powodując przy tym znacznej koncentracji ryzyka kredytowego.

Utrata wartości aktywów finansowych

Spółki Grupy ujmują odpisy na oczekiwane straty kredytowe. Straty kredytowe to różnica między wszystkimi należnymi przepływami pieniężnymi wynikającymi z danej umowy a przepływami faktycznie oczekiwanymi, po uwzględnieniu wszelkich oczekiwanych niedoborów (tj. braku płatności). Jeśli aktywa finansowe objęte odpisem są długoterminowe, odpis na straty kredytowe podlega zdyskontowaniu wg pierwotnej efektywnej stopy procentowej (tj. stopy z momentu rozpoznania aktywa).

Wysokość odpisu na oczekiwane straty kredytowe

W przypadku aktywów finansowych objętych zakresem MSSF 15 (czyli należności z tytułu dostaw i usług, kaucji z tytułu umów o budowę oraz należności z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych) Spółka Grupy wycenia odpis w wysokości oczekiwanych strat kredytowych dla całego oczekiwanego okresu życia danego składnika aktywów finansowych.

W przypadku aktywów finansowych nieobjętych zakresem MSSF 15 (czyli inwestycji w instrumenty kapitałowe, pożyczek udzielonych oraz pozostałych aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej) straty kredytowe szacuje się dla całego oczekiwanego okresu życia danego składnika aktywów finansowych, jeśli ryzyko kredytowe związane z danym składnikiem aktywów znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia. Jeśli ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, odpis ujmuje się w wysokości 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych.

W przypadku aktywów finansowych nieobjętych zakresem MSSF 15, jeśli początkowo spółka Grupy utworzyła odpis w wysokości równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia składnika aktywów, a następnie na kolejny dzień sprawozdawczy stwierdza, że ryzyko kredytowe nie jest już znacząco wyższe, spółka Grupy wycenia odpis w wysokości 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych.

Polityka rachunkowości stosowana do 31 grudnia 2017 roku (MSR 39)

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- pożyczki i należności;
- lokaty powyżej 3 miesięcy;
- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności;
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej grupy aktywów zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do zbycia. Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się jako przeznaczony do zbycia, jeżeli:

- został zakupiony przede wszystkim w celu odsprzedaży w niedalekiej przyszłości;
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie, zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorem generowania krótkoterminowych zysków;

- jest instrumentem pochodnym niewyznaczonym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy, bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Zysk lub strata netto ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych. Aktywa finansowe tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych, jeżeli oczekuje się ich realizacji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowanych warunkach płatności niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku klasyfikuje się jako pożyczki i należności. Wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Pożyczki i należności zalicza się do aktywów obrotowych o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe, z wyłączeniem instrumentów pochodnych, o stałych lub negocjowanych warunkach płatności oraz stałych terminach wymagalności, które Zarząd Grupy zamierza i jest w stanie utrzymać do momentu osiągnięcia wymagalności, klasyfikuje się jako aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności. Wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie stosując metodę efektywnego oprocentowania po pomniejszeniu o utratę wartości, zaś przychody ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności zalicza się do aktywów trwałych z wyjątkiem tych, których terminy zapadalności nie przekraczają 12 miesięcy od dnia bilansowego, stanowiąc aktywa obrotowe.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Instrumenty finansowe niestanowiące instrumentów pochodnych, wyznaczone na dostępne do sprzedaży albo niezaliczone do żadnej z pozostałych kategorii, klasyfikuje się jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości.

Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży, a ich cenę nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczoney ujmuje się w innych całkowitych dochodach.

W przypadku zbycia inwestycji lub stwierdzenia utraty jej wartości, skumulowany zysk lub stratę ujętą uprzednio w kapitale z wyceny inwestycji dostępnych do sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów danego okresu. Dywidendy z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w chwili uzyskania przez Grupę prawa do ich otrzymania. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zalicza się do aktywów trwałych, o ile Grupa nie zamierza zbyć inwestycji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Początkowe ujęcie oraz wyłączenie aktywów finansowych z ksiąg rachunkowych

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych, ujmuje się na dzień przeprowadzenia (zawarcia) transakcji początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, z wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez sprawozdanie z całkowitych dochodów.

Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub prawa te zostały przeniesione i dokonano przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności. W przypadku braku przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu posiadania aktywa, inwestycje wyłącza się z ksiąg rachunkowych z chwilą utraty kontroli przez Grupę nad danym aktywem.

Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółki Grupy oceniają, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione),

zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie rachunku odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Spółki Grupy oceniają najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych, przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączy z zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

Pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania - gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana na podstawie modelu wyceny uwzględniającego dostępne dane rynkowe, w tym w szczególności bieżące terminowe stopy procentowe. W sprawozdaniu finansowym Grupy instrumenty finansowe prezentowane są jako pozycje krótkoterminowe z uwzględnieniem przewidywanego okresu realizacji aktywów i zobowiązań.

4.20 Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów wykazuje się z uwzględnieniem zasady ostrożnej wyceny. Obejmują one przede wszystkim równowartość otrzymanych lub należnych środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych. Zaliczone do rozliczeń międzyokresowych przychodów kwoty zwiększają stopniowo przychody operacyjne.

4.21 Przychody ze sprzedaży

Polityka rachunkowości stosowana od 1 stycznia 2018 roku (MSSF 15)

Przychody z umów z klientami są ujmowane, tylko gdy zostały spełnione wszystkie poniższe warunki:

- strony umowy zawarły umowę i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
- Grupa jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- Grupa jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. rodziła możliwe do wyegzekwowania prawa i obowiązki);
- jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Spółki Grupy łączą dwie lub więcej umów, które zostały zawarte równocześnie lub niemal równocześnie z tym samym klientem (lub podmiotami powiązаныmi z klientem) i ujmuje je jako jedną umowę, jeżeli:

- umowy są negocjowane jako pakiet i dotyczą tego samego celu handlowego lub,
- kwota wynagrodzenia należnego w ramach jednej umowy zależy od ceny lub wykonania innej umowy lub,
- dobra lub usługi przyręczone w umowach są pojedynczymi zobowiązaniami do wykonania świadczenia.

Spółki Grupy ujmują zmianę umowy jako oddzielną umowę, jeśli zakres umowy zwiększa się ze względu na dodanie przyręczonej dóbr lub usług, które są uznawane za odrębne oraz jeśli cena określona w umowie zwiększa się o kwotę wynagrodzenia, odzwierciedlającą indywidualne ceny sprzedaży dodatkowych przyręczonej dóbr lub usług.

Spółki Grupy ujmują przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyręczonego dobra lub usługi klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów. Przychody ujmowane są jako kwoty równe cenie transakcyjnej, która została przypisana danemu zobowiązaniu do wykonania świadczenia.

W momencie zawarcia umowy Spółka Grupy dokonuje oceny dóbr lub usług przyręczonej w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyręczenie do przekazania na rzecz klienta dobra lub usługi (lub pakiety dóbr lub usług) lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Spółka Grupy przenosi kontrolę nad dobrem lub usługą w miarę upływu czasu i tym samym spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia oraz ujmuje przychody w miarę upływu czasu, jeśli spełniony jest jeden z następujących warunków:

- klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczenia w miarę jego wykonywania;
- w wyniku wykonania świadczenia powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów, a kontrolę nad tym składnikiem aktywów – w miarę jego powstawania lub ulepszania – sprawuje klient;
- w wyniku wykonania świadczenia nie powstaje składnik o alternatywnym zastosowaniu dla Grupy, a przysługuje jej egzekwowalne prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenie.

Dla każdego zobowiązania do wykonania świadczenia spełnianego w miarę upływu czasu Grupa ujmuje przychody w oparciu o metody pomiaru oparte na nakładach (metoda udziału kosztów poniesionych do dnia ustalenia przychodów w całkowitych kosztach świadczenia).

Jeżeli nie można racjonalnie zmierzyć wyników spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów, których odzyskania Grupa oczekuje.

Jeśli zobowiązanie do wykonania świadczenia nie jest spełniane w czasie, uznaje się, że Grupa spełnia je w określonym momencie.

Jeżeli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Grupa oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będą uprawnione w zamian za przekazanie przyręczonej dóbr lub usług na rzecz klienta. Do ceny transakcyjnej zalicza się część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów oraz ustanie niepewności co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

W przypadku umów z klientami, dla których okres pomiędzy przekazaniem przyręczonego dobra lub usługi klientowi a momentem zapłaty za dobro lub usługę przekracza jeden rok, Grupa ocenia, że umowy zawierają istotny element finansowania, o ile w kontrakcie lub w wyniku negocjacji nie jest jednoznacznie ustalone, że zaliczka jest zabezpieczeniem wykonania prac wynikających z umowy lub stanowi co najmniej 10% wynagrodzenia kontraktowego.

W przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty związane z realizacją kontraktu przekroczą łączne przychody, zgodnie z MSR 37 przewidywana strata (nadwyżka kosztów nad przychodami) obciąża koszty operacyjne oraz drugostronnie tworzona jest rezerwa na umowy rodzące obciążenia (rezerwa na straty na kontraktach).

Grupa prezentuje w aktywach „należności z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych” z tytułu prac wynikających z umowy, w odniesieniu do wszystkich umów w trakcie realizacji, w przypadku których rozpoznane przychody przewyższają należności wynikające z faktu częściowych. Nieuregulowane kwoty naliczone i zafakturowane za pracę wykonaną w ramach umowy prezentowane są w pozycji „należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności”, natomiast kwoty zatrzymane przez odbiorców (kaucje z tytułu umów o budowę) są ujęte:

- długoterminowe w pozycji „należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności”;
- krótkoterminowe w pozycji „należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności”.

Grupa prezentuje w zobowiązaniach „zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych”, w odniesieniu do wszystkich umów w trakcie realizacji, w przypadku których kwoty zafakturowane za pracę wykonaną w ramach umowy przewyższają rozpoznane przychody. Nieuregulowane kwoty należne dostawcom, na które Grupa otrzymała faktury, prezentowane są w pozycji „zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, natomiast kwoty zatrzymane dostawcom (kaucje z tytułu umów o budowę) są ujęte:

- długoterminowe w pozycji „zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania”;
- krótkoterminowe w pozycji „zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania”.

Otrzymane wynagrodzenia za niedostarczone wyroby oraz niezakończone usługi są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako przychody przyszłych okresów.

Zgodnie z zasadą memoriału Grupa ujmuje w rachunku zysków i strat wszystkie koszty przypadające na dany okres sprawozdawczy niezależnie od okresu ich faktycznego rozliczenia. Koszty poniesione, a nieodnoszące się do danego okresu są ujmowane w aktywach jako rozliczenia międzyokresowe czynne (ujęte w linii: „pozostałe aktywa niefinansowe”), natomiast koszty nieponiesione, a przypadające na dany okres, stanowią rozliczenia międzyokresowe bierne (ujęte w linii: „pozostałe zobowiązania niefinansowe”).

Kredyty i pożyczki zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych chyba, że Spółka Grupy posiada bezwarunkowe prawo do odroczenia spłaty o co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

4.22 Przychody z odsetek

Przychody z tytułu odsetek są rozpoznawane w momencie ich naliczenia (przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej), jeżeli ich otrzymanie nie jest wątpliwe.

4.23 Przychody z tytułu dywidend

Należne dywidendy zalicza się do przychodów finansowych na dzień powzięcia przez właściwy organ jednostki wypłacającej dywidendę uchwały o podziale zysku chyba, że w uchwale określono inny dzień prawa do dywidendy.

4.24 Dotacje

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Spółka Grupy spełniła konieczne warunki z nią związane i dotacja zostanie uzyskana.

Dotacje, których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie przez Grupę aktywów trwałych, ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji rozliczeń międzyokresowych i rozlicza się systematycznie przez przewidywany okres użytkowania ekonomicznego tych aktywów.

Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie w przychodach, w okresie niezbędnym do skompensowania kosztów, które te dotacje miały w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata kosztów lub strat już poniesionych lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Grupy bez ponoszenia przyszłych kosztów ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym są należne.

Polityka rachunkowości stosowana do 31 grudnia 2017 roku (MSR 11 i 18)

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyskała korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży wykazuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej z tytułu sprzedaży towarów i usług po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty:

- Przychód ze sprzedaży produktów i towarów ujmuje się w momencie, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności produktów i towarów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób;
- Przychody z tytułu świadczenia usług budowlanych są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji;
- Przychody z tytułu sprzedaży usług ujmuje się w okresie, w którym świadczono usługę wtedy, gdy:
 - kwotę przychodów można ocenić w sposób wiarygodny;
 - istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka gospodarcza uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji;
 - stopień realizacji transakcji na dzień bilansowy może być określony w wiarygodny sposób.

Odsetki

Przychody z odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Dywidendy

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

4.25 Ujmowanie kosztów

Zgodnie z zasadą memoriału Grupa ujmuje w rachunku zysków i strat wszystkie koszty przypadające na dany okres sprawozdawczy niezależnie od okresu ich faktycznego rozliczenia. Koszty poniesione, a nieodnoszące się do danego okresu są ujmowane w aktywach jako rozliczenia międzyokresowe czynne (ujęte w linii: „pozostałe aktywa niefinansowe”), natomiast koszty nieponiesione, a przypadające na dany okres, stanowią zobowiązania z tytułu kosztów niezafakturowanych (ujęte w linii: „zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania”).

4.26 Podatki

Podatek bieżący

Podatek dochodowy od dochodów uzyskanych w kraju obliczany jest zgodnie z polskimi przepisami podatkowymi, natomiast dochody oddziału prowadzącego działalność za granicą podlegają opodatkowaniu według lokalnych przepisów, uwzględniając umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania.

Podatek odroczony

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Grupa tworzy rezerwy i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia. Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu, jeżeli przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie.

Podatek bieżący i odroczony ujmuje się w rachunku zysków i strat, z wyjątkiem przypadków dotyczących pozycji ujmowanych w pozostałych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym. W takiej sytuacji podatek bieżący i odroczony ujmuje się również odpowiednio w pozostałych całkowitych dochodach lub w kapitale własnym.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

4.27 Zobowiązania i aktywa warunkowe

Zgodnie ze stosowanymi przez Grupę zasadami określonymi standardem MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” przez zobowiązania warunkowe rozumie się:

- możliwy obowiązek, który powstanie na skutek przeszłych zdarzeń, którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub braku wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki, lub
- obecny obowiązek, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu ponieważ:
 - nie jest prawdopodobne, aby wypełnienie obowiązku spowodowało konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne, bądź
 - kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

Zobowiązania warunkowe nie są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba że prawdopodobieństwo wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest znikome.

Stosując się do zasad MSSF, Grupa definiuje warunkowy składnik aktywów jako możliwy składnik aktywów, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub braku wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych zdarzeń przyszłych, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki.

Należności warunkowe nie są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się informację o należności warunkowej, jeżeli wpływ środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest prawdopodobny.

Grupa przedstawiła informacje na temat zobowiązań warunkowych w nocie 39.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Oszacowania i osądy poddaje się nieustannej weryfikacji. Wynikają one z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne.

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia dotyczące przyszłości, które znajdują odzwierciedlenie w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Rzeczywiste wyniki mogą się różnić od tych szacunków. Szacunki Grupy dotyczą między innymi utworzonych rezerw, wyceny kontraktów budowlanych, odpisów aktualizujących wartość aktywów oraz rozliczeń międzyokresowych. Istotne założenia, nieopisane w niniejszym punkcie, przyjęte przy szacowaniu powyższych wartości zostały przedstawione w nocie 4 „Zasady rachunkowości”.

Rozpoznawanie przychodów ze sprzedaży oraz strat na kontraktach długoterminowych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółki Grupy dokonują aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu umów o usługę budowlaną rozliczanych metodą stopniowego zaawansowania kontraktu w oparciu o aktualne, na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, budżety kontraktów.

Jeżeli nie można wiarygodnie oszacować wyniku umowy o budowę, przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów, których odzyskanie jest prawdopodobne. Jeżeli wynik umowy o budowę można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że Grupa osiągnie zysk z tytułu realizacji umowy, przychody z tytułu umowy szacuje się i ujmuje się w okresie jej obowiązywania. Jeżeli jest prawdopodobne, że łączne koszty z tytułu umowy przekroczą łączne przychody z tytułu umowy, przewidywaną stratę ujmuje się od razu w wyniku finansowym jako obciążenie wyniku zgodnie z MSSF.

Spółki Grupy stosują metodę procentowego zaawansowania prac przy ustalaniu kwoty należnych lub kwoty zobowiązań wobec odbiorców z tytułu umów budowlanych. Przychody i koszty ujmowane są zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, w szczególności z uwzględnieniem dodatkowych elementów, tzn. rezerw na koszty gwarancji i ujętych w wycenie kontraktów szacunków kar (za opóźnienia oraz pozostałych) i innych ryzyk związanych z realizacją kontraktów skutkujących potencjalnymi karami będących elementem wynagrodzenia zmiennego zgodnie z MSSF 15. Stopień zaawansowania prac mierzy się w oparciu o wyrażony procentowo stosunek kosztów z tytułu umowy, poniesionych do dnia bilansowego, do łącznych szacowanych kosztów z tytułu poszczególnych kontraktów.

Szczegóły dotyczące rozliczenia przychodów i kosztów z umów o usługę budowlaną za okres sprawozdawczy zostały zaprezentowane w notce 29.2

Rezerwy na przyszłe naprawy gwarancyjne, kary i inne ryzyka związane z realizacją kontraktów długoterminowych

W przypadku usług budowlanych Spółki Grupy są zobowiązane do udzielenia gwarancji na swoje usługi. Podstawą tworzenia rezerwy jest rzetelny szacunek dokonany przez kierownika odpowiedzialnego za daną budowę i może ulec zwiększeniu lub zmniejszeniu w uzasadnionych przypadkach. Dla kontraktów otwartych na dzień bilansowy Spółka Grupy rozpoznaje tzw. wynagrodzenie zmienne tj. do ceny transakcyjnej zalicza się część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów oraz ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego. Dla kontraktów zamkniętych Spółki Grupy tworzą rezerwy wykazując je w pozycji: „rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia”

Ponadto, w ramach realizowanych umów o usługę budowlaną Spółki Grupy dokonują szacunków potencjalnych kar umownych. Szacunki te oparte są o dostępne informacje nt. opóźnień w realizacji kontraktu oraz innych ryzyk, które potencjalnie mogą skutkować nałożeniem kary w przewidzianych w umowie przypadkach. Szacunki te są elementem oceny Zarządu oraz osób bezpośrednio odpowiedzialnych za realizację kontraktów i w uzasadnionych przypadkach mogą ulec zmianie w zależności od dostępnych informacji.

Kary umowne nie mają charakteru gwarancyjnego i nie mają na celu pokrycia ewentualnych kosztów robót gwarancyjnych. Szacunek potencjalnych kar umownych z tytułu opóźnień w realizacji umowy jest uwzględniony jako pomniejszenie wielkości przychodów z umowy. Spółki Grupy analogicznie ujmuje szacunki potencjalnych kar umownych z innych tytułów niż kary za opóźnienia.

W kolejnych okresach sprawozdawczych szacunki te są aktualizowane przez co poziom przychodów kontraktowych może ulegać zmianie z okresu na okres.

Rezerwy na sprawy sporne

Spółki Grupy są stronami postępowań sądowych. Kancelarie Prawne oraz zarządy spółek Grupy ELEKTROBUDOWA dokonują szczegółowej analizy potencjalnych ryzyk związanych z prowadzonymi sprawami i na tej podstawie podejmują decyzje o konieczności ujęcia skutków tych postępowań w księgach rachunkowych oraz wysokości rezerwy.

Niezafakturowane koszty kontraktów

Spółki Grupy przy realizacji kontraktów budowlanych, korzystają w szerokim zakresie z usług podwykonawców. Wykonane prace budowlane podlegają zatwierdzeniu przez zlecającego w procesie odbioru robót poprzez podpisanie odpowiedniego protokołu oraz wystawienie faktury. Na każdy dzień bilansowy istnieje pewna część wykonanych, ale niepotwierdzonych i niezafakturowanych prac przez podwykonawców, które Spółki Grupy ujmują jako koszty kontraktu zgodnie z zasadą memoriałową. Wysokość kosztów z tytułu wykonanych, ale niezafakturowanych prac jest określana przez służby techniczne na

podstawie fizycznego obmiaru wykonanych robót i mogłaby się różnić od wartości określonej w formalnym procesie odbioru robót budowlanych.

Utrata wartości składników aktywów

Na każdy dzień bilansowy Spółki Grupy analizują przesłanki utraty wartości aktywów oraz jeśli to wymagane, przeprowadzają test na utratę ich wartości.

Na dzień bilansowy Spółki Grupy analizują przesłanki utraty wartości aktywów pochodzące z zewnętrznych i wewnętrznych źródeł informacji. W przypadku stwierdzenia, że na dzień bilansowy występuje jedna lub więcej okoliczności wskazujących na utratę wartości, Spółka przeprowadza dalsze etapy procedury aktualizacji wyceny aktywów. Szczególnej uwagi wymagają te aktywa, których wartość była już w okresach wcześniejszych korygowana o odpisy aktualizujące oraz te, których wartość jest najbardziej wrażliwa na wystąpienie przesłanek utraty wartości.

Procedura testu na utratę wartości wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej i porównania z wartością bilansową składnika aktywów. Z kolei wartość odzyskiwalna ustalona jest w drodze porównania i wyboru wyższej z wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej. Ocenę utraty wartości Spółki Grupy przeprowadzają na poziomie pojedynczego składnika aktywów, jak również na poziomie grupy aktywów powiązanych ze sobą lub łącznie przyczyniających się do generowania przepływów pieniężnych. Test dla grupy aktywów przeprowadzany jest na poziomie tzw. ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Oceniając prawdopodobieństwo osiągnięcia przyszłych korzyści ekonomicznych, stosując rozsądne i udokumentowane założenia Grupa dokonała oceny, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich, w odniesieniu do danego składnika rzeczowego majątku trwałego, jest zasadny.

Wartości odpisów aktualizujących wartość aktywów na koniec roku obrotowego zostały przedstawione w nocie 9,10 oraz 14 niniejszego sprawozdania finansowego.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego. Informacje o podatku odroczonym przedstawia nota 24.

Wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Założenia aktuarialne i wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych opisana została w nocie 25.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem

i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne postępowania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja Grupy.

6. Cele i zasady zarządzania ryzykiem

Celem zarządzania ryzykiem finansowym Grupy Kapitałowej jest ograniczenie zmienności generowanych przepływów pieniężnych oraz osiąganych wyników finansowych na prowadzonej działalności biznesowej do akceptowalnego poziomu.

Do głównych instrumentów finansowych, z których w 2018 roku korzystała Grupa Kapitałowa należą: środki pieniężne, lokaty krótkoterminowe, transakcje wymiany walut, kredyt w rachunku bieżącym i kredyty obrotowe oraz umowy leasingu.

Głównym zadaniem wspomnianych instrumentów jest wspomaganie i zabezpieczenie finansowe bieżącej działalności operacyjnej Grupy Kapitałowej poprzez stabilizowanie i neutralizowanie ryzyk płynności finansowej, zmienności kursów walutowych i stóp procentowych, a także efektywną dystrybucję dostępnych środków finansowych. Pozostałe instrumenty finansowe - takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług - powstają w związku z prowadzeniem przez Grupę Kapitałową bieżącej działalności biznesowej i są nieodłącznym jej elementem.

Grupa Kapitałowa nie prowadzi obrotu instrumentami finansowymi. Wszystkie stosowane instrumenty mają charakter wspomagający bezpośrednie procesy biznesowe, wynikające z prowadzonej działalności. Grupa kapitałowa nie dopuszcza do wykorzystania instrumentów finansowych w celach spekulacyjnych czy innych, niepowiązanych ściśle z prowadzoną działalnością operacyjną.

Głównymi ryzykami finansowymi, na które narażona jest Grupa Kapitałowa są między innymi:

- ryzyko utraty płynności (nota 6.4);
- ryzyko rynkowe, w tym ryzyko zmiany kursu walut (nota 6.1), ryzyko zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych w wyniku zmian stóp procentowych (nota 6.2) oraz ryzyko cenowe (nota 6.5);
- ryzyko kredytowe (nota 6.3);
- ryzyko kapitałowe (nota 6.6).

6.1 Ryzyko walutowe

Grupa Kapitałowa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu realizowanych transakcji sprzedaży i zakupów w różnych walutach - innych niż jej waluta wyceny.

W 2018 roku udział przychodów uzyskanych w walutach obcych stanowił 25,72 % przychodów ze sprzedaży, w tym 22,18% stanowiły przychody uzyskane w EUR (głównie ze sprzedaży do Polski kwotowanej w EUR i Finlandii) oraz 3,53% wartości przychodów osiągnięto ze sprzedaży wyrażonej w USD (głównie Stany Zjednoczone).

W 2017 roku udział przychodów uzyskanych w walutach obcych stanowił 15,9% przychodów ze sprzedaży, w tym 15,0% stanowiły przychody uzyskane w EUR (głównie ze sprzedaży do Finlandii) oraz 0,9% wartości przychodów osiągnięto ze sprzedaży wyrażonej w USD (głównie ze sprzedaży do Arabii Saudyjskiej i Rosji).

W przypadku eksportu realizowanego w EUR w Grupie Kapitałowej występuje naturalne zabezpieczenie ryzyka kursowego wynikające z faktu dokonywania większości zakupów importowych także w EUR.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku w strukturze należności wyrażone w walutach obcych stanowiły 19,35% ogółu należności, w strukturze zobowiązań wyrażone w walutach stanowiły 7,70% wszystkich zobowiązań, a w strukturze środków pieniężnych 37,77 % stanowiły waluty obce (w tym saldo w EUR wynosiło 34,94%, w USD stanowiło 2,83%).

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Na dzień 31 grudnia 2017 roku w strukturze należności wyrażone w walutach obcych stanowiły 14,2% ogółu należności, w strukturze zobowiązań wyrażone w walutach stanowiły 14,1% wszystkich zobowiązań, a w strukturze środków pieniężnych 37,3% stanowiły waluty obce (w tym saldo w EUR wynosiło 19,3%, a w USD stanowiło 18,0%).

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego netto w związku ze zmianą wartości godziwej aktywów i zobowiązań pieniężnych na racjonalnie możliwe wahania kursu dolara i euro przy założeniu niezmienności innych czynników.

	Stan na dzień 31 grudnia 2018		Stan na dzień 31 grudnia 2017	
	waluta		waluta	
	USD	EUR	USD	EUR
kursy walut	3,7597	4,3000	3,4813	4,1709
należności, środki pieniężne pomniejszone o kwotę zobowiązań- kwota waluty	1 859	13 059	7 641	9 141
należności, zobowiązania i środków pieniężnych - kwota w PLN	6 989	56 154	26 601	38 126
kurs walut uwzględniający zmianę o 10%	4,1357	4,7300	3,8294	4,5880
stan należności, zobowiązań i środków pieniężnych po uwzględnieniu zmiany kursu walut - kwota PLN	7 689	61 770	29 261	41 939
zmiana zysku przed opodatkowaniem- kwota PLN	700	5 616	2 660	3 813
zmiana zysku netto - kwota PLN	566	4 549	2 155	3 088
kurs walut uwzględniający spadek o 10%	3,3837	3,8700	3,1332	3,7538
stan należności, zobowiązań i środków pieniężnych po uwzględnieniu zmiany kursu walut- kwota PLN	6 291	50 539	23 941	34 313
zmiana zysku przed opodatkowaniem- kwota PLN	(698)	(5 614)	(2 660)	(3 813)
zmiana zysku netto- kwota PLN	(566)	(4 514)	(2 155)	(3 088)

6.2 Ryzyko stopy procentowej

Grupa Kapitałowa ELEKTROBUDOWA zawarła umowy o kredyty w rachunku bieżącym z oprocentowaniem opartym na zmiennej stopie procentowej WIBOR powiększonej o marżę banku, z usług którego Grupa Kapitałowa korzystała. Szczegółowe informacje o udzielonych Spółce kredytach, ich zabezpieczeniach i wykorzystaniu pokazuje nota 23.

Rodzaj kredytu	Saldo kredytu		Okres obowiązywania umowy
	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku	
kredyt obrotowy	4 997	-	do 30.05.2020 r.
kredyt obrotowy	10 709	-	do 07.11.2019 r.
kredyt obrotowy	2 970	-	do 31.10.2019 r.
kredyt obrotowy	18	-	do 03.10.2019

Ryzyko stopy procentowej - wrażliwość na zmiany

Ekspozycja Grupy Kapitałowej na zmiany stóp procentowych dotyczy głównie środków pieniężnych, ekwiwalentów środków pieniężnych jak również kredytów bankowych i pozostałych zobowiązań opartych na zmiennej stopie procentowej bazującej na WIBOR + marża. Grupa Kapitałowa nie zabezpiecza się przed ryzykiem zmian stóp procentowych, gdyż w obecnej chwili ryzyko stóp procentowych związane z istniejącym zadłużeniem zostało uznane jako relatywnie niskie z punktu widzenia wpływu na wyniki Grupy Kapitałowej. Działania dotyczące ograniczenia ryzyka zmian stóp procentowych obejmują bieżące monitorowanie sytuacji na rynku pieniężnym.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Analiza wrażliwości na zmiany stóp procentowych

Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	wartość narażona na ryzyko	zwiększenie / zmniejszenie o	
		0,50 p. p.	- 0,50 p. p.
Środki pieniężne na rachunkach bankowych (wartość godziwa)	23 255	116	(116)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (wartość bieżąca)	3 550	18	(18)
Kredyty bankowe i pożyczki (kapitał)	18 663	93	(93)
Wpływ brutto na wynik okresu oraz aktywa netto		227	(227)
Podatek odroczoney		(43)	43
Razem		184	(184)

Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku	wartość narażona na ryzyko	zwiększenie / zmniejszenie o	
		0,50 p. p.	- 0,50 p. p.
Środki pieniężne na rachunkach bankowych (wartość godziwa)	114 738	574	(574)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (wartość bieżąca)	1 416	7	(7)
Kredyty bankowe i pożyczki (kapitał)	-	-	-
Wpływ brutto na wynik okresu oraz aktywa netto		581	(581)
Podatek odroczoney		(110)	110
Razem		470	(470)

6.3 Ryzyko kredytowe

6.3.1 Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi

W odniesieniu do aktywów finansowych Grupy Kapitałowej, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty ryzyko kredytowe powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

Banki obsługujące Grupę Kapitałową zarejestrowane są w kraju siedziby poszczególnych podmiotów Grupy Kapitałowej, bądź działają w tych krajach w formie oddziałów banków zagranicznych. Dysponują one odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

Ponadto na dzień 31 grudnia 2018 roku jednostka dominująca ELEKTROBUDOWA SA posiadała dwa aktywne rachunki bankowe w Finlandii dla wyłącznej obsługi transakcji pieniężnych Zakładu prowadzącego działalność gospodarczą w tym kraju.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku maksymalny udział jednego banku w odniesieniu do posiadanych przez Grupę Kapitałową środków pieniężnych wyniósł 43,6%, na dzień 31 grudnia 2017 roku 22,1%.

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Bank Handlowy S.A. w Warszawie i w Finlandii	1 727	25 352
ING BANK ŚLĄSKI S.A.	3 031	25 156
mBank S.A.	2 884	24 786
PKO BP S.A.	10 144	18 866
Bank PEKAO S.A.	1 501	16 302
BGŻ BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A.	3 726	3 172
NORDEA BANK Finland PLC	159	1 084
Bank "Пивденный" SA	-	10
Raiffeisen Bank Polska S.A.	43	9
Bank MILLENNIUM S.A.	40	1
Gotówka w kasie	-	14
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23 255	114 752

6.3.2 Ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu dostaw i usług oraz pozostałymi należnościami

Ryzyko kredytowe oznacza również ryzyko, że kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych, w wyniku czego Grupa Kapitałowa poniesie straty finansowe.

Grupa Kapitałowa działa w różnych sektorach gospodarki, jednak wiodącym obszarem działania Grupy Kapitałowej jest branża energetyczna. W 2018 roku udział przychodów uzyskanych ze sprzedaży do sektora energetycznego stanowił 58,8% (w 2017 roku 39,9%) przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów. Podmioty branży energetycznej od wielu lat posiadały dobrą zdolność kredytową, zaś ryzyko nieściągalności należności było nieznaczne.

Grupa Kapitałowa od wielu lat współpracuje z dużą liczbą klientów, którzy są zdywersyfikowani pod względem rozmieszczenia geograficznego. Zdecydowana większość sprzedaży trafia jednak na rynek krajowy.

Stopień geograficznej koncentracji ryzyka kredytowego dla należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych (w %)	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Polska	92,30%	89,80%
Finlandia	4,59%	5,90%
USA	1,59%	1,50%
Turcja	0,14%	0,90%
Arabia Saudyjska	0,14%	0,50%
Ukraina	0,00%	0,50%
Szwajcaria	0,00%	0,40%
Luksemburg	0,00%	0,30%
Inne kraje	1,24%	0,20%

Grupa Kapitałowa częściowo dokonuje sprzedaży swoich produktów na podstawie przedpłat. Ocenia również na bieżąco zdolność kredytową swoich kontrahentów na podstawie kondycji należności. Stosowana w tym zakresie polityka bieżącego monitorowania klientów polegająca na ocenie możliwości wywiązania się przez nich z zobowiązań finansowych pozwala zweryfikować ryzyko kredytowe w tym zakresie, zarówno na etapie ofertowym, jak i w trakcie realizacji kontraktów.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa Kapitałowa posiadała zabezpieczenie części należności w postaci zaliczek otrzymanych w kwocie 37 007 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku w kwocie 67 356 tys. zł). Ponadto Grupa Kapitałowa stosowała zabezpieczenia spłaty należności w postaci weksli, gwarancji bankowych, cesji wierzytelności oraz składanych oświadczeń przez zleceniodawców na podstawie art. 647 KC.

Oczekiwane straty kredytowe (odpis aktualizujący wartość należności z tytułu dostaw i usług) tworzy się, zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości opisanymi w notce 4.19.

Poniższa tabela przedstawia analizę przeterminowanych należności z tytułu dostaw i usług w okresach czasowych przeterminowania:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Bieżące	242 901	253 127
Przeterminowane, w tym:	63 695	58 115
- do 1 miesiąca	47 439	33 976
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	16 050	21 439
- powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	140	2 305
- powyżej 6 miesięcy do 1 roku	27	116
- powyżej 1 roku	40	279
Należności z tytułu dostaw i usług netto	306 596	311 242

Oczekiwane straty kredytowe (odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług - patrz nota 14.2) wynoszą:

- na dzień 31 grudnia 2018 roku 25 684 tys. zł;
- na dzień 31 grudnia 2017 roku 27 783 tys. zł.

Na dzień bilansowy Grupa Kapitałowa objęła odpisem aktualizującym 7,6% ogólnej wartości krótkoterminowych należności z tytułu dostaw i usług (8,2% w analogicznym okresie 2017 roku).

Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług na dzień 31 grudnia 2018 roku obejmują odpisy na należność główną w kwocie 25 547 tys. zł (7,56% ogólnej wartości krótkoterminowych należności z tytułu dostaw i usług) i odpisy na odsetki w 137 tys. zł (0,04% ogólnej wartości krótkoterminowych należności z tytułu dostaw i usług).

Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług na dzień 31 grudnia 2017 roku obejmują odpisy na należność główną w kwocie 27 595 tys. zł (8,1% ogólnej wartości krótkoterminowych należności z tytułu dostaw i usług) i odpisy na odsetki w kwocie 188 tys. zł (0,1% ogólnej wartości krótkoterminowych należności z tytułu dostaw i usług).

Dla należności, które nie są objęte odpisem Grupa Kapitałowa nie widzi istotnego ryzyka nieściągalności, biorąc pod uwagę aktualną sytuację finansową odbiorców i przeszłe doświadczenia.

Zarząd jednostki dominującej ocenia, że na dzień bilansowy maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe sięga pełnej wysokości salda należności z tytułu dostaw i usług, bez uwzględnienia wartości godziwej przyjętych zabezpieczeń. Ryzyko kredytowe związane z należnościami z tytułu dostaw i usług należy zwiększyć o wierzytelności, które zgodnie z zawartymi umowami o konsorcja lub podwykonawstwo, zostaną z chwilą zapłaty przekazane na uregulowanie zobowiązań wynikających z tych umów.

6.4 Ryzyko płynności finansowej

W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej Grupa ELEKTROBUDOWA jest narażona na ryzyko płynności.

Stan ten spowodowany jest w szczególności przedłużającym się terminem zakończenia prac, wstrzymaniem rozliczeń za wykonane usługi oraz ryzykiem potencjalnych kar za opóźnienia w realizacji jednego z kluczowych kontraktów (budowa instalacji Metatezy dla PKN Orlen S.A.)

Konsekwencją powyższej sytuacji jest zatrzymanie, na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, przez Zamawiającego części płatności należnych Grupie w wysokości 79 mln złotych, na poczet rozliczenia wystawionych przez niego not obciążeniowych w kwocie 29 mln złotych oraz potencjalnych kar w wysokości 32 mln złotych, co istotnie wpływa na zdolność Spółki do bieżącego regulowania zobowiązań z tytułu dostaw i usług.

Sytuację pogłębiło podejście instytucji finansujących polegające na stopniowym zmniejszaniu limitów finansowania kredytowego i gwarancyjnego, o czym jednostka dominująca informowała w raportach bieżących: nr 48/2018, 8/2019, 12/2019, 13/2019, 16/2019, spowodowane w głównej mierze dokonaną przez te instytucje oceną ryzyka kredytowego, na którą istotny wpływ miał wynik finansowy za II i III kwartał 2018 roku oraz zdarzenie opisane w punkcie 3 niniejszego sprawozdania.

Wzrost poziomu zadłużenia grupy może mieć istotne konsekwencje, w tym w szczególności może wpływać na:

- ograniczoną zdolność lub brak zdolności Grupy do pozyskania dodatkowego finansowania od instytucji finansowych, w tym w szczególności gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych;
- spowolnienie w działalności grupy z powodu znaczącego obniżenia dostępności kredytu kupieckiego i skracania terminów płatności lub żądania przedpłat przez kontrahentów;
- konieczność przeznaczania znacznej części przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej na spłaty zadłużenia, co oznacza, że przepływy te nie zawsze będą mogły zostać wykorzystane na finansowanie działalności Spółki lub nakładów inwestycyjnych;
- ograniczenie elastyczności grupy przy planowaniu lub reagowaniu na zmiany w jej działalności, w otoczeniu konkurencyjnym i na rynkach, na których prowadzi działalność;
- niekorzystną pozycję rynkową Grupy w stosunku do jej konkurentów, którzy mają niższe zaangażowanie kredytowe.

Spółka podejmuje szereg działań w zakresie minimalizacji ryzyka utraty płynności, w tym wypracowywana jest umowa w sprawie tymczasowego modelu finansowania o czym szerzej w nocie 2 niniejszego sprawozdania finansowego. Zarząd na bieżąco monitoruje płynność Spółki i Grupy Kapitałowej zarówno w krótkim, jak i długim okresie. Prognoza przepływów pieniężnych aktualizowana jest w okresach tygodniowych.

Zapotrzebowanie na środki pieniężne w wielkości wynikającej z budżetu przepływów pieniężnych jest odpowiednio zaspokajane poprzez przyspieszanie procesu odbioru prac i wystawiania dokumentów sprzedażowych, wydłużanie terminów wymagalności zobowiązań oraz dążenie do finansowania długoterminowych aktywów pasywnymi długookresowymi.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Dodatkowo spółki z Grupy, ustalając warunki handlowe realizowanych umów, dąży do zapewnienia w maksymalnie możliwym zakresie tzw. „samofinansowania się” realizowanych kontraktów, co przy założeniu terminowego regulowania należności istotnie ogranicza ryzyko płynności.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku i na dzień 31 grudnia 2017 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności:

	do 1 m-ca	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	powyżej roku	razem
Oprocentowane kredyty	18 663	-	-	-	-	18 663
Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	-	-	-	-	4 825	4 825
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	179 361	27 747	278	557	35	207 979
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	9 522	27 871	10 765	-	-	48 158
Nominalne zobowiązania na dzień 31 grudnia 2018 roku	207 546	55 618	11 044	557	4 860	279 624

Na poziom ryzyka finansowego mają również wpływ opóźnienia w realizacji płatności, na dzień 31 grudnia 2018 roku hipotetyczne odsetki z tytułu nieterminowej płatności zobowiązań handlowych dla których przewidziano w umowie termin zapłaty dłuższy niż 30 dni wynoszą 1.1 mln zł.

Powyższa tabela nie zawiera poręczeń i gwarancji, które zostały ujawnione w nocie 38.1

	do 1 m-ca	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	powyżej roku	razem
Oprocentowane kredyty	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	-	-	-	-	6 144	6 144
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	168 149	21 670	36	36	-	189 891
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	10 177	23 835	33 175	-	-	67 187
Nominalne zobowiązania na dzień 31 grudnia 2017 roku	178 326	45 505	33 211	36	6 144	263 222

Powyższa tabela nie zawiera poręczeń i gwarancji, które zostały ujawnione w nocie 38.1

Szczegółowe informacje o udzielonych Grupie Kapitałowej kredytach, ich zabezpieczeniach i wykorzystaniu pokazuje nota 23.

6.5 Ryzyko cenowe

Grupa Kapitałowa ELEKTROBUDOWA SA jest narażona na ryzyko cenowe, które wynika z aktualnej koniunktury w branżach energetycznej, chemicznej, budowlanej, metalurgicznej i obejmuje przede wszystkim kształtowanie się cen materiałów elektrycznych, urządzeń energetycznych oraz wyrobów hutniczych. Podmioty Grupy Kapitałowej nie zawierają wieloletnich umów z poddostawcami, zakres dostaw i dostawy ustalane są indywidualnie zgodnie z obowiązującymi w poszczególnych jednostkach Grupy Kapitałowej procedurami.

Strategia zarządzania ryzykiem cen towarów i usług zakłada dążenie do zawierania umów z dostawcami materiałów i usług zapewniających jednostkom Grupy Kapitałowej zakup materiałów, usług, po cenie umożliwiającej realizację kontraktu zgodnie z budżetem oraz ustalonymi terminami.

Odpowiednia polityka, struktura organizacyjna i procedury oraz działania związane z zarządzaniem ryzykiem wspierają proces negocjowania i ustalania cen produktów na poziomie optymalnym.

Okres, który upływa od momentu przyjęcia oferty do momentu zakończenia realizacji kontraktu handlowego objętego ofertą nie jest zbyt długi (przeciętnie 1 rok), co umożliwia prawidłowe ukształtowanie średnich cen sprzedaży.

Na ryzyko cenowe szczególnie narażone są umowy zawierane na wykonawstwo zadań inwestycyjnych w nowych obszarach, trudnych do rozpoznania w warunkach krajowych. Szacowane ceny bazują często na wycenach budowlanych w oparciu o własne założenia i koncepcje, jak i poziom skomplikowania obiektów. Wiąże się to z ryzykiem przekroczenia zaplanowanych kosztów lub czasu realizacji.

Grupa ekspozycja jest na ryzyko cenowe szczególnie spowodowane przedłużeniem czasu realizacji prac, objętych zawartymi umowami, z przyczyn pozostających poza jej kontrolą. Wydłużony czas realizacji kontraktu generuje dodatkowe nakłady kosztów stałych, których wartość w momencie składania oferty cenowej nie da się zaprognozować.

Jednostka dominująca ELEKTROBUDOWA SA budując swoje kompetencje generalnego wykonawcy narażona jest na ryzyko wysokowartościowych wycen na stosunkowo niskich marżach, kreowanych przez szeroką konkurencję. Silna konkurencja wewnątrz gałęzi oraz niedostateczny popyt, w coraz większym stopniu limitujący plany inwestycyjne stwarza wzrost niepewności oraz nasilenie skutków ponoszonego ryzyka cenowego, głównie spadek rentowności wykonywanych prac.

Jednostka dominująca na bieżąco analizuje wykonanie budżetów realizowanych kontraktów zarówno w zakresie kosztów zmiennych, jak i stałych i opracowuje prognozę kosztów i wyników do końca realizacji projektów.

Stwierdzone odchylenia planowanych marż na realizowanych kontraktach uwzględniane są na bieżąco w opracowywanych prognozach. Stwierdzone straty na kontraktach, jakie jednostka poniesie do końca realizacji tych kontraktów ujmuje się natychmiast w kosztach działalności operacyjnej poprzez tworzenie rezerw na przewidywane straty. Na dzień 31 grudnia 2018 roku jednostka dominująca rozpoznała stratę na kontraktach i utworzyła rezerwy na przewidywane straty na realizowanych kontraktach w wysokości 8 524 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2017 roku stan utworzonych rezerw na przewidywane straty wynosił 1 532 tys. zł (nota 29.2).

Jednostka dominująca ELEKTROBUDOWA SA podjęła intensywne działania zmierzające do ograniczenia ryzyka cenowego związanego z realizacją kontraktów poprzez wprowadzenie wewnętrznych procedur (Zarządzeń), dotyczących między innymi bieżącego monitorowania kontraktów i aktualizacji prognoz oraz obowiązku raportowania „kosztów końca projektu”, okresowej weryfikacji poprawności dokumentacji pod względem formalnym i merytorycznym, prawidłowości klasyfikowania i ewidencjonowania na właściwych kontraktach.

Jednostka dominująca ocenia, że zawiązane na dzień 31 grudnia 2018 roku rezerwy na przewidywane straty na kontraktach, uwzględniają ryzyko generowania strat do zakończenia realizacji tych umów, według stanu wiedzy na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego.

6.6 Zarządzanie ryzykiem kapitałowym

Celem zarządzania ryzykiem kapitałowym Grupy Kapitałowej jest utrzymanie możliwości kontynuowania działalności tak, by zapewnić korzyści swoim akcjonariuszom oraz innym podmiotom związanym z działalnością Grupy Kapitałowej, a także utrzymanie optymalnej struktury kapitału, by zredukować jego koszty.

Podobnie jak inne jednostki na tym rynku Grupa Kapitałowa monitoruje kapitał na podstawie wskaźnika dźwigni finansowej. Wskaźnik ten jest obliczony jako iloraz zadłużenia netto i kapitału ogółem. Zadłużenie netto stanowi różnicę między wartością zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz zadłużenia finansowego w bankach, a wartością posiadanych środków pieniężnych. Kapitał ogółem stanowi kapitał własny powiększony o zadłużenie netto.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wskaźnik efektywnego zadłużenia wynosił 46% i był wyższy od wskaźnika na koniec ubiegłego roku. Zmiana poziomu wskaźnika w dużej mierze była wynikiem zmniejszenia się stanu środków pieniężnych w związku z wypłatą dywidendy dla akcjonariuszy oraz ich zaangażowaniem w realizację kontraktów w ramach podstawowej działalności Spółki.

Wskaźniki efektywnego zadłużenia w poszczególnych okresach sprawozdawczych przedstawiały się następująco:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	4 696	5 898
Pozostałe zobowiązania niefinansowe długoterminowe	-	3 687
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	206 866	189 891
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	194	4 210
Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe	48 158	67 187
Zadłużenie finansowe w bankach	18 694	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(23 255)	(114 752)
Zadłużenie finansowe netto	255 352	156 121
Kapitał własny	290 534	430 925
Kapitał ogółem	545 886	559 875
Wskaźnik dźwigni finansowej (efektywnego zadłużenia)	47%	28%

7. Sezonowość działalności lub cykliczność działalności Grupy Kapitałowej

Działalność Grupy Kapitałowej nie ma charakteru sezonowego istotnie wpływającego na wynik finansowy. Uwarunkowania rynku na którym działa Grupa Kapitałowa, świadcząc kompleksowe usługi budowlano - montażowe i realizując inwestycje związane z przemysłem energetycznym, chemicznym oraz budownictwem obiektów użyteczności publicznej w systemie pod klucz, wpływają na periodyzację wykonywanych prac, a tym samym poziom sprzedaży. Początek roku zwykle generuje niższe poziomy przychodów co jest wynikiem mniejszych potrzeb klientów Grupy Kapitałowej w tym okresie.

Przychody ze sprzedaży osiągnięte przez Grupę Kapitałową w poszczególnych okresach sprawozdawczych przedstawiały się następująco:

	Przychody ze sprzedaży	Udział w przychodach założonych w budżecie za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
Okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2018 roku	149 085	16,6%
Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku	301 250	33,5%
Okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2018 roku	513 583	57,2%
Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	763 496	85,0%

8. Informacje dotyczące segmentów działalności

W oparciu o regulacje MSSF 8, w tym przydatność informacji użytkownikom skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyodrębniono segmenty sprawozdawcze:

Segment Produkcji - działalność produkcyjna urządzeń elektroenergetycznych rozdzielnic i aparatury wysokich, średnich i niskich napięć oraz stacji i systemów elektroenergetycznych.

Segment Realizacji Projektów - kompleksowe instalacje elektroenergetyczne oraz budowa kompletnych obiektów pod klucz.

Segment Automatyki - usługi związane z budową, modernizacją i eksploatacją obiektów elektroenergetycznych, produkcja urządzeń do przetwarzania informacji, produkcja aparatury rozdzielczej, sterowniczej energii elektrycznej i innej, działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji elektrycznej aparatury rozdzielczej i sterowniczej, badania i analizy techniczne.

Pozostałe aktywności - obejmują działalność Grupy Kapitałowej, która nie wchodzi w zakres wymieniony w Segmentie Produkcji i Segmentie Realizacji Produkcji, jak np. przychody z tytułu wynajmu.

Zarząd jednostki dominującej monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tych alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej i są mierzone jak zysk lub strata na działalności operacyjnej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Finansowanie Grupy Kapitałowej (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie segmentów operacyjnych i do nich alokowane.

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane na poziomie Grupy Kapitałowej.

Grupa Kapitałowa rozlicza sprzedaż i transfery między segmentami w oparciu o bieżące ceny rynkowe, podobnie jak przy transakcjach ze stronami niepowiązanymi.

8.1 Przychody, koszty, wyniki finansowe Grupy Kapitałowej z podziałem na segmenty

Wyniki segmentów branżowych za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku lub na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Działalność kontynuowana				Razem
	Segment Realizacji Projektów	Segment Produkcji	Segment Automatyki	Pozostałe aktywności	
Działalność kontynuowana					
Przychody					
w tym:					
Sprzedaż na rzecz klientów					
zewewnętrznych	570 379	151 886	41 029	203	763 496
Sprzedaż między segmentami	4 796	44 716	6 215	8 116	63 843
Przychody segmentów ogółem	575 175	196 602	47 244	8 318	827 339
Zysk / (strata) operacyjna	(80 734)	(2 157)	(4 278)	27	(87 142)
Wynik działalności finansowej	(1 269)	(662)	-	92	(1 839)
Udziały w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	-	2 766	-	-	2 766
Zysk / (strata) brutto przed opodatkowaniem	(82 003)	(53)	(4 278)	119	(86 215)
Podatek dochodowy	14 701	335	(411)	(156)	14 468
Zysk / (strata) netto okresu obrotowego z działalności kontynuowanej	(67 302)	281	(4 689)	(38)	(71 747)
Aktywa i zobowiązania					
Aktywa segmentu	459 249	148 156	27 742	138 105	773 252
Zobowiązania segmentu	373 104	78 581	6 387	24 646	482 719
Pozostałe informacje dotyczące segmentu					
Amortyzacja	4 502	7 740	1 246	2 945	16 433
Nakłady inwestycyjne	2 383	10 190	1 635	5 019	19 227
Zmiana stanu odpisów aktualizujących należności	(3 847)	(5)	(19)	(1 149)	(5 020)
Zmiana stanu odpisów aktualizujących zapasy	150	(186)	(3)	-	(39)

W 2018 roku w przychodach z tytułu sprzedaży bezpośredniej w działalności Segmentu Realizacji Projektów uwzględniono przychody z tytułu sprzedaży do dwóch największych klientów Grupy:

- w wysokości 144.848 tys. zł, stanowiące 19% wartości przychodów Grupy Kapitałowej;
- w wysokości 81.901 tys. zł, stanowiące 11% wartości przychodów Grupy Kapitałowej.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Wyniki segmentów branżowych za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku lub na dzień 31 grudnia 2017 roku

	Działalność kontynuowana				Razem
	Segment Realizacji Projektów	Segment Produkcji	Segment Automatyki	Pozostałe aktywności	
Działalność kontynuowana					
Przychody					
w tym:					
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	672 560	188 007	42 106	228	902 901
Sprzedaż między segmentami	5 992	42 844	7 503	8 083	64 422
Przychody segmentów ogółem	678 552	230 851	49 609	8 311	967 323
Zysk / (strata) operacyjna	58 876	8 767	3 660	(1 552)	69 751
Wynik działalności finansowej	(832)	(623)	24	31	(1 400)
Udziały w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	-	6 061	-	-	6 061
Zysk / (strata) brutto przed opodatkowaniem	58 044	14 205	3 684	(1 521)	74 412
Podatek dochodowy	(12 956)	(2 426)	(712)	290	(15 804)
Zysk / (strata) netto okresu obrotowego z działalności kontynuowanej	45 088	11 779	2 972	(1 231)	58 608
Aktywa i zobowiązania					
Aktywa segmentu	570 231	171 542	55 597	92 860	890 230
Zobowiązania segmentu	366 650	74 831	12 668	5 156	459 305
Pozostałe informacje dotyczące segmentu					
Amortyzacja	3 685	6 866	1 067	2 942	14 560
Nakłady inwestycyjne	5 723	7 301	2 356	4 514	19 894
Zmiana stanu odpisów aktualizujących należności	(1 454)	(844)	496	66	(1 736)
Zmiana stanu odpisów aktualizujących zapasy	77	(779)	-	(11)	(713)

W 2017 roku w przychodach z tytułu sprzedaży bezpośredniej w działalności Segmentu Realizacji Projektów uwzględniono przychody z tytułu sprzedaży do trzech największych klientów Grupy Kapitałowej:

- w wysokości 194 323 tys. zł, stanowiące 21,5% wartości przychodów Grupy Kapitałowej;
- w wysokości 125 977 tys. zł, stanowiące 14,0% wartości przychodów Grupy Kapitałowej;
- w wysokości 100 607 tys. zł, stanowiące 11,1% wartości przychodów Grupy Kapitałowej.

9. Rzeczowe aktywa trwałe

Środki trwałe w leasingu

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa Kapitałowa użytkowała aktywa trwałe na podstawie umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu o wartości początkowej 4.923 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 6 727 tys. zł), w tym: urządzenia techniczne i maszyny 757 tys. zł, środki transportu 3.921 tys. zł i inne środki trwałe 245 tys. zł.

Wartość umorzenia środków trwałych w leasingu i dzierżawie wynosiła na dzień bilansowy 991 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 2 785 tys. zł), w tym: maszyny i urządzenia 454 tys. zł, środki transportu 374 tys. zł i inne środki trwałe 163 tys. zł.

Opis zabezpieczeń ustanowionych na środkach trwałych

Na dzień 31 grudnia 2018 roku na nieruchomościach, których Grupa Kapitałowa była właścicielem lub użytkownikiem wieczystym, ustanowiono hipoteki kaucyjne do maksymalnej kwoty 205 600 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku do maksymalnej kwoty 299 695 tys. zł). Wartość bilansowa zabudowanych nieruchomości gruntowych obciążonych hipoteką wynosiła na dzień 31 grudnia 2018 roku 46 067 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku 48 651 tys. zł).

Ruchome rzeczowe aktywa trwałe, na których ustanowiono zastawy rejestrowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku wynoszą 2 795 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku 1 781 tys. zł).

Zarówno hipoteki kaucyjne, jak i zastawy rejestrowe stanowiły zabezpieczenie umów z instytucjami finansowymi.

Pozostałe informacje dotyczące rzeczowych aktywów trwałych

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość netto inwestycji w obcych środkach trwałych wynosiła 1 162 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku 1 486 tys. zł).

W 2017 i 2018 roku nie dokonano odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

Grupa Kapitałowa nie posiadała rzeczowych aktywów trwałych o ograniczonym prawie użytkowania.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

	Grunty (w tym PWUG)	Budynki i obiekty inżynierii lądowej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe
Wartość brutto środków trwałych na dzień 1 stycznia 2018 roku	4 967	72 197	58 876	31 964	26 048	196	30	194 278
Zwiększenia (z tytułu):	-	532	5 492	4 565	1 424	1 544	(5)	13 552
- zakupu	-	-	5 338	940	1 372	498	1 197	9 345
- wykonania we własnym zakresie	-	-	-	-	-	200	-	200
- przyjęcia z inwestycji	-	532	154	-	52	(738)	-	()
- rozliczenia z zaliczek	-	-	-	-	-	1 202	(1 202)	-
- przyjęcia z leasingu	-	-	-	3 625	-	382	-	4 007
Zmniejszenia (z tytułu):	(1)	(580)	(1 378)	(4 194)	(213)	-	-	(6 366)
- sprzedaży	-	(580)	(151)	(4 183)	-	-	-	(4 914)
- likwidacji	-	-	(1 078)	-	(182)	-	-	(1 260)
- wystąpienie ze spółki ELEKTROBUDOWA UKRAINA sp. z o.o.	-	-	(167)	(39)	(24)	-	-	(230)
- inne	(1)	-	18	28	(7)	-	-	38
Wartość brutto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2018 roku	4 966	72 149	62 990	32 335	27 259	1 740	26	201 463
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	(22 124)	(43 663)	(22 990)	(18 663)	-	-	(107 440)
Amortyzacja bieżąca za okres	-	(2 523)	(4 179)	(2 913)	(2 432)	-	-	(12 046)
Zmniejszenie z tytułu sprzedaży, likwidacji środków trwałych	-	148	1 227	3 988	173	-	-	5 535
Zmniejszenie z tytułu wystąpienia ze spółki ELEKTROBUDOWA UKARINA sp. z o.o.	-	-	93	29	24	-	-	146
Inne	-	-	(10)	(21)	(5)	-	-	(36)
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	(24 499)	(46 532)	(21 907)	(20 903)	-	-	(113 840)
Stan odpisu aktualizującego na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	-	(197)	-	(117)	-	-	(314)
Zwiększenia	-	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	-	-	-	-	-	-	-
Stan odpisu aktualizującego na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	-	(197)	-	(117)	-	-	(314)
Wartość netto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2018 roku	4 966	47 650	16 458	10 429	6 356	1 740	26	87 309

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

	Grunty (w tym PWUG)	Budynki i obiekty inżynierii lądowej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Zaliczki na środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe
Wartość brutto środków trwałych na dzień 1 stycznia 2017 roku	4 967	67 126	55 502	28 717	22 917	4 615	319	184 163
Zwiększenia (z tytułu):	-	4 947	3 918	4 649	3 225	(4 419)	(289)	12 031
- zakupu	-	130	3 769	4 649	3 166	(110)	399	12 003
- wykonania we własnym zakresie	-	-	-	-	-	28	-	28
- przyjęcia z inwestycji	-	4 817	149	-	59	(5 025)	-	-
- rozliczenia z zaliczek	-	-	-	-	-	688	(688)	-
Zmniejszenia (z tytułu):	-	(4)	(380)	(1 393)	(89)	-	-	(1 866)
- sprzedaży	-	-	(22)	(1 279)	(11)	-	-	(1 312)
- likwidacji	-	(4)	(358)	(114)	(78)	-	-	(554)
Pozostałe zmiany	-	128	(128)	-	-	-	-	-
Zmiany z tytułu różnic kursowych	-	-	(36)	(9)	(5)	-	-	(50)
Wartość brutto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2017 roku	4 967	72 197	58 876	31 964	26 048	196	30	194 278
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 1 stycznia 2017 roku	-	(19 589)	(40 539)	(21 942)	(16 499)	-	-	(98 569)
Amortyzacja bieżąca za okres	-	(2 411)	(3 648)	(2 402)	(2 258)	-	-	(10 719)
Zmniejszenie z tytułu sprzedaży, likwidacji środków trwałych	-	4	377	1 346	89	-	-	1 816
Pozostałe zmiany	-	(128)	128	-	-	-	-	-
Zmiany z tytułu różnic kursowych	-	-	19	8	5	-	-	32
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 31 grudnia 2017 roku	-	(22 124)	(43 663)	(22 990)	(18 663)	-	-	(107 440)
Stan odpisu aktualizującego na dzień 1 stycznia 2017 roku	-	-	(197)	-	(117)	-	-	(314)
Zwiększenia	-	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	-	-	-	-	-	-	-
Stan odpisu aktualizującego na dzień 31 grudnia 2017 roku	-	-	(197)	-	(117)	-	-	(314)
Wartość netto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2017 roku	4 967	50 073	15 213	8 974	7 385	196	30	86 524

10. Aktywa niematerialne

Wartość firmy jednostek podporządkowanych

Wartość firmy wykazana w sprawozdaniu w sytuacji finansowej składa się z wartości firmy w całości dotyczącej ENERGOTEST sp. z o.o. i na dzień 31.12.2018 roku wynosiła 15.010 tys. zł a na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosiła 22 164 tys. zł. W 2018 roku został utworzony odpis z tytułu utraty wartości w wysokości 7 154 tys. zł.

Test na utratę wartości firmy

Bez względu na to czy istnieją przesłanki, które wskazują, iż wystąpiła utrata wartości w odniesieniu do wartości firmy, jednostka dominująca jest zobowiązana do przeprowadzenia corocznie testu na utratę wartości firmy.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z „CGU”, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Za najniższy poziom w Grupie Kapitałowej, do którego może zostać przypisana wartość firmy i na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze Grupa Kapitałowa uznała segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne. W ramach Segmentu Automatyki ośrodkiem wypracowującym przepływy pieniężne jest spółka ENERGOTEST sp. z o.o.

Test na utratę wartości firmy przeprowadzono w odniesieniu do aktywów netto powiększonych o wartość firmy w segmencie działalności: Automatyka.

Test został przeprowadzony w oparciu o bieżącą wartość wolnych przepływów pieniężnych, które według oczekiwań zostaną wygenerowane przez ENERGOTEST sp. z o.o. w przyszłości. Wycień dokonano dla przepływów pieniężnych w latach 2019 - 2023. Podstawę do wycień przepływów pieniężnych stanowi planowany wynik operacyjny (EBIT) w latach 2019 - 2023 oraz amortyzacja tego okresu. Wielkości EBIT-u wynikają z planu finansowego ENERGOTEST sp. z o.o. na 2019 rok oraz wstępnych założeń finansowych sporządzonych przez spółkę zależną na lata 2020-2023. Założenia makroekonomiczne i sektorowe przyjmowane do prognoz aktualizowane są tak często, jak występują obserwowane na rynku przesłanki do ich zmiany.

Stopa dyskontowa przyjęta do kalkulacji odzwierciedla średnioważony koszt kapitału (WACC) na poziomie 14,36% przy uwzględnieniu stopy wolnej od ryzyka odpowiadającej bieżącej dochodowości 10-letnich obligacji Skarbu Państwa (na poziomie 3,30%) oraz premii za ryzyko działalności właściwej dla branży (7,03 %). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,5%.

Na podstawie wyników przeprowadzonego testu stwierdzono konieczności dokonania odpisów wartości firmy w wysokości 7 154 tys. zł. Utrata wartości firmy wynika z osiągniętych wyników w roku obrotowym 2018 oraz oceny aktualnych perspektyw rynkowych wpływających na projekcję finansową będącą podstawą do przeprowadzenia testu na utratę wartości.

Opis zabezpieczeń ustanowionych na aktywach niematerialnych

Aktywa niematerialne nie stanowiły zabezpieczenia zobowiązań Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Pozostałe informacje dotyczące aktywów niematerialnych

W 2017 roku nie dokonano odpisów aktualizujących aktywa niematerialne. W 2018 roku został utworzony odpis aktualizujący w wysokości 2 437 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku Grupa Kapitałowa nie posiadała aktywów niematerialnych o ograniczonym prawie użytkowania.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Koncesje, patenty, licencje i oprogramowanie komputerowe	Koszty niezakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Wartości niematerialne nie oddane do użytkowania	Wartości niematerialne razem
Wartość brutto aktywów niematerialnych na dzień 1 stycznia 2018 roku	31 081	14 863	7 219	22 164	3 907	79 235
Zwiększenia (z tytułu):	1 404	949	4 479	-	2 850	9 682
- zakupu	-	949	-	-	2 850	3 799
- wykonania we własnym zakresie	-	-	5 883	-	-	5 883
- przyjęcia z inwestycji	1 404	-	(1 404)	-	-	-
Zmniejszenia (z tytułu):	-	(7)	-	-	-	(7)
- wystąpienie ze spółki ELEKTROBUDOWA UKRAINA sp. z o.o.	-	(7)	-	-	-	(7)
Wartość brutto aktywów niematerialnych na dzień 31 grudnia 2018 roku	32 485	15 805	11 699	22 164	6 757	88 910
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 1 stycznia 2018 roku	(19 472)	(13 493)	-	-	-	(32 965)
Amortyzacja bieżąca	(3 040)	(1 346)	-	-	-	(4 387)
Zmiany z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenie z tytułu wystąpienia ze spółki ELEKTROBUDOWA UKARINA sp. z o.o.	-	6	-	-	-	6
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 31 grudnia 2018 roku	(22 512)	(14 833)	-	-	-	(37 345)
Stan odpisu aktualizującego na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia	-	-	(2 437)	(7 154)	-	(9 591)
Zmniejszenia	-	-	-	-	-	-
Stan odpisu aktualizującego na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	-	(2 437)	(7 154)	-	(9 591)
Wartość netto aktywów niematerialnych na dzień 31 grudnia 2018 roku	9 973	972	9 262	15 010	6 757	41 974

Aktywa niematerialne nie oddane do użytkowania związane są głównie z poniesionymi nakładami na nowy informatyczny klasy ERP. W bieżącym okresie sprawozdawczym Grupa dokonała odpisów aktualizujących w wysokości 2 437 tys. zł na niezakończone prace rozwojowe.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Koncesje, patenty, licencje i oprogramowanie komputerowe	Koszty niezakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Wartości niematerialne nie oddane do użytkowania	Wartości niematerialne razem
Wartość brutto aktywów niematerialnych na dzień 1 stycznia 2017	29 759	13 963	3 758	22 164	1 729	71 373
Zwiększenia (z tytułu)	1 322	901	3 462	-	2 178	7 863
- zakupu	-	901	-	-	2 178	3 079
- wykonania we własnym zakresie	-	-	4 784	-	-	4 784
- przyjęcia z inwestycji	1 322	-	(1 322)	-	-	-
Zmiany z tytułu różnic kursowych	-	(1)	-	-	-	(1)
Wartość brutto aktywów niematerialnych na dzień 31 grudnia 2017	31 081	14 863	7 220	22 164	3 907	79 235
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 1 stycznia 2017	(16 869)	(12 256)	-	-	-	(29 125)
Amortyzacja bieżąca	(2 603)	(1 238)	-	-	-	(3 841)
Zmiany z tytułu różnic kursowych	-	1	-	-	-	1
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 31 grudnia 2017	(19 472)	(13 493)	-	-	-	(32 965)
Stan odpisu aktualizującego na dzień 1 stycznia 2017	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	-	-	-	-	-
Stan odpisu aktualizującego na dzień 31 grudnia 2017	-	-	-	-	-	-
Wartość netto aktywów niematerialnych na dzień 31 grudnia 2017	11 609	1 370	7 220	22 164	3 907	46 270

Aktywa niematerialne nie oddane do użytkowania związane są głównie z poniesionymi nakładami na nowy informatyczny klasy ERP.

11. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

	Zakład Produkcji Urządzeń Elektroenergetycznych VECTOR sp. z o.o. Wotkińsk Rosja	SAUDI ELEKTROBUDOWA sp. z o.o. Rijad Królestwo Arabii Saudyjskiej
Udział w kapitale zakładowym na dzień 31 grudnia 2018 roku	49%	33%
Cena nabycia	13 805	97
Podwyższenie kapitału w 2009 roku	7 711	-
Wycena udziału w kapitale	(6 261)	(97)
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2018 roku	15 255	-
Wybrane dane na dzień 31 grudnia 2018 roku		
Wartość aktywów	-	392
Kapitały własne	-	(250)
Stan zobowiązań	-	641
Przychody ze sprzedaży	-	-
Zysk netto	-	-

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku jednostka dominująca posiadała dwie jednostki stowarzyszone, które zostały wycenione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę Kapitałową w podmiotach stowarzyszonych był równy udziałowi Grupy Kapitałowej w kapitałach tych jednostek.

Ujemna wycena udziału w kapitale dotyczy wpływu wyceny metodą praw własności w stosunku do ceny nabycia.

12. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Udziały w spółkach nienotowanych na giełdzie	227	230
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej	227	230

13. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Kaucje	2 100	4 459
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe aktywa finansowe netto	2 100	4 459
Dyskonto kaucji	113	199
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe aktywa finansowe brutto	2 213	4 658

Wartość godziwa długoterminowych należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych aktywów finansowych długoterminowych jest zbliżona do ich wartości bilansowej.

14. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe krótkoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Należności z tytułu dostaw i usług	306 596	311 242
Pozostałe należności finansowe, w tym:	36 011	32 535
- kaucje	33 492	14 859
- należności z tytułu wykonanych pozostałych usług	763	1 257
- należności z tytułu wpłaconego wadium	556	364
- lokaty powyżej 3 miesięcy z odsetkami należnymi	-	15 060
- inne	1 200	995
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz krótkoterminowe pozostałe należności finansowe netto	342 608	343 777
Odpisy aktualizujące wartość należności	40 851	41 063
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług brutto oraz krótkoterminowe pozostałe należności finansowe brutto	383 459	384 840

Wartość godziwa krótkoterminowych należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności finansowych jest zbliżona do ich wartości bilansowej.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

14.1 Analiza przeterminowanych należności z tytułu dostaw i usług w okresach czasowych przeterminowania

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	należności bieżące	należności przeterminowane				
			do 1 m-ca	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	powyżej roku
Należność główna	332 143	243 049	47 888	16 361	773	1 506	22 566
Odsetki	137	-	-	-	-	-	137
Należności z tytułu dostaw i usług brutto	332 280	243 049	47 888	16 361	773	1 506	22 703
Oczekiwane straty kredytowe	(25 684)	(148)	(449)	(311)	(633)	(1 479)	(22 664)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	306 596	242 901	47 439	16 050	140	27	39

	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku	należności bieżące	należności przeterminowane				
			do 1 m-ca	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	powyżej roku
Należność główna	338 837	253 127	33 976	21 439	2 305	135	27 855
Odsetki	188	-	-	-	-	-	188
Należności z tytułu dostaw i usług brutto	339 025	253 127	33 976	21 439	2 305	135	28 043
Odpisy aktualizujące	(27 783)	-	-	-	-	(19)	(27 764)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	311 242	253 127	33 976	21 439	2 305	116	279

14.2 Oczekiwane zyski (straty) kredytowe (Odpis aktualizujący wartość należności)

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe na początek okresu	41 063	46 092
Zmiany polityki rachunkowości Nota 4.1	4 275	-
Odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe na początek okresu	45 338	46 092
Utworzenie, w tym:	6 304	4 324
- należności z tytułu dostaw i usług	229	3 389
- należności pozostałe	6 075	935
Wykorzystanie	(95)	(3 107)
Rozwiązanie	(9 854)	(6 246)
Rozwiązanie z tytułu wystąpienia ze spółki ELEKTROBUDOWA UKRAINA sp. z o.o.	(843)	-
Odpis aktualizujący wartość należności na koniec okresu, w tym:	40 850	41 063
- na należności z tytułu dostaw i usług	25 684	27 783
- na pozostałe należności finansowe	15 167	13 280

14.3 Oczekiwane zyski (straty) kredytowe (Odpis aktualizujący wartość należności z tytułu dostaw i usług)

Grupa dokonała analizy statystycznej obejmującej ocenę historycznej wypłacalności klientów w podziale na następujące kategorie odbiorców podzielonych pod względem dotychczasowej wiarygodności kredytowej: najwyższa (A), wysoka (B), przeciętna (C), niska (D) i brak (E). Grupa przeprowadziła analizę portfelową, kalkulując dla każdej grupy odbiorców macierz odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności. Analiza opierała się na weryfikacji dotychczasowych spłat przez klientów uzależniając wiarygodność kredytową od terminów spłat należności. Grupa uznała, że wskaźniki niewypięnienia zobowiązania oszacowane na podstawie danych historycznych właściwie oddają prawdopodobieństwo braku spłaty należności handlowych w przyszłości, w związku z czym nie dokonywano ich korekt. Poniżej przedstawiono strukturę należności i odpisów z podziałem na kategorie wiarygodności kredytowej.

Rating Finansowy	wartość brutto należności z tytułu dostaw i usług	odpis aktualizujący	wartość netto należności z tytułu dostaw i usług
A	44 317	(8)	44 309
B	42 346	(93)	42 253
C	186 077	(19 626)	166 450
D	58 828	(5 245)	53 583
E	712	(713)	-
Suma	332 279	(25 684)	306 596

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

15. Pozostałe aktywa niefinansowe

15.1 Pozostałe długoterminowe aktywa niefinansowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	1 242	1 733
- opłaty od gwarancji ubezpieczeniowych	946	1 143
- opłaty za utrzymanie i aktualizacje licencji	24	540
- polisy ubezpieczenia robót budowlanych	-	50
- pozostałe	272	-
Długoterminowe pozostałe aktywa niefinansowe	1 242	1 733

15.2 Pozostałe krótkoterminowe aktywa niefinansowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Zapłacone zaliczki na dostawy	2 680	14 303
Należności budżetowe	-	120
Rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	2 845	4 292
- opłaty za utrzymanie i aktualizacje licencji	1 186	921
- polisy ubezpieczenia robót budowlanych	255	1 391
- opłaty od gwarancji ubezpieczeniowych	647	546
- ubezpieczenie samochodów	328	183
- koszty rozliczane w czasie dotyczące Zakładu zagranicznego	160	363
- ubezpieczenie majątku	24	144
- ubezpieczenie osobowe	67	37
- prenumerata	28	6
- prowizje i opłaty bankowe	9	328
- inne	141	376
Krótkoterminowe pozostałe aktywa niefinansowe	5 525	18 715

16. Zapasy

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Półprodukty i produkty w toku	35 408	19 390
Materiały	23 266	20 988
Produkty gotowe	14 496	3 401
Towary	-	1 062
Zapasy	73 171	44 841

Grupa Kapitałowa okresowo analizuje wartość zapasów i możliwość ich wykorzystania (odpisy z tytułu utraty wartości zapasów opisane przedstawione w nocie 8.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego).

Grupa Kapitałowa nie posiada kredytów bankowych ani innych zobowiązań, które byłyby zabezpieczone na zapasach.

17. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Najczęściej stosowaną formą lokowania wolnych środków pieniężnych są depozyty overnight.

Niewykorzystane przyznane środki kredytowe w rachunku bieżącym opisane zostały w nocie 23.

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	23 255	114 738
Środki pieniężne w kasie	-	14
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23 255	114 752

Średnia efektywna stopa procentowa depozytów bankowych w 2018 kształtowała się na poziomie i wyniosła 1,14 %.

W pozycji środki pieniężne Grupa prezentuje środki pieniężne ulokowane na osobnych rachunkach bankowych w związku z podzieloną płatnością z tytułu rozliczeń Vat oraz depozytami w wysokości 6.953 tys. zł

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

18. Klasyfikacja aktywów do grup instrumentów finansowych

Kategorie i klasy aktywów finansowych wg MSSF 9	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku		Kategorie i klasy aktywów finansowych wg MSR 39	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku	
	wartość bilansowa	wartość godziwa		wartość bilansowa	wartość godziwa
1. Aktywa finansowe wycenianie według zamortyzowanego kosztu	344 707	344 707	1. Pożyczki udzielone i należności własne	348 236	348 236
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe krótkoterminowe	342 608	342 608	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe krótkoterminowe	343 777	343 777
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe długoterminowe	2 100	2 100	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe długoterminowe	4 459	4 459
2. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej	23 483	23 483	2. Aktywa dostępne do sprzedaży	230	230
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej	227	227	Udziały Energotest - Diagnostyka sp. z o.o.	230	230
Środki pieniężne	23 255	23 255	3. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	114 752	114 752
3. Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9	15 255	-	4. Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	25 302	-
Udziały i akcje w jednostkach zależnych	-	-	Udziały i akcje w jednostkach zależnych	-	-
Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych	15 255	-	Udziały i akcje w jednostkach stowarzyszonych	25 302	-
Razem aktywa finansowe	383 445	-	Razem aktywa finansowe	488 520	-

Wartość wyżej wymienionych instrumentów finansowych wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jest zbliżona z ich wartością godziwą.

19. Kapitał podstawowy

Na dzień 31 grudnia 2018 roku stan kapitału podstawowego wynosił 10 003 tys. zł i nie uległ zmianie w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Struktura kapitału podstawowego

Akcje zwykłe mające pełne pokrycie w kapitale, o wartości nominalnej 2,00 zł dają prawo do wykonywania pojedynczego głosu na Walnym Zgromadzeniu ELEKTROBUDOWA SA. Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu kapitału. Wszystkie akcje były objęte za wkład gotówkowy. ELEKTROBUDOWA SA nie posiada akcji własnych. Spółki zależne i stowarzyszone nie posiadają akcji ELEKTROBUDOWA SA.

Seria /emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii /emisji wg wartości nominalnej	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	zwykłe na okaziciela	nieuprzywilejowane	brak	3 248 750	6 497	07.06.1995	01.01.1995
B	zwykłe na okaziciela	nieuprzywilejowane	brak	722 250	1 953	11.12.1995	01.01.1995
C	zwykłe na okaziciela	nieuprzywilejowane	brak	249 096	498	06.12.2006	01.01.2006
D	zwykłe na okaziciela	nieuprzywilejowane	brak	527 512	1 055	23.01.2008	01.01.2008
				4 747 608	10 003		

Informacje o Akcjonariacie ELEKTROBUDOWA SA

Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, tj. na dzień 24 kwietnia 2019 roku struktura akcjonariatu ELEKTROBUDOWA SA uwzględniająca akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki zgodnie z informacjami posiadanymi przez ELEKTROBUDOWA SA.

Struktura akcjonariuszy ELEKTROBUDOWA SA	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku		Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku	
	liczba akcji równa liczbie głosów	procent	liczba akcji równa liczbie głosów	procent
Aviva OFE Aviva Santander (poprzednio:AVIVA OFE AVIVA BZ WBK SA)	573 441	12,08	583 220	12,28
PKO BP Bankowy Otwarty Fundusz Emerytalny	470 313	9,91	470 313	9,91
Nationale - Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	252 214	5,31	469 499	9,89
AXA Otwarty Fundusz Emerytalny	446 553	9,41	446 553	9,41
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU "Złota Jesień"	561 040	11,82	443 381	9,34
Fundusze zarządzane przez Aegon PTE S.A.	343 747	7,24	343 747	7,24
Allianz Polska Otwarty Fundusz Emerytalny	319 523	6,73	299 523	6,31
MetLife Otwarty Fundusz Emerytalny	271 562	5,72	271 562	5,72
Generali Otwarty Fundusz Emerytalny	241 640	5,09	241 640	5,09
pozostali akcjonariusze	1 267 575	26,70	1 178 170	24,81
łącznie liczba akcji w kapitale podstawowym	4 747 608	100,00	4 747 608	100,00

Informacje o akcjach ELEKTROBUDOWA SA będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Pan Prezes Roman Przybył posiadał 10.000 akcji Spółki ELEKTROBUDOWA SA. Na dzień 31 grudnia 2017 roku osoby zarządzające oraz nadzorujące Spółki nie posiadały akcji ani uprawnień do akcji ELEKTROBUDOWA SA.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Pan Prezes Roman Przybył posiadał 10.000 akcji a Członek Zarządu Pan Krzysztof Czajka posiadał 150 akcji ELEKTROBUDOWA SA.

20. Pozostałe kapitały

20.1 Kapitał zapasowy

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Kapitał zapasowy utworzony zgodnie ze statutem, ponad wymaganą ustawowo (minimalną) wartość	261 941	259 762
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	100 676	100 676
Kapitał zapasowy utworzony ustawowo	3 334	3 334
Pozostały kapitał zapasowy	4 191	4 191
Kapitał zapasowy	370 143	367 963

Ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zgodnie z kodeksem spółek handlowych o użyciu kapitału zapasowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie, jednakże części kapitału zapasowego w wysokości 1/3 kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega podziałowi na inne cele.

Nie można przeznaczyć na wypłatę dywidendy kapitału zapasowego utworzonego z nadwyżek osiągniętych przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej, pozostałych po pokryciu kosztów emisji akcji.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

20.2 Kapitał z wyceny aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwych

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Wycena aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwych	219	222
Podatek odroczony	(42)	(42)
Kapitał z wyceny aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwych	177	180

20.3 Zyski zatrzymane/(niepokryte straty)

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Zysk / (strata) netto przypadające na akcjonariuszy ELEKTROBUDOWA SA	(71 747)	58 609
Zysk / strata z lat ubiegłych	(4 431)	6 791
Zyski / straty aktuarialne	(777)	(746)
Zyski zatrzymane (niepokryte straty)	(76 954)	64 654

20.4 Zysk / (strata) przypadające na jedną akcję

Zysk / (strata) podstawowa przypadająca na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku / (straty) netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk / (strata) rozwodniona przypadająca na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku / (straty) netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu skorygowaną o średnią ważoną akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozważających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku / (straty) oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku / (straty) na jedną akcję:

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017
Zysk / (strata) netto przypadający na akcjonariuszy ELEKTROBUDOWA SA (w tys. zł)	(71 747)	58 608
Średnia ważona liczba akcji	4 747 608	4 747 608
Zysk / (strata) przypadająca na jedną akcję wynosi (w zł)	(15,11)	12,34

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe

21.1 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Kaucje	2 384	5 791
Zobowiązania z tytułu leasingu	2 312	107
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe netto	4 696	5 898
Dyskonto kaucji	129	246
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe brutto	4 825	6 144

21.2 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	182 219	144 131
Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym:	24 647	45 760
- zobowiązania z tytułu dywidendy	-	118
- niezafakturowane koszty	4 269	27 171
- kaucje	16 677	12 294
- zakup aktywów trwałych	1 883	3 143
- potrącenia z listy płac	384	386
- zobowiązania z tytułu leasingu	1 238	1 309
- inne	196	1 339
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz krótkoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe	206 866	189 891

Wartość godziwa krótkoterminowych zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań finansowych krótkoterminowych jest zbliżona do ich wartości bilansowej.

Zobowiązania z tytułu kaucji zatrzymanych są nieoprocentowane, warunki i terminy płatności regulują zawarte z podwykonawcami umowy.

21.3 Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego

Umowy leasingu zawarte przez jednostkę dominującą ELEKTROBUDOWA SA, biorąc pod uwagę zakres w jakim ryzyka i korzyści z tytułu posiadania przedmiotów leasingu przypadają Grupie Kapitałowej, zakwalifikowano do leasingu finansowego. Umowami leasingu zostały objęte urządzenia z grupy 4, 6, i 8 klasyfikacji środków trwałych oraz środki transportu z grupy 7.

Rata leasingowa obejmuje ratę wstępną oraz wynagrodzenie z tytułu leasingu płatne w miesięcznych ratach, na które składa się rata kapitałowa, jako spłata wartości sprzętu i rata odsetkowa stanowiąca w szczególności opłatę za używanie sprzętu i sfinansowanie jego zakupu.

Jedna z powyższych umów o wartości przedmiotu leasingu wynosi 757 tys. zł i została zabezpieczona wekslem własnym.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku przyszłe minimalne opłaty oraz wartość bieżąca minimalnych opłat netto z tytułu umów leasingu finansowego przedstawiały się następująco:

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku		Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	1 334	1 238	1 334	1 309
W okresie 1 do 5 lat	2 383	2 312	109	107
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	3 717	3 550	1 443	1 416
Minus koszty finansowe	167	-	27	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	3 550	3 550	1 416	1 416
- krótkoterminowe		1 238		1 309
- długoterminowe		2 312		107

22. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

22.1 Pozostałe zobowiązania niefinansowe długoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Zaliczki otrzymane na dostawy	-	3 687
Długoterminowe pozostałe zobowiązania niefinansowe	-	3 687

22.2 Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Zaliczki otrzymane na dostawy (*)	10 765	33 132
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	7 951	8 044
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń, w tym:	29 443	26 011
- podatek VAT (**)	18 706	15 196
- podatek dochodowy od osób fizycznych	2 362	2 426
- ubezpieczenia społeczne	8 203	8 228
- PFRON	170	160
- inne	2	1
Krótkoterminowe pozostałe zobowiązania niefinansowe	48 158	67 187

* zawiera istotny element finansowania w związku z MSSF 15 w wysokości 891 tys. zł

** kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

22.3 Gwarancja zwrotu zaliczki

Na dzień 31 grudnia 2018 roku zaliczki otrzymane na dostawy zostały zabezpieczone gwarancjami bankowymi w kwocie 37 007 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 67 356 tys. zł).

23. Kredyty

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Zobowiązania z tytułu kredytów (nominał)	18 663	-
Zobowiązania z tytułu odsetek od kredytów	31	-
Kredyty i pożyczki	18 694	-

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym oraz po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki niewywiązania się ze spłaty kapitału bądź odsetek. Grupa krótkookresowo wspiera finansowanie kredytem w rachunku bieżącym.

W 2018 roku Spółka naruszyła kowenanty zawarte w umowach z instytucjami finansującymi spowodowane w głównej mierze dokonaną przez te instytucje oceną ryzyka kredytowego, na którą istotny wpływ ma wynik finansowy 2018 roku oraz zdarzenie opisane w pkt. 3 niniejszego sprawozdania finansowego.

Opisywane naruszenie kowenantów nie wpływa negatywnie na pozostałe produkty bankowe, w tym na ważność udzielonych i otrzymanych gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych, które mają charakter bezwarunkowy i nieodwołalny.

W związku z niespełnieniem określonych w umowach kowenantów finansowych, jednostka dominująca jest narażona ze strony instytucji finansujących na następujące działania:

- obniżenie limitów w umowach wieloproduktowych;
- ograniczenie możliwości korzystania z produktów bankowych;
- ograniczenie w dostępie do gwarancji;
- ustanawianiem kaucji na rachunkach bankowych tytułem zabezpieczenia;
- ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Kredyty - stan na dzień 31 grudnia 2018 roku

Nazwa (firma) jednostki	Siedziba	Kwota kredytu /pożyczki/ wg umowy		Kwota kredytu /pożyczki/ pozostała do spłaty		Warunki oprocentowania	Okres obowiązania umowy	Zabezpieczenia
		w tys. zł	waluta	w tys. zł	waluta			
ING BANK ŚLĄSKI S.A. kredyt w rachunku bieżącym (limit krzyżowy z gwarancjami)	Katowice	10 000	zł	4 997	zł	WIBOR 1M + marża banku	do 30.05.2020 r.	* cesja wierzytelności z kontraktów handlowych; zastawy rejestrowe na urządzeniach wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej; hipoteka kaucyjna do wysokości 3 000 tys. zł wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej
BANK HANDLOWY S.A. kredyt w rachunku bieżącym limit kart kredytowych	Warszawa	15 000	zł	10 709	zł	WIBOR 1M + marża banku	do 07.11.2019 r.	* cesja wierzytelności z kontraktów handlowych; hipoteka do wysokości 26 200 tys. zł wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej; 2 weksle in blanco zabezpieczone wyżej wymienioną hipoteką.
BANK PEKAO S.A. kredyt w rachunku bieżącym	Warszawa	7 500	zł	-	zł	WIBOR 1M + marża banku	do 30.04.2019 r.	* cesja wierzytelności z kontraktów handlowych; hipoteka kaucyjna do wysokości 22 400 tys. zł wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, 2 weksle in blanco.
PKO BP S.A. kredyt w rachunku bieżącym	Warszawa	15 000	zł	-	zł	WIBOR 1M + marża banku	do 28.02.2019 r.	* cesja wierzytelności z kontraktów handlowych; hipoteka do wysokości 150.000 tys. zł wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej
mBank S.A. kredyt w rachunku bieżącym	Warszawa	10 000	zł	2 970	zł	WIBOR ON + marża banku	do 31.10.2019 r.	* cesja wierzytelności z kontraktów handlowych; hipoteka do wysokości 4 000 tys. zł wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, 6 weksli in blanco.
BGŻ BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. kredyt w rachunku bieżącym	Warszawa	1 170	zł	18	zł	WIBOR 1M + marża banku	03.10.2019	* weksel in blanco, cesja generalna z tytułu istniejących i przyszłych wierzytelności od dłużników, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
		58 870		18 694				

* Przedmiotowe kredyty są kredytami krótkoterminowymi bez określonego terminu spłaty, a wymienione daty są datami obowiązywania umów.

Na dzień 31.12.2018 limit kredytowy wynosił 58 870 tys. zł z czego wykorzystany był w wysokości 18 694 tys. zł.

Po dniu bilansowym limit w mBANK S.A. został obniżony z 10 000 tys. zł do 8 000 tys. zł, limit w ING Bank Śląski S.A. został obniżony z 10 000 tys. zł na 8 900 tys. zł. Limit w PEKAO S.A. w wysokości 7 500 tys. zł został ograniczony w związku z koniecznością przedstawienia przewidzianych w umowie zabezpieczeń. Limit w Banku Handlowym S.A oraz w BGŻ BNP PARIBAS Bank Polska S.A. pozostał na tym samym poziomie.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Kredyty - stan na dzień 31 grudnia 2017 roku

Nazwa (firma) jednostki	Siedziba	Kwota kredytu /pożyczki/ wg umowy		Kwota kredytu /pożyczki/ pozostała do spłaty		Warunki oprocentowania	Okres obowiązywania umowy	Zabezpieczenia
		w tys. zł	waluta	w tys. zł	waluta			
ING BANK ŚLĄSKI S.A. kredyt w rachunku bieżącym (limit krzyżowy z gwarancjami)	Katowice	10 000	zł	-	zł	WIBOR 1M + marża banku	do 30.01.2019 roku	* cesja wierzytelności z kontraktów handlowych; zastawy rejestrowe na urządzeniach wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej; hipoteka kaucyjna do wysokości 3 000 tys. zł KW nr KA1D/00018183/0, wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej
BANK HANDLOWY S.A. kredyt w rachunku bieżącym	Warszawa	15 000	zł	-	zł	WIBOR 1M + marża banku	do 08.11.2018 roku	* cesja wierzytelności z kontraktów handlowych; hipoteka do wysokości 50 000 tys. zł KW nr KA1T/00060238/5 wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej; 2 weksle in blanco zabezpieczone wyżej wymienioną hipoteką
BANK PEKAO S.A. kredyt w rachunku bieżącym	Warszawa	200	zł	-	zł	WIBOR 1M + marża banku	do 30.04.2018 roku	* cesja wierzytelności z kontraktów handlowych; hipoteka kaucyjna do wysokości 22 400 tys. zł KW nr KN1N/00013390/8, wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, 1 weksel in blanco
PKO BP S.A. kredyt w rachunku bieżącym	Warszawa	7 500	zł	-	zł	WIBOR 1M + marża banku	do 30.04.2018 roku	* cesja wierzytelności z kontraktów handlowych; hipoteka do wysokości 220 295 tys. zł KW nr KA1K/00043349/3 wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej
mBank S.A. kredyt w rachunku bieżącym	Warszawa	25 000	zł	-	zł	WIBOR ON + marża banku	do 28.02.2018 roku	* cesja wierzytelności z kontraktów handlowych; hipoteka do wysokości 4 000 tys. zł KW nr PL1P/00119678/5 wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, 6 weksli in blanco
BGŻ BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. kredyt w rachunku bieżącym	Warszawa	10 000	zł	-	zł	WIBOR ON + marża banku	do 28.09.2018 roku	* cesja wierzytelności z kontraktów handlowych; hipoteka do wysokości 4 000 tys. zł KW nr PL1P/00119678/5 wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, 6 weksli in blanco
BGŻ BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A. kredyt w rachunku bieżącym	Warszawa	1 000	zł	-	zł	WIBOR 1M + marża banku	do 05.10.2018 roku	* weksel in blanco, cesja generalna z tytułu istniejących i przyszłych wierzytelności od dłużników, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
		68 700		0				

* Przedmiotowe kredyty są kredytami krótkoterminowymi bez określonego terminu spłaty, a wymienione daty są datami obowiązywania umów.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Zmiana stanu kredytów obrotowych w okresie sprawozdawczym

		kwota uruchomienia	kwota spłaty	saldo kredytu
ING BANK ŚLĄSKI S.A.	Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	-	-
	zmiany w okresie sprawozdawczym	4 997	-	4 997
	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	4 997	-	4 997
BANK HANDLOWY S.A.	Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	-	-
	zmiany w okresie sprawozdawczym	10 678	-	10 678
	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	10 678	-	10 678
mBank S.A.	Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	-	-
	zmiany w okresie sprawozdawczym	2 970	-	2 970
	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	2 970	-	2 970
BANK PEKAO S.A.	Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	-	-
	zmiany w okresie sprawozdawczym	-	-	-
	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	-	-
PKO BP S.A.	Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	-	-
	zmiany w okresie sprawozdawczym	-	-	-
	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	-	-
BGŻ BNP PARIBAS BANK POLSKA S.A.	Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	-	-
	zmiany w okresie sprawozdawczym	18	-	18
	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	18	-	18
Stan kredytów obrotowych na dzień 31 grudnia 2018 (kwota nominalna)		18 663	-	18 663

24. Podatek dochodowy

24.1 Obciążenia podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za 2018 i 2017 rok przedstawiają się następująco:

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Podatek bieżącego roku obrotowego	(1 915)	(8 409)
Podatek odroczony	17 982	63
Podatek od zagranicznych Zakładów	(2 255)	(6 897)
Korekty dotyczące podatku z lat ubiegłych	657	(561)
(Obciążenie)/uznanie wyniku finansowego	14 468	(15 804)

W opinii Zarządu jednostki dominującej, na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, nie istnieją okoliczności wskazujące na możliwości powstania istotnych zobowiązań podatkowych z tytułu dodatkowego wymiaru podatku wraz z odsetkami i karami.

24.2 Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od zysku brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy Kapitałowej za 2018 i 2017 rok przedstawia się następująco:

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Zysk/(strata) brutto	(86 215)	74 412
Podatek według ustawowej stawki podatkowej (tj.19%)	(16 381)	14 138
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	3 581	2 188
- różnice kursowe z rozliczeń wewnętrznych z zakładem w Finlandii	192	678
- PFRON	372	364
- kary umowne	114	263
- odpisy aktualizujące na należności	1 024	238
- odpis na wartość firmy	1 359	
- koszty reprezentacji	189	153
- darowizny	9	10
- pozostałe	323	482
Przychody niestanowiące przychodów podatkowych	(1 056)	(1 140)
- dywidenda od polskich jednostek powiązanych	-	(763)
- różnice kursowe z rozliczeń wewnętrznych z zakładem w Finlandii	(40)	-
- rozwiązanie odpisów na należności	(599)	
- pozostałe	(417)	(377)
Korekty podatku dochodowego za poprzednie okresy	(612)	618
Podatek według efektywnej stawki podatkowej	(14 469)	15 804
Efektywna stawka podatkowa (%)	16,78%	21,24%

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

24.3 Podatek dochodowy odroczoney

Struktura odroczonego podatku dochodowego

	Wycena kontraktów	Koszty kontraktów przyszłych okresów	Rezerwy i RMK	Środki trwałe	Aktualizacja wartości aktywów	Kary i odszkodowania	Strata podatkowa	Inne	Razem
Aktywa									
stan na początek okresu	26 967	23 037	14 769	645	7 070	-	354	347	73 189
zmiany polityki rachunkowości Nota 4.1	4 176	-	-	-	-	-	-	-	4 176
stan na początek okresu (przekształcony)	31 143	23 037	14 769	645	7 070	-	354	347	77 365
- zmiany odniesione na wynik finansowy	2 501	(2 294)	(1 806)	962	483	-	11 653	257	11 756
- zmiany odniesione na kapitał	-	-	7	-	-	-	-	-	7
stan na koniec okresu	33 644	20 743	12 970	1 607	7 553	-	12 007	604	89 128
Rezerwy									
stan na początek okresu	(31 046)	-	(5)	(550)	(762)	(1 416)	-	(329)	(34 108)
- zmiany odniesione na wynik finansowy	7 187	-	-	43	-	(400)	-	(754)	6 076
- zmiany odniesione na kapitał	-	-	-	-	-	-	-	-	-
stan na koniec okresu	(23 859)	-	(5)	(508)	(762)	(1 816)	-	(1 082)	(28 032)
Podatek dochodowy odroczoney na dzień 31 grudnia 2018	9 785	20 743	12 964	1 100	6 791	(1 816)	12 007	(478)	61 095

	Wycena kontraktów	Koszty kontraktów przyszłych okresów	Rezerwy i RMK	Środki trwałe	Aktualizacja wartości aktywów	Kary i odszkodowania	Strata podatkowa	Inne	Razem
Aktywa									
stan na początek okresu	24 502	35 446	12 900	677	7 758	-	-	1 040	82 323
- zmiany odniesione na wynik finansowy	3 146	(13 091)	1 863	(32)	(688)	-	354	(693)	(9 141)
- zmiany odniesione na kapitał	-	-	6	-	-	-	-	-	6
stan na koniec okresu	27 648	22 355	14 769	645	7 070	-	354	347	73 188
Rezerwy									
stan na początek okresu	(40 578)	-	(5)	(628)	(162)	(1 426)	-	(508)	(43 307)
- zmiany odniesione na wynik finansowy	9 532	-	-	78	(615)	10	-	179	9 184
- zmiany odniesione na kapitał	-	-	-	-	15	-	-	-	15
stan na koniec okresu	(31 046)	-	(5)	(550)	(762)	(1 416)	-	(329)	(34 108)
Podatek dochodowy odroczoney na dzień 31 grudnia 2017	(3 398)	22 355	14 764	95	6 308	(1 416)	354	18	39 080

25. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Stan rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych na początek okresu	20 599	20 945
Koszty bieżącego zatrudnienia	790	466
Koszty odsetek	180	200
Utworzone w ciągu roku obrotowego	5 009	14 930
Rozwiązane	(4 638)	(8 770)
Wykorzystane	(7 277)	(6 433)
(Przychody)/Koszty ujęte w zysku brutto	(5 935)	393
(Zyski) / straty aktuarialne	34	32
Koszty ujęte w całkowitych dochodach	(5 901)	425
Wyłacone świadczenia	(488)	(771)
Stan zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych na koniec okresu, z tego:	14 210	20 599
<i>rezerwa z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia (odprawy emerytalne i rentowe)</i>	<i>6 220</i>	<i>5 701</i>
<i>rezerwa na niewykorzystane urlopy</i>	<i>6 570</i>	<i>6 069</i>
<i>rezerwa na premie</i>	<i>1 085</i>	<i>8 829</i>
<i>rezerwy na odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji</i>	<i>336</i>	<i>-</i>
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych na koniec okresu	14 210	20 599
- długoterminowe	5 601	5 058
- krótkoterminowe	8 609	15 541

Na saldo powyższych rezerw składają się rezerwy z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia kalkulowane zgodnie z Regulaminem wynagradzania pracownikom przechodzącym na rentę inwalidzką lub emeryturę przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości ustalonej zgodnie z wewnętrznymi regulacjami spółki. Wartość bieżąca tych zobowiązań jest ustalona w oparciu o prognozę zobowiązań, obliczoną przez niezależnego aktuarium na ostatni dzień roku obrotowego.

Wycena na dzień 31 grudnia 2018 roku została sporządzona przy zastosowaniu metody prognozowanego kosztu jednostkowego. Kalkulacja zobowiązań została poczyniona dla osób zatrudnionych w momencie wyceny w spółce i nie dotyczyło osób, które zostaną przyjęte do pracy w przyszłości. Zgodnie z przyjętą wyceną każdy okres wykonywania pracy dawał uprawnienia do dodatkowej jednostki świadczeń i każda jednostka uprawnienia do świadczenia wyliczona została oddzielnie. Zakłada się, że bazowe wynagrodzenie każdego z pracowników będzie zmieniało się w czasie według założeń określonych w raporcie aktuarialnym. Wyliczenie wartości zobowiązań z tytułu odpraw rentowych polegało na wyznaczeniu aktuarialnej wartości wypłat świadczeń według stanu na dzień kalkulacji.

Główne założenia aktuarialne przyjęte przy ustalaniu świadczeń pracowniczych	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
stopa dyskontowa	2,6%-3%	3,2% - 3,25%
przewidywana inflacja	2,5%	2,5%
przewidywany wzrost wynagrodzeń	3,5%	3,5%
stopa mobilności	6,2%-10,8%	6,06% - 10,0%

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Wycena aktuarialna została ujęta w poniższe pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów:

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Koszty własne sprzedaży	728	388
Koszty ogólnego zarządu	60	87
Pozostałe koszty operacyjne	180	191
Koszty finansowe(odsetki)	-	-
Koszty ujęte w zysku brutto	969	666
(Zyski) / straty aktuarialne ujęte w innych całkowitych dochodach	34	32
Koszty ujęte w całkowitych dochodach	1 003	698

Analiza wrażliwości

Na dzień 31 grudnia 2018 roku została przeprowadzona analiza wrażliwości wyników wyceny aktuarialnej na zmianę założeń przyjętych do wyceny z zakresie stopy dyskonta oraz planowanych zmian podstaw wymiaru świadczeń na wysokość zobowiązań.

Analiza wrażliwości dla jednostki dominującej ELEKTROBUDOWA SA

Analiza wrażliwości dla stopy dyskonta w przedziale -0,5 p. p. / + 0,5 p. p.	wartość bilansowa rezerwy przy stopie dyskonta 2,1%	wartość bilansowa rezerwy przy stopie dyskonta 2,6 %	wartość bilansowa rezerwy przy stopie dyskonta 3,1%
Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych podlegające wycenie aktuarialnej	6 178	5 906	5 651
Zmiana w stosunku do wartości bilansowej	272		(255)

Obniżenie stopy dyskontowej o 0,5 punktu procentowego spowodowałoby wzrost rezerwy na świadczenia pracownicze o 272 tys. zł. Natomiast wzrost stopy procentowej o 0,5 punktu procentowego spowodowałoby spadek rezerw o 255 tys. zł.

Analiza wrażliwości dla stopy wzrostu wynagrodzeń w przedziale -0,5 p. p. / + 0,5 p. p.	wartość bilansowa rezerwy przy stopie wzrostu wynagrodzeń 3,0%	wartość bilansowa rezerwy przy stopie wzrostu wynagrodzeń 3,5%	wartość bilansowa rezerwy przy stopie wzrostu wynagrodzeń 4 %
Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych podlegające wycenie aktuarialnej	5 656	5 906	6 171
Zmiana w stosunku do wartości bilansowej	(250)		265

Obniżenie stopy wzrostu wynagrodzeń o 0,5 punktu procentowego spowodowałoby spadek rezerwy na świadczenia pracownicze o 250 tys. zł. Natomiast wzrost stopy wzrostu wynagrodzeń o 0,5 punktu procentowego spowodowałoby wzrost rezerw o 265 tys. zł.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Analiza wrażliwości dla spółki zależnej ENERGOTEST sp. z o.o.

Analiza wrażliwości dla stopy dyskonta w przedziale -0,25 p. p. / + 0,25 p. p.	wartość bilansowa rezerwy przy stopie dyskonta 2,75%	wartość bilansowa rezerwy przy stopie dyskonta 3,0%	wartość bilansowa rezerwy przy stopie dyskonta 3,25%
Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	322	314	307
Zmiana w stosunku do wartości bilansowej	8		(7)

Obniżenie stopy dyskontowej o 0,25 punktu procentowego spowodowałoby wzrost rezerwy na świadczenia pracownicze o 8 tys. zł. Natomiast wzrost stopy procentowej o 0,25 punktu procentowego spowodowałoby spadek rezerw o 7 tys. zł.

Analiza wrażliwości dla stopy wzrostu wynagrodzeń w przedziale -0,25 p. p. / + 0,25 p. p.	wartość bilansowa rezerwy przy stopie wzrostu wynagrodzeń 3,25%	wartość bilansowa rezerwy przy stopie wzrostu wynagrodzeń 3,5%	wartość bilansowa rezerwy przy stopie wzrostu wynagrodzeń 3,75%
Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	307	314	322
Zmiana w stosunku do wartości bilansowej	(7)		8

Obniżenie stopy wzrostu wynagrodzeń o 0,25 punktu procentowego spowodowałoby spadek rezerwy na świadczenia pracownicze o 7 tys. zł. Natomiast wzrost stopy wzrostu wynagrodzeń o 0,25 punktu procentowego spowodowałoby wzrost rezerw o 8 tys. zł.

26. Rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia

	Rezerwy na koszty gwarancji związane ze sprzedażą produktów	Rezerwy na gwarancje, kary i inne ryzyka związane z realizacją kontraktów	Rezerwy na sprawy sądowe	Ogółem stan rezerw
Stan na dzień 1 stycznia 2018 roku	860	52 925	2 000	55 785
utworzenie	942	5 054	5 370	11 366
wykorzystanie	(992)	(513)	-	(1 505)
rozwiązanie	-	(27 668)	-	(27 668)
Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	810	29 798	7 370	37 978
- długoterminowe	-	8 773	7 241	16 013
- krótkoterminowe	810	21 025	129	21 964
Stan na dzień 1 stycznia 2017 roku	1 027	63 092	2 000	66 119
utworzenie	2 260	5 325	-	7 585
wykorzystanie	(2 427)	(3 472)	-	(5 899)
rozwiązanie	-	(12 020)	-	(12 020)
Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku	860	52 925	2 000	55 785
- długoterminowe	-	27 790	-	27 790
- krótkoterminowe	860	25 135	2 000	27 995

Grupa Kapitałowa tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania, których termin wymagalności lub kwota przyszłych nakładów nie są pewne.

27. Rozliczenia międzyokresowe

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Przychody przyszłych okresów	1 374	425
Odroczony przychód	-	-
Rozliczenia międzyokresowe	1 374	425

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

28. Klasyfikacja instrumentów finansowych wykazywanych w pasywach

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych wg MSSF 9	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku		Kategorie i klasy zobowiązań finansowych wg MSR 39	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku	
	wartość bilansowa	wartość godziwa		wartość bilansowa	wartość godziwa
1. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	230 256	230 256	1. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	195 789	195 789
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	4 696	4 696	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	5 898	5 898
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	206 866	206 866	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	189 891	189 891
Kredyty	18 694	18 694	Kredyty	-	-
2. Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9	3 550	-	2. Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	1 416	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	3 550	-	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 416	-
Razem zobowiązania finansowe	233 806	-	Razem zobowiązania finansowe	197 205	-

Wartość wyżej wymienionych instrumentów finansowych wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jest zbliżona z ich wartością godziwą.

29. Przychody ze sprzedaży oraz umowy o usługę budowlaną

29.1 Przychody ze sprzedaży

29.1.1 Przychody ze sprzedaży - struktura rzeczowa

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Usługi budowlano - montażowe	597 422	719 943
Wyroby elektrotechniczne	140 013	159 875
Pozostałe usługi	24 011	21 150
Sprzedaż materiałów	2 051	1 933
Przychody ze sprzedaży	763 496	902 901

Przychody ze sprzedaży dotyczące spółek stowarzyszonych opisane zostały w nocie 37.1 niniejszego sprawozdania finansowego.

29.1.2 Przychody ze sprzedaży w układzie geograficznym

Kraj	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Zagranica, w tym:	675 640	758 987
- Finlandia	72 617	128 326
- Słowenia	2 657	-
- Peru	2 176	888
- Rosja	3 267	4 543
- Kuwejt	961	662
- Republika Czeska	2 554	-
- Algieria	892	-
- Kolumbia	320	-
- Wielka Brytania	273	-
- Niemcy	165	-
- Turcja	655	1 499
- Szwajcaria	84	2 125
- Arabia Saudyjska	85	3 520
- Angola	-	826
- inne	1 150	1 525
Przychody ze sprzedaży	763 496	902 901

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

29.2 Umowy o usługę budowlaną

Grupa Kapitałowa rozpoznaje przychody z tytułu realizowanych kontraktów wykorzystując metodę stopnia zaawansowania kosztów polegającą na ustaleniu udziału kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodów w całkowitych kosztach wynikających z aktualnego globalnego budżetu kontraktu z uwzględnieniem wynagrodzenia zmiennego.

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Przychody szacowane (narastająco)	2 598 657	2 323 437
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży (narastająco)	134 500	229 922
Poniesione koszty (narastająco)	2 464 157	2 093 515
Należności uwarunkowane wykonaniem umowy (zafakturowana sprzedaż narastająco)	2 642 778	2 300 827
AKTYWA		
Należności z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych	108 439	163 401
PASYWA		
Wycena kontraktów długoterminowych	(139 765)	(110 091)
Rezerwa na straty na kontraktach	(10 784)	(1 532)
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych	(150 549)	(111 623)
Ujęte w wycenie kontraktów szacunki kar i innych ryzyk związanych z ich realizacją	(12 795)	(30 700)
Zaliczki otrzymane na realizowane kontrakty	10 105	35 662
Kaucje zatrzymane przez odbiorców z tytułu realizowanych kontraktów	29 847	15 223
Przychody szacowane (za okres sprawozdawczy)	597 422	719 943
Poniesione koszty (za okres sprawozdawczy)	662 092	637 766
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży (za okres sprawozdawczy)	(64 670)	82 177

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

30. Koszty według rodzajów

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Usługi obce	357 365	280 267
Zużycie materiałów i energii	329 652	275 224
Wynagrodzenia	141 344	133 580
Ubezpieczenia społeczne i świadczenia	34 946	36 216
Amortyzacja	16 433	14 558
Podatki i opłaty	4 534	4 915
Pozostałe koszty rodzajowe	15 777	18 084
Koszty według rodzaju razem	900 051	762 844
Zmiana stanu zapasów produktów i rozliczeń międzyokresowych	(45 403)	66 626
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wielkość ujemna) (*)	(5 048)	(4 812)
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(954)	(1 285)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(21 079)	(21 035)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	1 926	1 894
Koszt własny sprzedaży	829 493	804 232

* Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby dotyczył nakładów na prace rozwojowe i rzeczowe aktywa trwałe, które zostały zrealizowane siłami własnymi jednostek Grupy Kapitałowej.

31. Pozostałe przychody operacyjne

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Odpis aktualizujący wartość należności, w tym:	5 020	1 736
- utworzenie	(6 330)	(4 510)
- rozwiązanie	11 350	6 246
Różnice kursowe	1 777	-
Przedawnione zobowiązania	2 713	-
Oczekiwane zyski kredytowe MSSF 9	-	-
Kary i odszkodowania	5 234	1 117
Rozwiązanie rezerwy na kary i odszkodowania	5 732	-
Zwrot gwarancji bankowej	941	-
Odpis aktualizujący zapasy	39	713
Odsetki od środków na rachunkach bankowych	755	1 041
Odsetki z tytułu nieterminowej zapłaty rozrachunków	1	-
Koszty sądowe	830	348
Otrzymane odszkodowania z polis ubezpieczeniowych	411	705
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	300	157
Inne	428	751
Pozostałe przychody operacyjne	24 182	6 568

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

32. Pozostałe koszty operacyjne

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Kary i odszkodowania, w tym:	2 873	546
- kary związane z niedotrzymaniem warunków umownych	2 873	546
Umorzenie należności z tytułu zaliczki	2 226	-
Utworzenie rezerw na sprawy sądowe	2 333	-
Prowizje i opłaty od gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych	1 105	1 151
Opłaty sądowe	717	774
Koszty likwidacji szkód	1 359	899
Darowizny	48	66
Różnice kursowe	-	5 520
Odpis aktualizujący zapasy	-	-
Odpis aktualizujący wartość firmy	7 154	
Odpis aktualizujący prace rozwojowe	2 437	
Koszty odpraw i odszkodowań pracowniczych	2 551	89
Odsetki z tytułu nieterminowej zapłaty rozrachunków	96	3 366
Inne	396	755
Pozostałe koszty operacyjne	23 295	13 166

33. Przychody finansowe

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Zysk ze sprzedaży aktywów finansowych	-	27
Zysk ze zbycia inwestycji	-	-
Dywidendy i udziały w zyskach	43	24
Przychody finansowe	43	51

34. Koszty finansowe

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Prowizje od kredytu obrotowego	1 051	1 142
Odsetki obliczone od istotnego komponentu finansowania	533	-
Odsetki od leasingu	48	104
Odsetki od kredytów	249	205
Koszty finansowe	1 882	1 451

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

35. Informacja o wypłaconej (lub zadeklarowanej) dywidendzie, w przeliczeniu na jedną akcję jednostki dominującej

Zgodnie z Uchwałą nr 19/2018 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia ELEKTROBUDOWA SA, z dnia 26 kwietnia 2018 roku w sprawie podziału zysku za rok obrotowy 2017, zysk netto w kwocie 52 030 262,67 zł został przeznaczony na dywidendę w kwocie 49 849 884,00 zł, tj. w wysokości po 10,50 zł na jedną akcję, a pozostała część zysku w kwocie 2 180 378,67 zł przeznaczona została na podwyższenie kapitału zapasowego.

Zgodnie z Uchwałą nr 20/2018 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia ELEKTROBUDOWA SA, nabycie prawa do dywidendy ustalone zostało na dzień 20 lipca 2018 roku, a termin wypłaty dywidendy na dzień:

- 3 sierpnia 2018 roku I rata w kwocie 24 924 942,00 zł, tj. po 5,25 zł na jedną akcję,
- 19 października 2018 roku II rata w kwocie 24 924 942,00 zł, tj. po 5,25 zł na jedną akcję.

ELEKTROBUDOWA SA dokonała przelewu I raty dywidendy na Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie w dniu 1 sierpnia 2018 roku a II raty w dniu 17 października 2018 roku.

Jednostka dominująca nie planuje w 2018 roku wypłaty dywidendy.

36. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze skonsolidowanych sprawozdań z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze skonsolidowanych sprawozdań z przepływów pieniężnych

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Zmiana bilansowa stanu należności, w tym:	(6 425)	(47 168)
- długoterminowych pozostałych aktywów finansowych	2 359	(151)
- krótkoterminowych należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności finansowych oraz krótkoterminowych pozostałych należności finansowych	1 169	(47 017)
- krótkoterminowych należności z tytułu podatku dochodowego	(9 906)	-
- należności inwestycyjnych (netto)	(47)	-
Zaliczka na podatek dochodowy	11 975	-
Należności z tytułu dywidendy	-	-
MSSF 15 - 1 styczeń 2018 roku	(4 275)	-
Inne	(1 167)	383
(Zwiększenie) / zmniejszenie stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	107	(46 785)

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Zmiana bilansowa stanu zobowiązań, w tym:	(31 139)	(23 993)
- długoterminowych pozostałych zobowiązań finansowych	(1 202)	(4 323)
- długoterminowych pozostałych zobowiązań niefinansowych	(3 687)	(39 486)
- krótkoterminowych zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz krótkoterminowych pozostałych zobowiązań finansowych	16 975	30 223
- krótkoterminowych pozostałych zobowiązań niefinansowych	(19 029)	-
- zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	(6 389)	-
- rezerw na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia oraz zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	(17 807)	(10 407)
Zobowiązania z tytułu dywidendy	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu	(2 182)	1 766
Zmiana stanu zobowiązań netto z tytułu wydatków inwestycyjnych	1 482	(1 294)
MSSF 15 - 1 styczeń 2018 roku	(2 160)	-
Inne	(74)	-
Zwiększenie / (zmniejszenie) stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	(34 073)	(23 521)

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Bieżący podatek dochodowy	(1 915)	(8 409)
Podatek dochodowy Zakładów zagranicznych	(2 060)	(6 897)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	(4 016)	(2 676)
Zaliczka na podatek dochodowy	(11 975)	-
Inne	5 931	(324)
Zapłacony podatek dochodowy	(14 035)	(18 306)

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Różnice kursowe z przeliczenia Zakładu w Finlandii i spółki ELEKTROBUDOWA Ukraina sp. z o.o.	(3 041)	(870)
Inne	(52)	(264)
Inne korekty	(3 093)	(1 134)

37. Transakcje z podmiotami powiązanymi, Członkami Zarządu i Radą Nadzorczą

Transakcje z podmiotami powiązanymi zawierane były na warunkach rynkowych.

Transakcje między jednostką dominującą, a jej jednostkami zależnymi zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w niniejszej notcie.

37.1 Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi

Podmiot powiązany	Okres 12 miesięcy zakończony dnia	Sprzedż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych
Jednostka dominująca:			
ELEKTROBUDOWA SA	31 grudnia 2018 roku	3 267	674
	31 grudnia 2017 roku	3 145	200
Pozostałe podmioty powiązane:			
Zakład Produkcji Urządzeń Elektroenergetycznych	31 grudnia 2018 roku	3 267	-
VECTOR sp. z o.o.	31 grudnia 2017 roku	3 143	-
	31 grudnia 2018 roku	-	152
SAUDI ELEKTROBUDOWA sp. z o.o.	31 grudnia 2017 roku	-	128
	31 grudnia 2018 roku	-	522
Energotest Diagnostyka (*)	31 grudnia 2017 roku	2	72

(*) Spółka pośrednio zależna od Elektrobudowa SA

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Podmiot powiązany	Stan na dzień	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
Jednostka dominująca			
	31 grudnia 2018 roku	73	147
ELEKTROBUDOWA SA	31 grudnia 2017 roku	21	10
Pozostałe podmioty powiązane			
Zakład Produkcji Urządzeń Elektroenergetycznych VECTOR sp. z o.o.	31 grudnia 2018 roku	73	-
	31 grudnia 2017 roku	21	-
SAUDI ELEKTROBUDOWA sp. z o.o.	31 grudnia 2018 roku	-	-
	31 grudnia 2017 roku	-	-
Energotest Diagnostyka	31 grudnia 2018 roku	-	147
	31 grudnia 2017 roku	-	10
(*) Spółka pośrednio zależna od Elektrobudowa SA			

Nierozliczone salda należności i zobowiązań z pozostałymi podmiotami stowarzyszonymi, nie są zabezpieczone i zostaną rozliczone w środkach pieniężnych w ustalonych terminach płatności.

37.2 Istotne transakcje z udziałem Członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Zgodnie z informacją posiadaną przez jednostkę dominującą w 2018 i 2017 roku, nie wystąpiły istotne transakcje z udziałem Członków Zarządu i Rady Nadzorczej.

37.3 Pożyczka udzielona Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej

W 2018 i 2017 roku Grupa Kapitałowa nie udzielała pożyczek Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej.

38. Zobowiązania warunkowe

38.1 Gwarancje, weksle, poręczenie kredytu lub pożyczki

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Zobowiązania warunkowe	334 338	310 306
Zobowiązania warunkowe na rzecz pozostałych jednostek, w tym:		
- udzielone gwarancje	334 338	310 306
	334 338	310 306
Zobowiązania warunkowe	(334 338)	(310 306)

Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji to przede wszystkim gwarancje wystawione przez banki i towarzystwa ubezpieczeniowe na rzecz kontrahentów Grupy Kapitałowej na zabezpieczenie ich roszczeń w stosunku do Grupy kapitałowej z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych. Gwarancje udzielane zleceniodawcom Grupy Kapitałowej stanowią alternatywny, w odniesieniu do zatrzymywanych kaucji gwarancyjnych, sposób zabezpieczenia ewentualnych roszczeń zleceniodawców z tytułu realizacji kontraktów budowlanych.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Zobowiązania warunkowe obejmują również gwarancję bankową związaną z zabezpieczeniem roszczeń związanych z pozwem Fińskich Związków Zawodowych Pracowników Branży Elektrycznej, złożonym w Sądzie Rejonowym Satakunta w Raunie (suma gwarancyjna 2 900 tys. EUR, termin obowiązywania do dnia 30.11.2019 roku). Spór w Finlandii z Fińskim Związkiem Zawodowym Pracowników Branży Elektrycznej opisany został w nocie 42 niniejszego sprawozdania finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku jednostka dominująca ELEKTROBUDOWA SA i jednostki zależne nie udzieliły poręczeń kredytu lub pożyczki.

38.2 Zobowiązania umowne z tytułu zakupu środków trwałych i aktywów niematerialnych

Grupa Kapitałowa dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie posiadała istotnych zobowiązań umownych z tytułu zakupu środków trwałych i aktywów niematerialnych.

39. Informacja o udzielonych gwarancjach bankowych i ubezpieczeniowych

W okresie od stycznia do grudnia 2018 roku Grupa Kapitałowa udzieliła kontrahentom gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe na łączną kwotę 99 680 tys. zł oraz uwzględniając gwarancje które wygasły lub zostały zredukowane w wysokości 21.530 tys. zł co daje kwotę 78.150 tys. zł, w tym na zabezpieczenie:

- dobrego wykonania umowy oraz usunięcia wad i usterek	64 744	tys. zł,
- zwrotu zaliczek	2 584	tys. zł,
- wadium przetargowego	10 822	tys. zł.

W 2017 roku Grupa Kapitałowa przedstawiła kontrahentom gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe na łączną kwotę 51 359 tys. zł, w tym na zabezpieczenie:

- dobrego wykonania umowy oraz usunięcia wad i usterek	43 268	tys. zł,
- wadium przetargowego	4 166	tys. zł,
- zwrotu zaliczek	3 925	tys. zł.

W 2018 i 2017 roku Grupa Kapitałowa nie przedstawiła gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych, których łączna wartość w stosunku do jednego kontrahenta przekroczyła 10% wartości kapitału własnego.

40. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Grupa Kapitałowa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Podmioty Grupy Kapitałowej w związku ze sprawowaniem opieki socjalnej nad emerytami i rencistami dokonują zwiększenia Funduszu o odpis na każdego emeryta i rencistę uprawnionego do opieki. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Grupa Kapitałowa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Grupy Kapitałowej.

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	Stan na dzień 31 grudnia 2018 roku	Stan na dzień 31 grudnia 2017 roku
Pożyczki udzielone pracownikom	2 372	2 379
Środki pieniężne	2 557	3 673
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(1 213)	(4 844)
Saldo po skompensowaniu	3 716	1 208

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	1 265	2 334

41. Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Spór w Finlandii z Fińskim Związkiem Zawodowym Pracowników Branży Elektrycznej

Największa sprawa sądowa pod względem wartości przedmiotu sporu, dotycząca zobowiązań ELEKTROBUDOWA SA, toczy się przed Sądem Rejonowym w Pori, w której stronami są ELEKTROBUDOWA SA oraz Fiński Związek Zawodowy Pracowników Branży Elektrycznej („Związek Zawodowy”). Roszczenie dotyczy dopłat do wynagrodzeń pracowników za pracę świadczoną w okresie zatrudnienia przy budowie Elektrowni Atomowej OLKILUOTO 3 w Finlandii.

Dnia 17 grudnia 2018 roku Sąd Rejonowy dla prowincji Satakunta w Pori w Finlandii wydał wyrok w którym zasądził od Spółki na rzecz Związku Zawodowego kwotę ok. 4,72 mln euro w sprawie L 11/9634 oraz ok. 3,24 mln euro w sprawie L 12/100, powiększone o należne odsetki za opóźnienie, a ponadto kwotę ok. 0,4 mln euro kosztów procesu oraz ok. 0,1 mln euro odszkodowania („Wyrok”). Przedmiotowy Wyrok został wydany w pierwszej instancji i jest nieprawomocny. Spółka nie zgadza się z Wyrokiem co do zasady, jak również co do wysokości poszczególnych roszczeń.

W dniu 8.03.2019 r. została złożona w wymagalnym terminie apelacja od wyroku sądu I instancji w sporze sądowym z Fińskim Związkiem Zawodowym Pracowników Branży Elektrycznej („Wyrok”). W apelacji Spółka kwestionuje Wyrok co do zasady, jak również co do wysokości. Podniesiono szereg zarzutów materialnych i procesowych. Częścią apelacji jest wniosek do sądu o skierowanie do Trybunału Sprawiedliwości wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w przedmiocie wykładni przepisów prawa Unii Europejskiego w zakresie powszechności obowiązywania fińskich układów zbiorowych oraz ich jasności i przejrzystości. Wyrok w ocenie Spółki narusza zasady prawa europejskiego, a także podstawowe zasady porządku prawnego w Polsce i z tych względów Spółka podjęła decyzje o zaskarżeniu Wyroku. Podstawy apelacji dotyczą fundamentalnych kwestii i koncentrują się na:

- braku rozstrzygnięcia sporu w oparciu o prawo właściwe- sąd nie wskazał w uzasadnieniu wyroku jakie prawo stosuje (tj. czy mają zastosowanie przepisy prawa fińskiego, przepisy prawa polskiego czy przepisy prawa europejskiego);
- niezgodności fińskiego systemu układów zbiorowych pracy z dyrektywą 96/71/WE dotyczącej delegowania pracowników w ramach świadczenia usług;
- nieistnieniu bądź nieważności umów cesji pomiędzy pracownikami a Związkiem Zawodowym, cesje miały dotyczyć przeniesienia potencjalnych należności ze stosunku pracy na rzecz Związku Zawodowego;
- nierozpatrzeniu zarzutu przedawnienia roszczeń;
- szeregu zarzutów dotyczących oceny dowodów oraz naruszenia przepisów prawa fińskiego, w przypadku gdyby w jakimś zakresie sąd uznał je za właściwe.

Spółka utworzyła rezerwę na roszczenia w kwocie około 3,6 mln zł, odnoszącą się do tej części roszczenia, do której istnieje prawdopodobieństwo zdaniem Spółki konieczności jego wypłaty, jak również utworzyła rezerwę na koszty obsługi prawnej przedmiotowego sporu w wysokości 1,3 mln zł.

Pozew złożony przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu sp. z o.o.

W dniu 6 lutego 2019 roku Spółka poinformowała raportem bieżącym o wpłynięciu do ELEKTROBUDOWY SA odpisu pozwu złożonego przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu sp. z o.o. („Powód” lub „MPK”) w Sądzie Okręgowym w Poznaniu datowanego na dzień 7 stycznia 2019 r. Zgodnie z treścią pozwu Powód domaga się zasądzenia od ELEKTROBUDOWY SA oraz ZUE S.A. („ZUE”), solidarnie, kwoty ok. 20,18 mln zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie oraz kosztami procesu.

Powód wywodzi swoje roszczenie z umowy na wykonanie robót budowlanych, prac i innych czynności niezbędnych i koniecznych do pełnego wykonania zadania polegającego na budowie zajezdni tramwajowej Franowo w Poznaniu („Umowa”). Umowa ta zawarta została w lipcu 2011 roku przez Spółkę i ZUE w konsekwencji udzielenia im jako konsorcjantom przez MPK zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, do którego zastosowanie miały przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Zarząd Spółki stoi na stanowisku iż brak jest możliwości przypisania zwłoki po stronie ELEKTROBUDOWA SA w wykonaniu umowy łączącej ją z MPK i roszczenia są niezasadne. Nawet gdyby jednak uznać, że ELEKTROBUDOWA SA była w zwłoce z wykonaniem Umowy, powództwo winno zostać w przeważającej części oddalone, z uwagi na wysokie w ocenie Spółki prawdopodobieństwo miarkowania (zmniejszenia) kar umownych, w szczególności wobec okoliczności braku szkody po stronie MPK wskutek rzekomej zwłoki.

Spółka utworzyła rezerwę na koszty obsługi prawnej przedmiotowego sporu w wysokości 0,3 mln zł.

42. Zatrudnienie

	przeciętna liczba zatrudnionych w 2018 roku	przeciętna liczba zatrudnionych w 2017 roku
Pracownicy na stanowiskach robotniczych	878	925
Pracownicy na stanowiskach nierobotniczych	1 004	979
Osoby korzystające z urlopu wychowawczego i bezpłatnego	8	28
Pracownicy ogółem	1 890	1 932

Powyższe informacje dotyczą przeciętnego zatrudnienia w jednostce dominującej i podmiotach zależnych Grupy Kapitałowej ELEKTROBUDOWA SA.

43. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku w podziale na rodzaje usług:

	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Obowiązkowe badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	149	107
Przegląd półrocznego sprawozdania finansowego	71	28
Pozostałe	-	33
Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania	220	168

Podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych za rok obrotowy 2018 jest PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. a za 2017 rok była Spółka Ernst&Young Audyt Polska Sp. z o.o.

Wynagrodzenie nie obejmuje usług świadczonych na rzecz innych spółek Grupy Kapitałowej.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

44. Informacja o wynagrodzeniu Członków Zarządu Spółki

W tabeli przedstawiono wysokość wynagrodzenia poszczególnych Członków Zarządu jednostki dominującej w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku:

Osoba	Stanowisko	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Przybył Roman	Prezes Zarządu Dyrektor Spółki (od dnia 28.08.2018 r.)	201	-
Juszczak Janusz	Prezes Zarządu Dyrektor Spółki (do dnia 28.08.2018 r.)	968	879
Świąłowski Adam	Wiceprezes Zarządu Dyrektor Finansowy Spółki (od dnia 27.04.2018 r.)	290	-
Skrzypczak Paweł	Wiceprezes Zarządu Dyrektor Finansowy Spółki (do dnia 26.04.2018 r.)	571	659
Palczyński Wojciech	Wiceprezes Zarządu Dyrektor Zarządzania Marketingiem	621	428
Janczyk Piotr	Członek Zarządu Dyrektor Zarządzania Zasobami Ludzkimi i Systemami (do dnia 26.04.2018 r.)	372	428
Wynagrodzenie razem		3 023	2 394

Członkom Zarządu jednostki dominującej przysługują świadczenia finansowe i rzeczowe obejmujące korzystanie z samochodu służbowego do celów prywatnych, mieszkanie służbowe oraz zwrot składek ubezpieczeniowych lub emerytalnych. W tabeli przedstawiono otrzymane świadczenia finansowe i pozafinansowe poszczególnych Członków Zarządu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku.

Osoba	Stanowisko	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Przybył Roman	Prezes Zarządu Dyrektor Spółki (od dnia 28.08.2018 r.)	12	-
Juszczak Janusz	Prezes Zarządu Dyrektor Spółki (do dnia 28.08.2018 r.)	18	20
Świąłowski Adam	Wiceprezes Zarządu Dyrektor Finansowy Spółki (od dnia 27.04.2018 r.)	21	-
Skrzypczak Paweł	Wiceprezes Zarządu Dyrektor Finansowy Spółki (do dnia 26.04.2018 r.)	38	42
Palczyński Wojciech	Wiceprezes Zarządu Dyrektor Zarządzania Marketingiem	15	15
Janczyk Piotr	Członek Zarządu Dyrektor Zarządzania Zasobami Ludzkimi i Systemami (do dnia 26.04.2018 r.)	12	15
Pozafinansowe składniki wynagrodzeń razem		116	92

Wysokość wynagrodzenia Członka Zarządu spółki zależnej Energotest sp. z o.o. przedstawiało się następująco:

Osoba	Stanowisko	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Arkadiusz Klimowicz	Prezes Zarządu	288	551
Wynagrodzenie razem		288	551

Członkowi Zarządu jednostki zależnej Energotest sp. z o.o. przysługują świadczenia finansowe i rzeczowe. W tabeli poniżej przedstawiono otrzymane świadczenia w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku:

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Osoba	Stanowisko	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku
Arkadiusz Klimowicz	Prezes Zarządu	0	2
Pozostałe składniki wynagrodzeń razem		0	2

45. Zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy

Dnia 6.02.2019 roku – Spółka poinformowała o wpłynięciu do ELEKTROBUDOWY SA odpisu pozwu złożonego przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu sp. z o.o. („Powód” lub „MPK”) w Sądzie Okręgowym w Poznaniu datowanego na dzień 7 stycznia 2019 r. Szczegóły opisano w nocie 41 niniejszego sprawozdania.

Dnia 27.02.2019 roku – Spółka poinformowała, że został zawarty z EMERSON Process Management sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie („Wykonawca”) aneks („Aneks”) do umowy na "Dostawę systemów elektrycznych w ramach budowy nowego bloku o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III - Elektrownia II" („Umowa”). Na mocy Aneksu strony uzgodniły wykonanie przez ELEKTROBUDOWĘ dodatkowych prac, co powoduje zwiększenie wartości Umowy o kwotę 4,1 mln zł do kwoty 187,4 mln zł, przedłużyły termin zakończenia realizacji przedmiotu Umowy do 20 listopada 2019 roku oraz stosownie zmieniły harmonogram jej realizacji oraz harmonogram rzeczowo-finansowy.

Dnia 28.02.2019 roku - Spółka poinformowała, że nadal trwają prace związane z realizacją umowy z Wood Environment & Infrastructure Solutions Inc. w sprawie wykonania wraz z dostawami instalacji elektrycznych i teletechnicznych związanych z budową Systemu Obrony Przeciwraкетowej Aegis w Redzikowie oraz prowadzone są rozmowy w zakresie dalszych warunków oraz zmiany terminu realizacji projektu. Jednocześnie, w dniu 28 lutego 2019 r. został zawarty kolejny aneks do ww. umowy. Na mocy tego aneksu Spółce zostały zlecone do wykonania prace dodatkowe z terminem realizacji do 30 marca 2019 roku. Po podpisaniu aneksu łączna wartość robót zleconych w ramach przedmiotowej umowy wynosi 15,5 mln USD netto.

Dnia 8.03.2019 roku – Spółka poinformowała, że została złożona w wymagalnym terminie apelacja od wyroku sądu I instancji w sporze sądowym z Fińskim Związkiem Zawodowym Pracowników Branży Elektrycznej. Szczegóły opisano w nocie 41 niniejszego sprawozdania.

Dnia 09.04.2019 roku – Spółka poinformował, że w nawiązaniu do raportu bieżącego nr 1/2019 z 2 stycznia 2019 roku oraz raportów wcześniejszych dotyczących umowy (Umowa) ze spółką Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (Zamawiający) na realizację zadania "Rozbudowa i modernizacja stacji Byczyna wraz z wprowadzeniem linii 400 kV" (Projekt), iż w dniu 9 kwietnia 2019 roku uzgodniono, zasady finalizacji oraz rozliczeń wynagrodzenia oraz kosztów realizacji Projektu. W oparciu o powyższe uzgodnienia termin odbioru końcowego dla prac związanych z realizacją Projektu został określony na II kwartał 2019 roku. Niezależnie od powyższego Zamawiający zobowiązał się do zwrotu na rzecz Wykonawcy poniesionych przez niego uzasadnionych i należycie udokumentowanych kosztów związanych z pozostawaniem w gotowości do pierwszej synchronizacji bloku 910 MW Elektrowni Jaworzno z siecią oraz prac związanych z realizacją „pomiaru, testów, rozruchów oraz uruchomienia” w przedłużonym okresie realizacji, tj. w okresie II - XI 2019 roku. Ponadto, zgodnie z ustaleniami, w ramach wzajemnych rozliczeń Emitent zapłaci Zamawiającemu karę umowną z tytułu nieterminowej realizacji części prac w wysokości ok. 2,1 mln zł, a jednocześnie Zamawiający zapłaci Spółce dodatkowe wynagrodzenie z tytułu wykonania ponad umownych robót w kwocie ok. 0,5 mln zł. W pozostałym zakresie warunki realizacji Projektu oraz Umowy nie uległy istotnym zmianom.

Dnia 23 kwietnia 2019 roku - Zarząd ELEKTROBUDOWA SA („Spółka”) informuje, że w dniu 23 kwietnia 2019 roku Spółce doręczono wniosek o zawezwanie do próby ugodowej złożony w imieniu Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. („PKN Orlen”), w którym PKN Orlen wnosi o zawezwanie Spółki do próby ugodowej w sprawie zapłaty przez Spółkę na rzecz PKN Orlen kwoty 15.087.639,44 zł wraz z odsetkami ustawowymi. Roszczenie PKN Orlen wynika z kar umownych naliczonych na podstawie wezwania, o którym Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 47/2018 z dnia 20 listopada 2018 r., w części która nie została dotychczas potrącona przez PKN Orlen z wynagrodzeniem przysługującym Spółce w związku z realizacją kontraktu na projektowanie, dostawy oraz budowę w systemie pod klucz Instalacji Metatezy w Zakładzie Produkcyjnym Zamawiającego w Płocku („Kontrakt”). Złożony wniosek zawiera wstępne propozycje ugodowe PKN Orlen i w ocenie Spółki jest potwierdzeniem gotowości PKN Orlen do polubownego zakończenia sporu związanego z projektem Metatezy. Spółka również wyraża wolę polubownego zakończenia sporu i odpowiednie propozycje ugodowe przedstawi w postępowaniu.

GRUPA KAPITAŁOWA ELEKTROBUDOWA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Dnia 23 kwietnia 2019 roku – przekazanie Spółce sporządzonego przez Instytucje Finansowe wstępnego projektu „umowy w sprawie finansowania działalności Spółki”. Szczegóły w nocy 2 niniejszego sprawozdania.

46. Oświadczenie Zarządu jednostki dominującej

Zarząd jednostki dominującej oświadcza, że z dniem 30 kwietnia 2019 roku zatwierdza niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU

Imię i Nazwisko	Stanowisko / Funkcja	Data	Podpis
Roman Przybył	Prezes Zarządu		
Adam Świągulski	Wiceprezes Zarządu		
Krzysztof Czajka	Członek Zarządu		
Hubert Staszewski	Członek Zarządu		

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Imię i Nazwisko	Stanowisko / Funkcja	Data	Podpis
Jolanta Nowosielska	Główny Księgowy		
